

JaKra! #1

Voor je ligt de allereerste *JaKra!* (Jaarboek Kraken), een kraakvers initiatief vanuit Kraakspreekuur Den Haag. Met een nieuw jaar vol actie en activiteit in het verschiet willen wij in deze uitgave met krakers* en woonactivisten uit zoveel mogelijk verschillende plaatsen terugblikken op een aantal ontwikkelingen en gebeurtenissen van het afgelopen jaar. Door jaarlijks een aantal van onze successen en tegenslagen te delen, hopen wij erin bij te dragen om meer betrokkenheid en solidariteit tussen activisten in

JaKra! #1

Before you lies the first *JaKra!* issue (Squatting Yearbook), initiated by KSU Den Haag (The Hague Squatting Office Hour). In this issue, with an exciting year full of action and activity ahead of us, we would like to look back on a number of developments and events in the past year, together with squatters and housing activists in different places. By sharing some of our successes and setbacks on an annual basis, we hope to contribute to creating more involvement and solidarity between activists from all over. In the *JaKra!* you'll also find different kinds of articles and info about squatting.

SQUATTING YEARBOOK 2018

JAARBOEK KRAKEN 2018

JaKra! #1

JAARBOEK KRAKEN 2018

SQUATTING YEARBOOK 2018

J a K r a !
#1

COLOFON

COLOPHON

JaKra! is een initiatief van Kraakspreekuur Den Haag

JaKra! is an initiative by Squatting Info Centre The Hague

Den Haag, April 2019

Ontwerp & eindredactie **Design & final drafting:**

All Colours Are Beautiful – activistische ontwerpcentrale, Den Haag

www.allcoloursarebeautiful.com

Drukwerk **Printing:** BoekenGilde, Enschede

Deze uitgave werd mede mogelijk gemaakt door donaties van

This issue is made possible by donations from Joe's Garage, Water & Brood,

WG-fonds, Kollektief Rampenplan en de Vrije Bond.

info & downloads: www.jakra.nl

INHOUDSOPGAVE

4	VOORWOORD
6	DE KNOKPLOEG GENAAMD POLITIEKORPS HAAGLANDEN [DEN HAAG]
22	1 MEI DEMO: "TEGEN GENTRIFICATIE!" [DEN HAAG]
26	KRAKEN VS ANTI-KRAAK [STRIP]
30	WONEN IN EEN SPOOKPALEIS [WASSENAAR]
36	DE SWAMP [UTRECHT]
	HI-HA-HERKRAAK
44	HERKRAAK VOORMALIGE ZORGINSTELLING [ZEIST]
48	HERKRAAK VAN DE WATERTOREN [UTRECHT]
50	DE MOBIELE EENHEID [AMSTERDAM]
54	NOOIT MEER GEKOOIDE KIPPEN – "VRIJ"PLAATSEN EN KRAKEN IN AMSTERDAM [ESSAY]
74	STUDENTENKRAAKACTIE IN SPOORWIJK [DEN HAAG]
	ONDERTUSSEN IN...
80	HUIZE SPOORLOOS [EMMEN]
82	JOE'S GARAGE [AMSTERDAM]
86	DE MANDRIL [MAASTRICHT]
90	DE ONTSPORING [LEIDEN]
94	VERS VAN DE PERS
100	KRAAK DE WOORDZOEKER
102	TWITTERKRAKEN
104	INFORMATIE, HULP & ONDERZOEK

TABLE OF CONTENTS

5	PREFACE
11	THE HIRED THUG TEAM CALLED THE HAGUE POLICE FORCE [THE HAGUE]
24	MAY DAY DEMO: "AGAINST GENTRIFICATION!" [THE HAGUE]
32	LIVING IN A HAUNTED PALACE [WASSENAAR]
40	THE SWAMP [UTRECHT]
	HI-HA-HERKRAAK
45	RE-SQUATTING ACTION FORMER CARE FACILITY [ZEIST]
47	RE-SQUATTING THE WATER TOWER [UTRECHT]
52	THE MOBIELE EENHEID [AMSTERDAM]
64	NO MORE CAGED CHICKENS – "FREE" SPACES AND SQUATTING IN AMSTERDAM [ESSAY]
76	STUDENT SQUATTING ACTION IN SPOORWIJK [THE HAGUE]
	MEANWHILE IN...
81	HUIZE SPOORLOOS [EMMEN]
84	JOE'S GARAGE [AMSERDAM]
88	DE MANDRIL [MAASTRICHT]
92	THE ONTSPORING [LEIDEN]
94	HOT OFF THE PRESS
102	TWITTER SQUATTING
104	INFORMATION, HELP & RESEARCH

VOORWOORD

Voor je ligt de allereerste *JaKra!* (Jaarboek Kraken), een kraakvers initiatief vanuit Kraakspreekuur Den Haag. Met een nieuw jaar vol actie en activiteit in het verschiep willen wij in deze uitgave met krakers* en woonactivisten uit zoveel mogelijk verschillende plaatsen terugblikken op een aantal ontwikkelingen en gebeurtenissen van het afgelopen jaar. Door jaarlijks een aantal van onze successen en tegenslagen te delen, hopen wij erin bij te dragen om meer betrokkenheid en solidariteit tussen activisten in verschillende plaatsen te creëren. Daarbij vind je in dit boekje achtergrondartikelen en informatie over kraken en woonstrijd.

Ieder jaar worden er plekken gekraakt en ontruimd. Soms wordt hier uitgebreid over bericht, maar meestal gaan deze gebeurtenissen onopgemerkt aan ons voorbij. We vinden het belangrijk om te benadrukken dat *JaKra!* geen 'kraakatlas' wil zijn, die het altijd aan verandering onderhevige kraaklandschap zo precies mogelijk in kaart probeert te brengen. Dit boekje is niets meer en niets minder dan een beperkte (en daarom altijd onvolledige) selectie van verhalen en artikelen uit de kraakbeweging die ons hopelijk onderling zullen inspireren.

Die onvolledigheid spreekt bijvoorbeeld uit het feit dat je in deze *JaKra!* vrijwel niets kunt terugvinden over de strijd voor het behoud van het inmiddels ontruimde ADM-terrein in Amsterdam, terwijl 2018 voor velen binnen de beweging in het teken stond van die strijd. Wel kunnen we alvast verklappen dat er in *JaKra! #2* uitgebreid bij de ADM zal worden stilgestaan.

We streven naar zoveel mogelijk tweetaligheid (NL/EN), maar helaas is dat niet overal gelukt. Ook zijn we er in het samenstellen van deze eerste editie maar ten dele in geslaagd om kraakgroepen in verschillende plaatsen voor hun bijdragen te benaderen, waardoor dit vooral een Haagse publicatie is geworden. We hopen dat de volgende *JaKra!* al meer een resultaat van samenwerkende kraakspreekuren en kraakgroepen zal worden, zowel in Nederland als daarbuiten. Hierbij dus aan iedereen de oproep: stuur je verhalen, (foto-)verslagen, artwork, essays en artikelen vooral op naar jakra@riseup.net.

Veel leesplezier en nog een strijdbaar 2019 toegewenst!
Het JaKra! redactiecollectief [red.], april 2019

* Waar 'krakers' staat wordt feitelijk 'krakende mensen' bedoeld (genderneutraal).

PREFACE

Before you lies the first *JaKra!* issue (Squatting Yearbook), initiated by KSU Den Haag (Squatting Info Centre The Hague). In this issue, with an exciting year full of action and activity ahead of us, we would like to look back on a number of developments and events in the past year, together with squatters and housing activists in different places. By sharing some of our successes and setbacks on an annual basis, we hope to contribute to creating more involvement and solidarity between activists from all over. In the *JaKra!* you'll also find background articles and information about squatting.

Every year new squats emerge or get evicted. Some stories receive extensive attention, but usually these events go unnoticed. We think it's important to emphasise that *JaKra!* doesn't want to be a 'squatters atlas', attempting to map the ever-changing squatters landscape as precisely as possible. This book is nothing more and nothing less than a limited (and therefore always incomplete) selection of stories and articles from the squatters' movement, from which we hope squatters and sympathisers among each other can find inspiration. This incompleteness is evident from the fact that in this issue you can hardly find anything about the struggle for the preservation of the recently evicted ADM community in Amsterdam, while for many within the movement, 2018 was marked by that struggle. We can already announce that the ADM will be extensively discussed in *JaKra! #2*.

We strive for as much bilingualism as possible (NL/EN), but unfortunately we didn't succeed completely. Also we have only partially succeeded in approaching different squatter groups in different places for their possible contribution to this first issue, which is why this publication is somewhat centered around The Hague.

We hope that the next *JaKra!* will be more of a result of cooperation between squatter collectives, within as well as outside the Netherlands. As a call to all: please send your stories, photo's, artwork, essays and articles to jakra@riseup.net.

Enjoy reading and squatting in 2019!
The JaKra! editorial collective [Ed.]
April 2019

DE KNOKPLOEG GENAAMD POLITIEKORPS HAAGLANDEN

DIENTBAAR VAN DEN HAAG TOT 'EGYPTE'

Door KSU Den Haag

In het leven van krakers speelt de politie een hinderlijke en bij tijd en wijlen aanvallende rol. Dat laatste heeft de popo in Den Haag het afgelopen jaar meer dan eens laten blijken. Ondanks het verbod op kraken mag de politie niet onder alle omstandigheden ontruimen, maar dat heeft de sterke arm er niet van mogen weerhouden om ook dit jaar in sommige gevallen willens en wetens over te gaan tot het wederrechtelijk (en doorgaans voor leegstand) ontruimen van kraakpanden. Zelfs al hebben de meeste kraakacties in 2018 succesvol uitgepakt: we kunnen er niet omheen dat de politie in toenemende mate buiten haar boekje is gegaan. Door de onderhavige gebeurtenissen te beschrijven en de rollen die pandeigenaren en de autoriteiten daarin hebben gespeeld te analyseren, hopen wij met dit artikel inzicht te geven in een politieke ontwikkeling die inmiddels een structureel karakter heeft aangenomen.

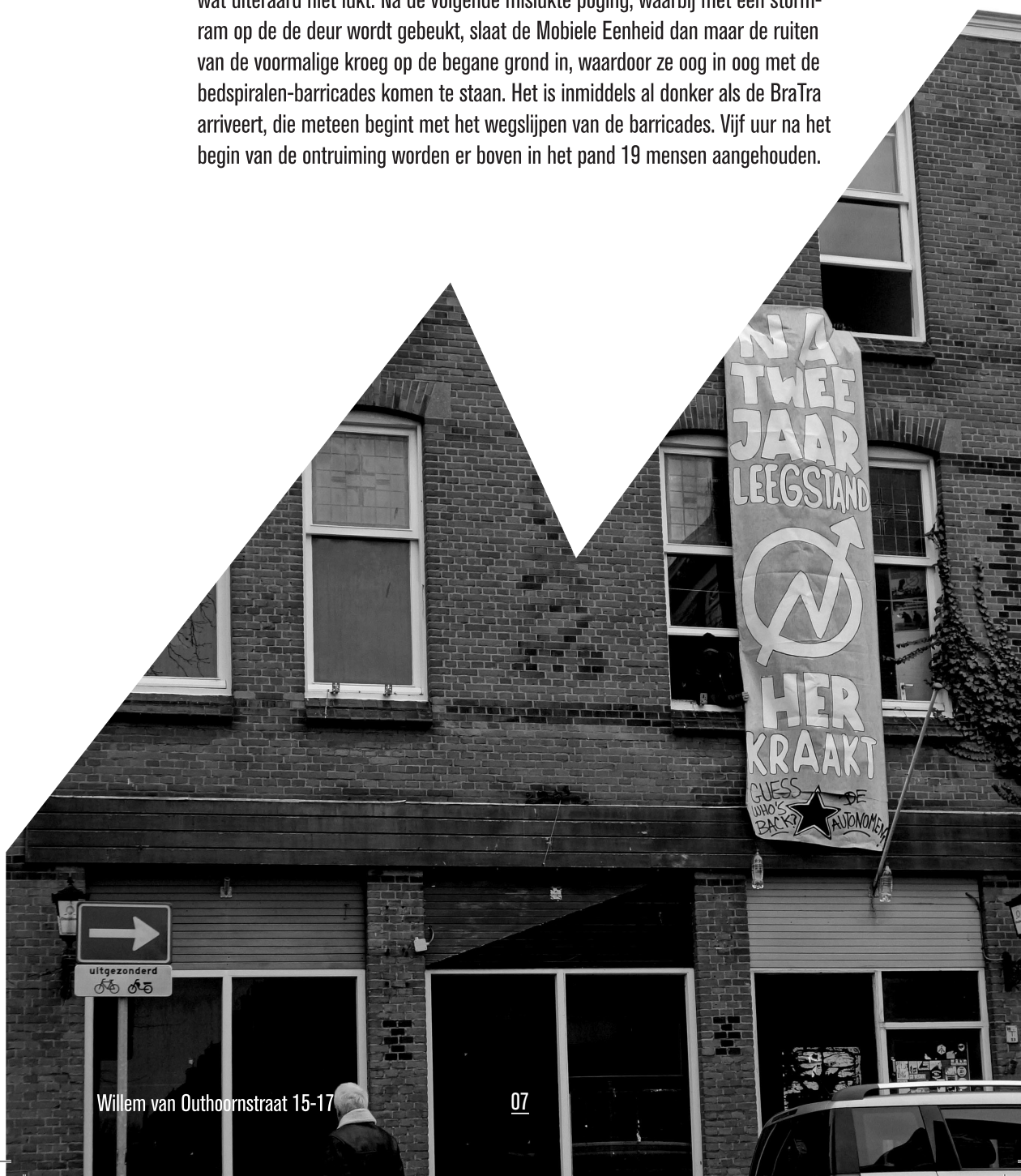
DE PANDEN

Willem van Outhoornstraat 15-17

Op 25 januari 2018 herkraakt een groep krakers het voormalige Autonomo Centrum Den Haag in het Bezuidenhout, na 2 jaar leegstand. De actie is niet alleen een aanklacht tegen de woningnood, maar vooral tegen het feit dat er voor de zoveelste keer is ontruimd voor leegstand, waarbij in dit geval ook nog eens een plek met een politieke functie moest wijken. Van 2010 tot 2016 draaide het Autonomo Centrum hier een eetcafé, een anarchistische boekenwinkel en er werden regelmatig concerten en benefietavonden georganiseerd.

Op zaterdag 27 januari 2018 besluit de groep om de herkraak publiekelijk bekend te maken. Er wordt een spandoek aan de voorgevel gehangen en een persbericht naar buiten gebracht. Ook wordt er extra huisraad naar binnen gebracht en de eerste buurtbewoners, die overwegend positief op de actie reageren, maken een praatje en heten de krakers welkom. Als de politie arriveert, melden de twee krakerswoordvoerders dat het pand dan alweer twee dagen wordt bewoond en dat met fotografisch bewijs te kunnen staven. Het duurt niet lang voordat één van de eigenaren (verenigd in een club van Wassenaarse villabewoners) ter plaatse is en er herhaaldelijk bij de politie op aandringt om direct tot ontruiming over te gaan.

Twee agenten gaan vervolgens langs de deuren bij buurtbewoners, in een hope-loze en vruchteloze poging om ergens een ooggetuigeverklaring van heterdaad los te kunnen peuten. Ondanks het gebrek aan bewijs besluit de politie om het toch op een heterdaadje te gooien en tot ontruiming van het pand over te gaan. Eerst wordt geprobeerd om de deur te openen met een sleutel van de eigenaar, wat uiteraard niet lukt. Na de volgende mislukte poging, waarbij met een storm-ram op de de deur wordt gebeukt, slaat de Mobiele Eenheid dan maar de ruiten van de voormalige kroeg op de begane grond in, waardoor ze oog in oog met de bedspiralen-barricades komen te staan. Het is inmiddels al donker als de BraTra arriveert, die meteen begint met het wegslijpen van de barricades. Vijf uur na het begin van de ontruiming worden er boven in het pand 19 mensen aangehouden.

Jacob Catsstraat 1

Vlak voor het weekend van 12 en 13 mei 2018 wordt het pand aan de Jacob Catsstraat 1 gekraakt, dat dan al ruim 5 jaar leegstaat. Op dinsdag 15 mei – vier dagen na aanvang van de nieuwe bewoning – komt de vastgoedhandelaar T. Berkman er via een tip van een bekende achter dat zijn pand is gekraakt. Hij is in alle staten en begint al vloekend en tierend tegen de voordeur aan te trappen. De krakerswoordvoerder arriveert en probeert een gesprek met hem aan te knopen, maar daar wil hij niets van weten. Door de ontstane commotie krijgt ook de politie lucht van de situatie: twee agenten, die het geraas van de eigenaar een poosje roerloos in zich opnemen. Ze laten de krakerswoordvoerder vervolgens weten dat ze melding van de omstandigheden zouden hebben gemaakt. Vanaf de hoek van de straat blijven ze toekijken hoe de eigenaar nu een schroevendraaier en een moker uit zijn auto pakt en daarmee de deur probeert te forceren, wat hem niet lukt. Plots komen meerdere politieauto's de straat inrijden en komt er een gesprek op gang tussen agenten en de eigenaar. De woordvoerder van de krakers, die met een map onder zijn arm voor de deur van het pand staat, wordt doelbewust genegeerd. De situatie wordt pas na anderhalf uur duidelijk, als er een colonne ME-bussen verschijnt. Met hun bussen blokkeren ze de straat. De sympathisanten en 'ramptoeeristen' die zich in de buurt van het pand hebben verzameld kunnen niet zien wat er zich achter de bussen afspeelt. Plots komt een legertje ME'ers tevoorschijn, die de voordeur met veel toewijding begint te slopen. Om de barricade erachter te slechten wordt er een smeris ondersteboven via het bovenraampje naar beneden gelaten en zit vervolgens minstens een half uur binnengesloten. Uiteindelijk worden er 5 mensen in het pand aangehouden.

Lange Lombardstraat 55

Op woensdag 16 mei 2018 blijkt dat het slot op het inmiddels enige tijd gekraakte pand Lange Lombardstraat 55 is vervangen, zónder medeweten van de bewoonster. Op de glazen deur is vanaf de binnenkant een brief opgeplakt, waarin staat geschreven dat de eigenaar in aanwezigheid van de politie het slot op de voordeur heeft vervangen. Een totaal onverwachte actie, want het is dan al bijna twee weken bij de politie bekend dat een jonge vrouw haar woonrecht in het pand heeft opgeëist. Er is inmiddels zelfs al contact geweest tussen de advocaat van de eigenaar en de advocaat van de nieuwe bewoonster. Onaangekondigd, als zij die woensdag op haar werk is, verschaft de eigenaar zich zonder enige toestemming of wettelijke grond de toegang tot haar inmiddels huiselijk ingerichte woning, om haar daar vervolgens uit buiten te sluiten. Allemaal mogelijk gemaakt door, en onder het toezien oog van de politie.

Surinamestraat 20

Op 6 november 2018 maakt een jonge woongroep bij de politie en de eigenaar (de Egyptische staat) bekend dat zij al sinds enkele dagen het herenhuis Surinamestraat 20 in de Haagse Archipelbuurt bewonen. Het pand, ook wel bekend als het Couperushuis (naar de bekende schrijver die er ooit woonde), deed van 1927 tot 2006 dienst als ambtswoning van de ambassadeur van Egypte, maar verkeerd nu, nadat de laatste ambassadeur er ruim 10 jaar geleden uittrok, in erbarmelijke toestand. De huidige Egyptische ambassadeur en zijn gladder gevolg, inclusief de consul, komen in sportauto's aangescheurd en geven met dreigende taal te kennen niet van de krakers gecharmeerd

te zijn. Een brief van de bewoners aan de Egyptische ambassade wordt demonstratief en met veel gevoel voor drama door de ambassadeur op de stoep vertrappt. Even later is ook de ambassade-politie gearriveerd. De ambassadeur beweert dat het pand op Egyptisch grondgebied staat en dat er dus geen Nederlandse wetten zouden gelden (al heeft het pand nooit een ambassade gehuisvest). Na interne raadpleging bevestigt de ambassade-politie dat in het diplomatieke grondgebied-sprookje geen aanleiding voor een spoedige ontruiming zou kunnen worden gevonden.

Ten einde raad met de situatie draagt de ambassade-politie het stokje dan maar over aan politiekorps Haaglanden, die na een uitvoerige discussie met de woordvoerder van de krakers, zonder dat hier ook maar één belastend bewijs voor is “heterdaadje” beginnen te roepen, om vervolgens, als de krakers verschillende ontlastende bewijzen aandragen, de vingers in de oren te stoppen. Zelfs verklaringen van sympathiserende buurtbewoners worden niet gehoord. Als de politie meent geen enkel bewijs nodig te hebben om haar leugenachtige verdenking van heterdaad op te kunnen stoelen, kondigt de woordvoerder van de krakers aan om met de hoogste spoed een rechtszaak tegen de staat aan te spannen, maar de politie weigert om de advocaat van de krakers met de Officier van Justitie door te verbinden. “Sorry, maar we gaan gewoon ontruimen”. In het verkommerende rijksmonument, waar de politie zich met medewerking van slotenmaker Van Delft de toegang tot verschaft, worden aan het einde van de middag 3 mensen aangehouden.

Regels, richtlijnen en jurisprudentie

We noemen de zojuist beschreven ontruimingën wederrechtelijk, omdat het handelen van de autoriteiten in alle vier de gevallen willens en wetens tegen wettelijke bepalingen indruist. Eind 2010 is er belangrijke jurisprudentie ontstaan aangaande de rechtsbescherming van het huisrecht van krakers, n.a.v. een door krakers gewonnen rechtszaak: volgens de Hoge Raad moeten krakers de kans krijgen om een kort geding tegen een dreigende ontruiming aan te spannen, zodat de rechtmatigheid van die ontruiming door een rechter kan worden getoetst. Hoewel ook de Haagse autoriteiten aan deze vanuit het bestuur van het Openbaar Ministerie (OM) vastgestelde richtlijnen zijn gehouden, hebben ze deze herhaaldelijk aan de laars gelapt – zelfs nadat de rechter zich afkeurend over onwettige ontruimingsacties in Den Haag heeft uitgelaten. Een zorgwekkende gang van zaken, want de voornoemde richtlijnen, geformuleerd in een beleidsbrief¹ zouden er voor moeten zorgen dat handhavend optreden op grond van de Wet kraken en leegstand niet strijdig is met de Grondwet en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM).

Daarbij, overeenkomstig de beleidsbrief, heeft de korpschef van de Haagse politie een vier pagina’s tellend korpsvoorschrift opgesteld². In dit voorschrift, waarin is bepaald hoe de politie met krakers dient om te gaan, wordt een onderscheid gemaakt tussen twee verschillende ‘kraaksituaties’, te weten het feitelijke ‘binnentreden’ (heterdaad-situatie: “de politie treedt onmiddellijk op”) en ‘vertoeven’ (“de politie treedt niet onmiddellijk op”). In het korpsvoorschrift en in de beleidsbrief worden verder 3 uitzonderingen genoemd, waarbij van de politie verwacht wordt om hoe dan ook op te treden:

1. Beleidsbrief ‘Strafrechtelijke ontruimingën van kraakpanden’, gepubliceerd door het College van procureurs-generaal in Staatscourant Nr. 19500, 2 december 2010.
2. De Haagse politie is gehouden aan het ‘Korpsvoorschrift m.b.t. Kraken’, vastgesteld op 13 december 2010.

als een pand niet leeg staat (lokaal- of huisvredebreuk); als door de bewoning een levensgevaarlijke situatie ontstaat of als sprake is van vrees voor ernstige verstoring van de openbare orde. Als van deze uitzonderingen geen sprake is (en de krakers inmiddels hun huisrecht hebben opgeëist) is het enige taakje dat de politie voorlopig nog rest de eigenaar van het gekraakte pand op de hoogte te brengen en deze te wijzen op de mogelijkheid om aangifte te doen. Tot zover strookt de korpshandleiding met overheidsbeleid...

Structurele schending van het huisrecht

Vervolgens wordt in het korpsvoorschrift gesteld dat de politie niet eerder in actie zal komen voordat daartoe is besloten in de lokale driehoek (de bureauchef van politie, burgemeester Krikke en de Officier van Justitie) en met het daarop volgende uitgangspunt raakt de korpschef het spoor volledig bijster: "Aangezien er in een dergelijke situatie vanuit dient te worden gegaan dat de verdachte/kraker het huisrecht heeft gevestigd, is voor dit optreden een machtiging vereist tot binnentreden in een woning zonder toestemming van de bewoner". Het korpsvoorschrift is dus aangewend om beleid te creëren dat afwijkt van de door het OM opgestelde richtlijnen en biedt de Haagse autoriteiten zo de vrijheid om naar eigen wens te ontruimen — zelfs als daarbij het grondwettelijk en verdragsrechtelijk beschermde huisrecht van bewoners wordt geschonden.

Zowel in het geval van de Willem van Outhoornstraat als bij de ontruiming in de Jacob Catsstraat is bekend dat de politie de woning binnenviel met een machtiging tot binnentreden. Ironisch genoeg is met het uitvaardigen van zo'n machtiging ook het bewijs geleverd dat het huisrecht van krakers wel degelijk wordt erkent door de autoriteiten — wat op geen enkele manier valt te rijmen met de aangedragen redenen voor ontruiming: dat de krakers op heterdaad zouden zijn gepakt. In dat geval zou er immers nog geen sprake van huisrecht kunnen zijn geweest en was een machtiging tot binnentreden overbodig. Het is zonneklaar dat de beschreven ontruimingens niks te maken hebben met heterdaad of de in de beleidsbrief genoemde uitzonderingsgevallen. De werkelijke doorslag om tot een ontruiming over te gaan wordt bekosttoofd aan de vergadertafel van burgemeester Krikke, de bureauchef en de Officier van Justitie. Het zijn politieke beslissingen geweest met een repressieve motivatie en waar iedere rechtsgrondslag voor ontbreekt.

Eigenaren en lakeien

De ontruimingens bevatten één cruciale factor: ze zijn allemaal uitgevoerd in samenwerking met, of in aanwezigheid van de eigenaar van het te ontruimen pand. In de Willem van Outhoornstraat was één van de eigenaren snel ter plaatse. Nadat deze met de politie had gesproken en aangifte had gedaan, ging de Mobiele Eenheid meteen over tot ontruiming. Het pand is na 2 jaar leegstand opnieuw voor onbepaalde tijd leeg komen te staan. In de Jacob Catsstraat schoot de politie eigenaar T. Berkman (handelaar in vastgoed en gokautomaten) gewillig te hulp toen het hem niet lukte om de deur van een

inmiddels bewoond pand open te breken. Hij mag de politie dankbaar zijn dat zijn pand na 5 jaar leegstand nog altijd leegstaat. Minder blij zal hij zijn geweest met de aanval op zijn kantoor in Weteringen in de nacht van de ontruiming, waarbij de glazen deur en alle ramen op de begane grond aan diggelen gingen en het pand een verfbommenregen kreeg te verduren. In de Lange Lombardstraat faciliteerde de politie huisvredebreuk, door de beheerder van een dan al 2 jaar leegstaand pand (Staat Beheer BV: eigenaar is Bromm BV) doodleuk te helpen met de bewoonster uit haar woning buiten te sluiten. Het is nu ingericht als een kantoortje waar nog nooit iemand is gezien. Het Couperushuis in de Surinamestraat werd onder een luid afkeurend gejoel van omstanders door de politie aan de ambassadeur van Egypte overgedragen, zodat de passieve destructie van dit rijksmonument met bijzondere cultuurhistorische betekenis voor de stad ongehinderd kon worden hervat.

Andere tijden

Kraken kent een lange geschiedenis en er kan zonder twijfel worden gezegd dat de politie en pandeigenaren in die geschiedenis doorgaans een vijandige rol hebben gespeeld ten opzichte van mensen die vechten voor hun recht op wonen. Zo is dat nog steeds. Bij de zojuist beschreven ontruiming nam de politie een escalerende en vooral aanvallende rol aan. Door de dialoog met krakers af te wijzen heeft de politie met deze ontruiming moedwillig de confrontatie opgezocht. De kraakbeweging is natuurlijk al decennialang vertrouwd met het fenomeen knokploegen: pandeigenaren die met een klein privé legertje panden binnenvallen om ze eigenhandig te ontruimen. De tijden zijn veranderd, tonen deze recentelijke maatschappelijk onverantwoordbare ontruiming in Den Haag. Moesten onwelwillende pandjesbazen vroeger nog knokploegen inhuren door louche deals te sluiten, tegenwoordig begunstigd de overheid ze met 'gratis' knokploegen!

Genoeg is genoeg

Natuurlijk zijn er altijd smerissen en burgemeesters die niets liever doen dan de onmaatschappelijke belangen van vastgoedhandelaren te beschermen boven een eerste levensbehoefte, maar zouden we niet in een regelrechte politiestaat verzeilt zijn geraakt als het zonder consequenties blijft wanneer de burgemeester en haar knokploeg het nog eens in hun hoofden halen om opnieuw op de stoel van de rechter te gaan zitten? In haar antwoord op kritische vragen in de gemeenteraad, blijft burgemeester Krikke consequent om de hete brij heendraaien. In Den Haag hebben we onze buik vol van het verwerpelijke huwelijk tussen pandjesbazen en de overheid. Het is de hoogste tijd om de verantwoordelijken voor de structurele schending van het huisrecht van krakers ter verantwoording te roepen.

KRAKEN GAAT DOOR!

Op een vreemde manier hebben de illegale ontruimingën waar het politiekorps Haaglanden zich het afgelopen jaar aan te buiten is gegaan ook gunstige bijeffecten gehad, althans, dat hopen we. Veel mensen hebben kunnen zien dat de staat een zinloze strijd voert tegen krakers. Wij kraken voor woonruimte — zij ontruimen voor leegstand. Daar kan natuurlijk iedereen van vinden wat 'ie wil, maar dat het werkelijke (onderliggende en achterblijvende) probleem in dit verhaal leegstand is, dat staat als een paal boven water. Het waren krakers die de belangstelling van de media voor het Den Haag-Egypte schandaal hebben gewekt, al moesten zij dat met een ontruiming bekopen (over het algemeen vindt de media verhalen rondom krakers alleen interessant als de politie er een rol in heeft). De verontwaardiging was ook goed te merken bij enkele stinkend rijke omwonenden, die kraken lang niet allemaal zo tof vinden, maar het cadeau geven van zo'n kostbare ontruiming veel te veel eer vinden voor een onverbeterlijke pandeigenaar als Egypte. Al jaren voeren de bewonersorganisatie en monumentenbeschermers een windmolengevecht tegen de gemeente. Zoals ook de krakers van Huize Ívicke aantonen (pagina 30), is burgerlijk ongehoorzame betrokkenheid soms het enige middel waarmee monumenten van de ondergang kunnen worden gered.

Gelukkig kunnen krakers in Den Haag over het algemeen op elkaar bouwen, dus op elke illegale ontruiming volgde ten minste twee nieuwe bezettingen. Laat tenslotte één ding duidelijk zijn: als de autoriteiten ons dan zo graag als een vorm van ongedierte willen bestrijden, laten wij ons dan als kakkerlakken vermenigvuldigen en ons verder over de stad uitspreiden!

Willem van Outhoornstraat 15-17

THE HIRED THUG TEAM CALLED THE HAGUE POLICE FORCE

AT YOUR SERVICE FROM THE HAGUE TO 'EGYPT'

By KSU The Hague

In the life of squatters, the police play an obstructive and from time to time aggressive role. Last year, the latter was demonstrated numerous times by the cops in The Hague. Despite the ban on squatting, police are not authorised to evict under all circumstances. Unfortunately also last year nothing could stop them from carrying out multiple unlawful evictions, generally without a clear prospect for the building. Even though most squatting actions in 2018 turned out successful, we should not disregard the fact that over the last year the police increasingly acted above the law. By describing the cases at hand and analysing the roles that owners and the authorities play in them, we hope to provide insight on political developments that have become structural in nature.

THE BUILDINGS

Willem van Outhoornstraat 15-17

On the 25th of January 2018 a group of squatters occupies the former Autonomous Centre of The Hague in the Bezuidenhout district: a re-squatting action after 2 years of vacancy. The action is not merely a protest against the housing shortage, but above all against the fact that time and time again buildings are being evicted only to remain empty. In this case, yet another space of political value had to disappear. From 2010 to 2016 the Autonomous Centre housed a people's kitchen, an anarchist bookshop and regularly hosted concerts and benefit evenings.

On the 27th of January 2018, the group decides to publicly announce that they had re-squatted the place. A banner is hung from the facade and a press statement is distributed. More furniture and household items are brought in by friends and the first neighbours show up to talk to the squatters, predominantly in a welcoming way. When the police arrive, the two squatters' spokespeople announce that the house has then been inhabited for two days already and that they have pictorial evidence to support this statement. It does not take long until one of the owners (organised in an elitist association of villa residents from Wassenaar, a wealthy suburb) arrives and repeatedly pressures the cops to evict directly.

Subsequently two officers start knocking on doors and talking to neighbours, in a hopeless and fruitless attempt to find eyewitnesses who can speak against the squatters — basically fishing for a statement that would enable the police to act on the basis of squatters having been caught red-handed. Despite the lack of evidence, the police decide to evict the building anyway. First they try to open the door with a key from the owner, which obviously fails. After their next failed attempt, using a battering ram to try

and smash open the door, the riot cops decide to break the windows from the former bar on the ground floor, confronting them directly with the barricades behind it. It is already evening when the BraTra-unit (specialised in removing barricades) arrives and immediately starts to dismantle the barricades. Five hours after the start of the eviction, 19 people are arrested on the top floor.

Jacob Catsstraat 1

Just before the weekend of 12 and 13 May 2018, the building at Jacob Catsstraat 1 is squatted, after having been abandoned for over 5 years. On Tuesday the 15th of May – four days after the first day of occupying – an acquaintance of owner T. Berkman accidentally finds out that the building has been squatted. Berkman is furious and shows up ranting and raving while trying to kick open the door. The squatters' spokesperson arrives and tries to talk with the owner, who is not interested in a conversation. The commotion caused by the owner soon also gets the attention of the police: two officers who passively follow the owners' movements, after which they tell the squatters' spokesperson that they have reported the situation. From the corner of the street the cops continue watching how the owner collects a screwdriver and a sledgehammer out of the trunk and starts trying to force the door – without result. More police appear and they start a conversation with the owner. The spokesperson of the squatters, who has been standing in front of the door with a file folder under his arm, is being ignored completely. After an hour and a half, the situation escalates when a caravan of riot cop vans comes into sight. As they block the street, the supporters and rubbernecks that gathered near the building can't see what is playing out behind the vans. Moments later a small army of riot coppers appears and assiduously starts demolishing the door. In order to dismantle the barricade behind it, a single cop descends through the skylight hanging upside down, and is locked inside for at least half an hour. Eventually they arrest 5 people in the building.

Lange Lombardstraat 55

On Wednesday 16th of May 2018, it becomes apparent that the lock on the then already for some time squatted house Lange Lombardstraat 55 has been changed, without the knowledge of the inhabitant. She discovers a poster in the window, stating that the owner changed the lock in the presence of the police. A totally unexpected action, since the police already knew about the action – a single woman residential squat – for nearly two weeks. Regardless of the fact that there had been contact between the lawyer of the landlord and the lawyer of the inhabitant. While she's at work that Wednesday, the owner gains entry to her already cozily furnished home; unannounced, without her permission or legal justification to enter. As a result she's locked out of her home, all facilitated by, and under the watchful eye of the police.

Surinamestraat 20

On the 6th of November 2018 a group of friends informs the police and the property owner (the state of Egypt) that they've moved into the mansion Surinamestraat 20 in the Archipelbuurt in The Hague, since several days already. The building, also known

as the Couperushouse (after the famous writer who once lived there), was used as the residence for the ambassador of Egypt from 1927 to 2006, but is now, after the ambassador moved out more than 10 years ago, in extremely poor condition. The current Egyptian ambassador and his slick posse, including the consul, arrive in expensive sports cars and announce with threatening language that they're not amused by this action. With a great deal of drama, a letter from the residents to the Egyptian embassy is demonstratively being stomped on the curb by the ambassador. A little while later the diplomatic police arrives. The ambassador claims that the building is on Egyptian soil and thus Dutch laws would not apply for this property, even though the building had never functioned as an embassy, but merely as residency. After some internal debate the diplomatic police admit that the Egyptian territory-myth does not give probable cause for an immediate eviction. They hesitantly hand over the case to police force The Hague, who, despite a long and descriptive discussion with the squatters' spokesperson, all of a sudden state that the squatters were caught red-handed. They do so without being able to point to a single piece of incriminating evidence. When the squatters provide exculpatory evidence, consisting of pictures and recordings from the last days, the police consciously close their ears and eyes for it. Even declarations from sympathising neighbours are being ignored. When the police say that they don't need proof to make their far-fetched claim, the squatters spokesperson announces a lawsuit against the state, but the police are unwilling to connect the lawyer with the Officer of Justice. "Sorry, but we are going to evict anyway". In the late afternoon, with a little help from locksmith Van Delft, the police gain entry through the fragile, monumental door, arresting 3 people.

Rules, guidelines and case law

We consider the previously mentioned evictions unlawful, because in all four cases the authorities deliberately flouted the law. In 2010, important case law was created regarding the legal protection of the right to housing claimed by squatters, as a result of a lawsuit won by squatters. According to the Supreme Court of the Netherlands, squatters should be offered the possibility to start a court case against an intended eviction, enabling the judge to examine the legality of that eviction. Unfortunately this piece of legislation, formulated in a policy report ¹ from the board of the Public Prosecution Service (PPS), is repeatedly being rejected by the authorities – even after condemning statements from the judge concerning unlawful evictions. An alarming course of events, since the whole idea behind the policy report is to make sure that evictions carried out on the basis of the ban on squatting and vacancy are not in violation of the Dutch Constitution and the European Convention on Human Rights (ECHR).

Besides, in accordance with the policy report, the chief of police in The Hague published a four-page police manual ², dictating the guidelines established by the PPS. In the manual, concretising the rules for the cops regarding dealing with squatters, a distinction has been made between two 'squatting scenarios', namely the act of 'entering' (caught red-handed: "police are expected to act immediately") and 'dwelling' ("the police do not act immediately"). Both the police manual and the policy report mention 3 exceptions,

1. Policy report 'Criminal evictions of squats', publicised by the Attorney General's office in Staatscourant Nr. 19500, December 2nd 2010.
2. The Hague police is bound by the 'Police manual regarding squatting', established on December 13th 2010.

in which the police are at all times expected to act immediately: when a building is still in use (trespassing); when the presence of squatters causes extreme danger and when there are serious concerns regarding a breach of the peace. If these exceptions are not applicable (and the squatters have claimed their right to housing) the only task left to the cops is to notify the owner of the squatted object and inform them about the possibility of filing a complaint against the squatters. Thus far, the police manual is in accordance with governmental policy...

Structural violations of fundamental human rights

Just before we reach the end, the police manual states that the police should not intervene until decided in the local 'triangular coordination council' (chief of police, Mayor Krikke and the Officer of Justice). Subsequently, things get real messy when the manual states: "Since in situations like this there is reason to assume that the perpetrator/squatter has attained housing rights, a warrant is needed to enter the house without permission from the inhabitant."

The police manual is obviously used to create a policy that differs from the guidelines established by the PPS, in order to place power in the hands of 3 authorities in The Hague, allowing them the freedom to order an eviction if desired — even when this means infringing on the fundamental human right to housing.

Both in the case in the Willem van Outhoornstraat and the eviction in the Jacob Catsstraat, it is known that the police invaded the house with a warrant. Ironically, granting a warrant for entering implies and proves that the authorities

actually acknowledge the housing rights of squatters – which is by no means compatible with the reported reason for the eviction: that the squatters were caught in the act of entering the property. After all, if that would have been the case, the police would have been expected to intervene straight away and a warrant would not have been required.

It is self-evident that the described evictions had nothing to do with the supposed cases of ‘in flagrante delicto’ or any of the exceptions that are mentioned in the policy report. The actual deciding factor is being cooked up at the conference table of Mayor Krikke, the chief of police, and the Officer of Justice. The evictions were political decisions with a repressive motivation, lacking a legal basis.

Owners and lackeys

These evictions share one crucial common ground: they were all executed in compliance with, or in presence of the owners of the evicted buildings. In the Willem van Out-hoornstraat, one of the three owners was quickly at the scene. After the owner had talked and complained to the police, the riot cops directly started to evict. After 2 years of vacancy the building is for the foreseeable future empty once again. In the Jacob Catsstraat, the police wilfully helped the owner (a trader in real estate and gambling machines) to enter an already inhabited house. He should be thanking the police for allowing him to keep the building empty, after already 5 years of vacancy. He was probably less thankful when all the windows of his office in Weteringen were smashed to pieces and the front of the office was decorated with paint bombs on the night of the eviction. In the Lange Lombardstraat, the police facilitated trespassing, by helping the administrator of a building which was already unoccupied for 2 years (Staate Beheer Ltd.: owner is Bromm Ltd.) in locking the inhabitant out of her house. Currently, the space looks like an imaginary office where no human has ever been seen. Against a loud chorus of disapproving voices of bystanders, the brand-new keys to the Couperushouse in the Surinamestraat were put in the hands of the ambassador of Egypt, so the passive destruction of a monument with important cultural and historical value for the city could be continued unimpeded.

Times have changed

Squatting knows a long history, and we can state without any doubt that the police and landlords have typically played a hostile part in it towards those who fight for the right to housing. That hasn’t changed. The evictions described in this article show that the police pressed for escalation, generally taking an aggressive attitude. By repeatedly refusing dialogue with squatters, the police wilfully steered towards confrontation. For decades now, the squatter movement has been familiar with the phenomenon of the hired thug team: landlords breaking into one’s home, evicting it with a small private army. These recent socially undesirable evictions in Den Haag show that times have changed.

No longer do unaccommodating property owners have to make dirty deals to hire thug teams: at least not as long as the government continues to provide 'free' thug teams to do the dirty work for them!

Enough is enough

Of course there are always cops and mayors who on principle want to protect the anti-social interests of real-estate traders above a basic necessity of life, but are we not already living in a police state when the mayor and chief of police can continuously dare to sit on the judge's bench without consequence? In her answer to critical questions in the local council, Mayor Krikke consistently keeps on beating around the bush. In The Hague, we are fed up with the despicable marriage between real-estate crooks and the state. It is high time for those responsible for the structural violation of the right to housing of squatters to be held accountable.

SQUATTING CONTINUES!

In a peculiar way, the illegal evictions from the past year have also had their positive side effects, at least we hope so. Many people have come to realise that the state is waging a useless war on squatters. We squat for housing — they evict for vacancy. Of course one can form one's own opinion, but in all cases it's plain as the nose on your face that the actual underlying and ever-present problem in this story is vacancy. It was a group of squatters who raised the interest of national media addressing the The Hague-Egypt scandal and payed for it with an eviction (generally the media are only interested in squatter stories when it involves the police). The indignation was also noticeable amongst the filthy rich neighbours, who don't necessarily all think squatting is ok, but considered the eviction too much of an honour for an incorrigible owner. For years, the residents' association and heritage preservation committees are actively pushing for the municipality to finally hold Egypt to account, but to no avail. Just like the squatters of Huize Ívické show (page 32), from time to time civil disobedience is the only way to protect monuments from further decay. Luckily, in general squatters in The Hague can count on one another, so for every illegal eviction at least two new occupations followed. Finally, to be clear about one thing: if the state really wants to hunt us down like vermin, then let's multiply like cockroaches and spread out across the city!

1 MEI DEMO: "TEGEN GENTRIFICATIE!" [DEN HAAG]

De strijddag 1 mei krijgt steeds meer bekendheid als de dag dat er over heel de wereld mensen de straat opgaan voor een gelijkwaardige wereld zonder uitbuiting en dus zonder kapitalisme. Na de landelijke FNV-demonstratie in Den Haag vond er, net als in Nijmegen en Tilburg, 's avonds ook nog een demonstratie plaats, waar 200 mensen zich bij aansloten. De demo had dit jaar de strijd tegen gentrificatie als thema. Een dag eerder werd al een 20 meter lang spandoek met de tekst "Niet wijken voor de rijken!" opgehangen, hoog aan het luxe in aanbouw zijnde nieuwbouwcomplex De Zuid aan het strand bij Scheveningen. Ongeveer een week daarvoor hadden Haagse autonomen de deur dichtgemetseld bij het Haagse bouwbedrijf Meesterbouw, dat betrokken is bij de herontwikkeling van de Binckhorst en Scheveningen.

Sociale huurwoningen worden massaal gesloopt om plaats te maken voor luxeappartementen, waardoor steeds minder mensen een betaalbare woning kunnen vinden en de stad langzaam maar zeker een plek wordt waar de meeste mensen niet meer welkom lijken te zijn. Terwijl de woonsituatie van velen alleen maar onzekerder wordt, is er een proces gaande dat iedereen die niet bij de rijke elite hoort verdrukt naar de buitenwijken of zelfs naar buiten de stad. De huren stijgen, terwijl het inkomen van de bewoners hetzelfde blijft. Dit proces, gentrificatie genoemd, is een schoolvoorbeeld van een systeem van uitbuiting, dat alleen maar uitgaat van de belangen van de allerrijksten: een kapitalistisch systeem dat winst boven de mensen stelt. Als we een gelijkwaardige maatschappij willen creëren, met eerlijke kansen en ruimte voor iedereen, moeten we niet strijden tegen gentrificatie als een opzichzelfstaande ontwikkeling, maar tegen het kapitalisme als een geheel. Daarom gaan we op 1 mei de straat op!

Gentrificatie werkt als een sluipmoordenaar. Buurten en straten worden gevuld met *pop-up stores* waar hippe beginnende ondernemers goedkoop kunnen huren. Dit klinkt leuk, maar dit gebeurt alleen maar om een straat of buurt in financiële zin op te waarderen, zodat — als de buurt eenmaal hip genoeg is — de nog resterende sociale woningbouw uiteindelijk plaats kan maken voor huizen die bijna niemand kan betalen. Wat overblijft is een elitaire eenheidsworst. Buurtwinkeltjes en sociale ruimtes verdwijnen en dure en exclusieve winkels, hotels en cupcakewinkels komen ervoor in de plaats. Als we dit proces geen halt toeroepen, verandert de stad in een speeltuin voor de rijken — met Amsterdam als schrikbarend voorbeeld. Om uit één van de toespraken in de demo te citeren: "De stad is niet bedoeld om grenzeloos veel geld aan te verdienen, maar zou een plek moeten zijn waar bewoners zich vrij kunnen voelen en waar iedereen zich maximaal zou moeten kunnen ontplooiën!"

Op de route van de demo, vanaf Holland Spoor naar het Elandplein, worden verschillende spandoeken opgehangen. Vanaf het dak van de leegstaande parkeergarage in de Prins Hendrikstraat wordt het spandoek "Voor de Revolte, Voor de Anarchie!" uitgerold.

Vanuit een kraakpand in de Roggeveenstraat hebben bewoners een spandoek opgehangen met de tekst "Gentrificatie = Klassenstrijd!". Voor het kraakpand verderop in de straat is een spandoek aan een tall-bike bevestigd, maar die wordt voordat de stoet de straat inkomt al door een agent verwijderd. Sommige burens hebben het aankondigingsaffiche van de demo achter het raam hangen. Dit historische straatje met sociale huurwoningen zou aanvankelijk worden gesloopt voor nieuwbouw, maar bewoners (een bonte verzameling van huurders, krakers en anti-krakers) wisten de huisjes én hun bijzondere buurtgemeenschap te behouden, door collectief, georganiseerd in hun zelfbeheerde sociale woonvereniging, 65 woningen te kopen en te renoveren.

[Eind december 2018 is de verkoop definitief rond, *red.*] Onderweg zijn er verschillende sprekers. Voor het Student Hotel, die bij de gratie van het nijpende tekort aan betaalbare studentenwoningen enorme bedragen voor kamers kan vragen, spreekt iemand van de Bond Precaire Woonvormen; in de zichtbaar razendsnel gentrificerende Boekhorststraat luisteren we naar iemand van FAIRcity; verderop een speech vanuit de Koerdische Federatie en op het eindpunt van de demo roept Doorbraak op voor meer verbinding tussen verschillende thema's van sociale strijd.

We hopen dat deze demo meer mensen heeft mogen inspireren om tegen de gentrificatie en veruypping van onze straten en wijken in actie te komen en ieder jaar opnieuw met 1 mei de straat op te gaan. Geen rust voor politici en projectontwikkelaars die ons als makke lammetjes denken te kunnen verdrijven: de stad is van ons allemaal!

MAY DAY DEMO: "AGAINST GENTRIFICATION!" [THE HAGUE]

Every year, the 1st of May is receiving more and more attention as the day that people all over the world take to the streets for an equal world free from exploitation and therefore against capitalism. In The Hague, after the annual demonstration by the Federation of Dutch Trade Unions (FNV), another demo took place that night, just like in Nijmegen and Tilburg. 200 people joined the demonstration. This year, the theme of the demo revolved around the fight against gentrification. The day before, a 20 meter long banner with the text "Don't back down for the rich!" was hung up high at the construction site of a new luxurious building complex at Scheveningen beach. Approximately a week earlier, autonomous activists from the Hague had bricked up the front door of building company Meesterbouw, involved in urban development in the Binckhorst and Scheveningen.

On an increasing scale, social housing is being destroyed to be replaced by luxurious apartments, resulting in a housing climate in which ever more people are confronted with the difficulties of finding an affordable place to live. Through this process, the city slowly but surely becomes a place where most people don't seem to be welcome anymore. As a growing number of people are forced into precarious housing situations, there's a process going on that excludes everyone who is not part of the rich elite, forcing them to the suburbs or further outside of the city. The rents are rising, while the income of many living in the city remains the same. This process, called gentrification, is a classic example of a system of exploitation that only focuses on the interests of the wealthiest: a capitalist system that puts profit before people. If we want to create an equal society, including equal opportunities and space for everyone, we need to fight not only gentrification, as an isolated symptom, but capitalism as a whole. That's why we're taking to the streets on May Day!

Gentrification works as a silent killer. Neighbourhoods and streets are filled with pop-up stores where hip, starting entrepreneurs can rent for a low price. This sounds nice enough, but this only happens to financially 'upgrade' a street or neighbourhood. If the neighbourhood is hip enough, the remaining social housing will have to make way for houses that almost nobody can afford, cultivating a climate of elitist sameness. Small local corner shops and social spaces disappear to make way for expensive and exclusive stores, hotels, and cupcake shops. If we don't manage to stop this process, the city will change into a playground for the rich — with Amsterdam serving as a dreadful warning. To quote from one of the speeches in the demo: "The city is not meant to be used for boundlessly making tons of money, but should be a place for its residents to feel free to flourish and realise their potential to the max instead!"

On the route of the demo, from Holland Spoor to the Elandplein, there were different banner drops. From the rooftop of the vacant parking garage in the Prins Hendrikstraat a banner saying "For the Revolution, For Anarchy!" was dropped. Squatters in the Roggeveenstraat hung a banner from their house, saying "Gentrification = Class War!". Another banner was attached to a tall-bike in front of another squat down the street, but had already been removed by a cop before the march arrived. Some neighbours put up the poster for the demo in the window. This historical little street with run-down socially rented homes was initially supposed to be destroyed for new construction, but the inhabitants (a mix of renters, squatters and 'anti-squatters') managed to preserve the houses and their special neighbourhood community by organising themselves within a self-managed social housing association and collectively buying and renovating 65 houses. [Late December 2018 the sale of the houses was finally concluded, *Ed.*] At times the demo stops for a speech. When the demo arrives at a student hotel, which by grace of the pressing housing shortage can get away with charging homeless students exorbitant sums of money, there's a speech by the BPW (a union of people in a precarious housing situation); as the march gets to the rapidly gentrifying Boekhorststraat, someone from FAIRcity takes the mic; later on a speech by the Kurdish Federation and as we reach the endpoint of the demo, Doorbraak calls for more connection between different theme's of social struggle.

We hope that the demo has inspired more people to support the stand up against the gentrification and yuppification of our streets and neighbourhoods and to take to the streets every May Day again. No peace for politicians and property developers who feel that they can push us out without a fight: the city belongs to all of us!

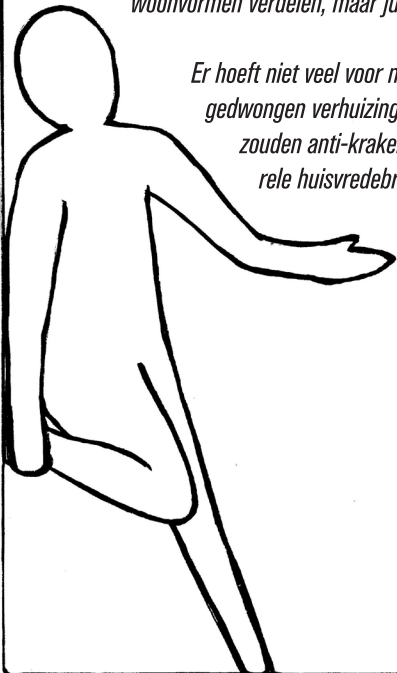

KRAKEN VS ANTI-KRAAK

"Maar kraken is nu toch verboden?," werpt een collega mij voor de voeten, als ik hem vertel over ons nieuwe pandje, dat we met hulp van buurtbewoners aan het opknappen zijn. Uit de verontwaardiging in zijn stem spreekt de schaaplichtige veronderstelling dat kraken ooit zou hebben gemogen; dat de kraakbeweging de woningzoekenden van de 20ste eeuw een soort van cadeau zou zijn gedaan.

Het lijkt geen twijfel dat het hele circus rondom de invoering van de Wet kraken en leegstand in 2010 heeft gezorgd voor algemene verwarring en desinformatie omtrent het voortbestaan van de kraakbeweging. Als ik mijn tante over mijn nieuwe woonst vertel blijkt het fenomeen kraken nog erger in het verdomhoekje te zijn geschopt dan ik mij aanvankelijk had durven voorstellen. "Wat leuk! Je neef Ewout woont sinds kort óók anti-kraak, in een oud schoolgebouw!"; jubelt mijn tante in een kreet van herkenning. Dan moet je haar dus gaan uitleggen dat er een verschil bestaat tussen kraak en anti-kraak – dat het opeisen van een recht niet hetzelfde is als er afstand van doen.

Omdat steeds minder mensen in deze tijd nog met de mogelijkheid van (of zelfs met het fenomeen) kraken bekend zijn, maar wel zo'n beetje iedereen een anti-kraker kent, heb ik de fundamentele tegenstellingen tussen kraak en anti-kraak in de vorm van een strip proberen te duiden. Leuk om aan je tante te laten lezen, maar vooral bedoeld als een uitnodiging of oproep aan urgent woningzoekenden en precair behuisden om ons onderling rondom onze gemeenschappelijke belangen te organiseren – krakers, (tijdelijke) huurders en anti-krakers. Laten we ons niet door de tegenstellingen in onze woonvormen verdelen, maar juist door onze woningnood verbinden!

Er hoeft niet veel voor nodig te zijn om onszelf breder en effectiever te organiseren tegen gedwongen verhuizingen en ontruiming. Gesterkt door een saamhorige woonstijdbeweging zouden anti-krakers massaal hun woonrecht kunnen afdwingen: we zouden de structurele huisvredebreuk door controleurs kunnen stoppen door eigen sloten op onze deuren te zetten en net zolang rechtszaken en acties te blijven voeren tot het recht op wonen voor iedereen binnen handbereik is.

Laten we bouwen aan een slagvaardige woonstrijdbeweging, door onze netwerken te verbreden en naast meer autonome bezettingen te organiseren vooral ook nieuwe actiestrategieën ontwikkelen!

© NICK BRICK

KRAKEN

versus

ZOVEEL LEEGSTAND...

LEEGSTAND IS MISSTAND!

ZOVEEL WONINGNOOD!

EN DUS GING MEN KRAKEN

KRAKEN IS HET ZONDER TOESTEMMING VAN EIGENAREN IN GEBRUIK NEMEN VAN ONBENUTTE RUIMTE.

EIGENNAAR

ANTI-KRAAK

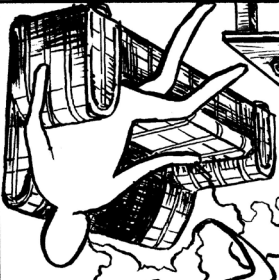
DE BEVEILIGINGSBRANCHE ZAG WEL BROOD IN KRAKEN EN UITEINDELIJK WAS DAAR

ANTI-KRAAK IS EEN CONSTRUCTIE WAARMEET HET HUURRECHT WORDT OMZEILT, MET ALS DOEL HET CREËREN VAN RECHTELÖZE BEWONERS.

KRAKEN IS EEN
 ACTIEMIDDEL, PRIMAIR GERICHT
 OP HET OPEISEN VAN EEN
EERSTE LEVENSBEHOEFTE

IK HEB HIER
 HUISVREDE, DUS
 IK KAN NIET
 ZOMAAR MIJN HUIS
 UIT WORDEN GEZET.

IK LOOP OP MIJN TENEN.
 HUISDIEREN MOGEN NIET
 EN ALS IK ZWANGER WORDT IS
 HET VERHUIZEN OF EEN
 ABORTUS. VOORAL DE
 ONVERWACHTE CONTROLES
 VIND IK INTIMIDEREND.

GEEN LOGEES MEER EN
 RUIM JE SLEEPKAMER OP!
 ALMEER DE AFWAS LATEN
 STaan? GELE KART!

IK BEPAAL ZELF HOE-
 EN MET WIE IK WOON.
 BESLISSINGEN OVER HET
 HUIS NEMEN WE SAMEN.

CONTRACTUEEL GEZIEEN BEN IK
 GEEN BEW(O)N(ST)ER, MAAR EEN
 SOORT BEWA(A)K(ST)ER DIE ELK
 MOMENT OP STRAAT KAN
 WORDEN GEZET.

ANTI-KRAAK IS EEN
 TWEELDIG-VERDIENMODEL
 GERICHT OP WINST.

KRAKEN VORMT NOG ALTIJD EEN BELANGRIJKE STOK ACHTER DE DEUR BIJ PANDEIGENAR(ESS)EN OM PANDEN NIET ONNODIG- LEEG- TE LATEN STAAN. VOOR ZOLANG ER GEEN ZICHT IS OP EEN INVULLING KUNNEN KRAKERS ERVOOR ZORGEN DAT PANDEN EFFICIËNT WORDEN GEBRUIKT.

DOOR MIDDEL VAN ANTI-KRAAK KUNNEN EIGENAR(ESS)EN PANDEN OF DELEN DAARVAN ONGEHINDERD JARENLANG LEEG LATEN STAAN - ZOLANG ZE MAAR BETALEN. ANTI-KRAAK IS DUS GEEN OPLOSSING VOOR LEEGSTAND, MAAR EEN VORM VAN VERKAPTE LEEGSTAND.

GEEN TOEGANG

ALS KRAKERS STAAN WIJ IN ONZE KRACHT. SAMEN LEVEN - SAMEN WERKEN: WIJ STAAN ALTIJD VOOR ELKAAR KLAAR!

4.000 M²
1 PERS.

ALS ANTI-KRAAKER BEN IK OP EN STA ER UITENDELIJK HELEMAAL ALLEEN VOOR.

CREËER SOLIDARITEIT!

HET IS DE HOOGSTE TIJD VOOR SAMENWERKING TUSSEN WONING-ZOEKENDEN

VECHT VOOR JE WOONRECHT!

WEG MET ANTI-KRAAK

WEG MET HET KRAAK-VERBOD!

WONEN IN EEN SPOOKPALEIS [WASSENAAR]

Krottenkoning

Begin juli 2018 werd de in rap tempo verkrottende 'buitenplaats' Ívicke (een door bosspark omringd landhuis) aan de Rust en Vreugdlaan 2 in Wassenaar gekraakt. Gebouwd als een klein paradijsje — gedegradeerd tot speeltje van een vastgoedspeculant. Zijn naam is Ronnie van de Putte: een man met een opvallende reputatie in de vastgoedwereld, berucht door het decennialang speculeren met A-locaties en het moedwillig laten weggroten van rijksmonumenten. In de jaren zeventig en tachtig kreeg hij al de bijnamen de 'Krottenkoning' en 'Van de Beerputte'. Van de Putte is steenrijk geworden met vastgoed kopen en dit weer met winst verkopen, maar nog nooit heeft hij ook maar iets gebouwd of ontwikkeld. Met Bever Holding (het vastgoedfonds van Ronnie en zijn echtgenote Ria) trekt hij al decennialang een spoor van verkrotting en sloopgaten door Nederland en België. Zo laat Ronnie al dertig jaar een voormalig klooster verpauperen in Zeeland en ontstond in maart 2018 opnieuw ophef over de oude manege in Noordwijk, nadat deze voor de derde maal in de brand was gevlogen en het vastgoedbedrijf nog altijd weigert de troep op te ruimen. Over zijn eveneens in Noordwijk gelegen 'Gat van Pallace' (waar het Palace Hotel stond) en het Vuurtorenplein ruziet hij ook al jarenlang met de gemeente. In Leiden, een stukje verderop, heeft Ronnie hetzelfde kunstje geflikt met het 'Gat van Van de Putte', aan het stationsplein. Tijdens de aftrap voor de landelijke Woonstrijd!-actietour werden het gat en de aangrenzende kantoorflat in 2005 gekraakt en tot Vrijplaats Multipleks gedoopt († 2015). Door gemeentelijke fouten is het niet gelukt om Van de Putte te onteigenen, wat wethouder Van Woensel (VVD) in 2010 deed besluiten om dan maar voor de 'Krottenkoning' te zwichten en hem rijkelijk te belonen voor ruim twintig jaar dwarsliggen en de boel opzettelijk stagneren: voor niet minder dan 17,9 miljoen euro!

Autonome woon-werkgemeenschap

Genoeg over die partij die elke week weer met een nieuw schandaal in de media komt en die Wassenaarse vastgoedintrigant, die nu overigens het gros van zijn dagen als een koning in Zwitserland slijt. Laten we het liever hebben over de krakers die hun dagen nu slijten tussen de rijkeluizen in Wassenaar! Immers, ondanks herhaaldelijke verzoeken en een dwangsom opgelegd vanuit de gemeente, blijft Bever Holding elke vorm van verantwoordelijkheid voor het landhuis verzaken en dus besloot de gemotiveerde groep woningzoekenden — die dus wél van aanpakken weet — om het landhuis te kraken. Met hulp van vrienden en familie werd meteen begonnen met het verbeteren van de aanblik van de buitenplaats, die duidelijk zichtbaar is vanaf de drukke autoweg tussen Den Haag en Leiden. Door het weghakken van de overwoekerende struiken en grassen werd de oude bestrating weer zichtbaar en natuurlijk werd ook begonnen met het zwembad uitbaggeren. Inmiddels is een autonome woon-werkgemeenschap ontstaan met werkplaatsen en een concertzaal. Regelmatig kun je bij Huize Ívicke terecht voor voku- en concertavonden en van tijd tot tijd wordt er een festival georganiseerd.

Spoken

Aangewakkerd door verhalen op het internet van glaasje-draaiende jongeren die er spoken zouden hebben zien rondwaren, stond Ívické ruim voor de kraak in bepaalde kringen al bekend als spookpaleis (wat het als 'brievenbus' voor verschillende aan Ronnie gelieerde spook-BV's in figuurlijke zin ook ooit is geweest). Zo werd op een online-forum beweerd dat een anti-kraker die er jaren terug heeft gewoond 'aanwezigheid' zou hebben gevoeld en vervolgens drie maanden opgenomen zou zijn geweest. Het was daarom een geruststelling voor de krakers dat het bonzen op de deuren tijdens de eerste nacht van bezetten niet van een plaaggeest, maar van twee wouten afkomstig was. Tuurlijk: dan schrik je je ook kapot, maar ze hadden geen idee van de krakers en bleken alleen maar op onderzoek uit te zijn in verband met een verdacht voertuig dat in de buurt van het landhuis geparkeerd stond (schoonheidsfoutje van de krakers). [vervolg: pagina 34]

LIVING IN A HAUNTED PALACE [WASSENAAR]

King of Slums

Early in July 2018, the rapidly decaying historical manor house and the surrounding wooded park Ívické at Rust en Vreugdlaan 2 in Wassenaar were squatted. Built as a little paradise — degraded to a real estate speculator's plaything. His name is Ronnie van de Putte: a man with an eye-catching reputation in the world of real estate, infamous for speculating with prime locations and deliberately letting cultural heritage rot away for decades. In the seventies and eighties he acquired the nickname the 'King of Slums' and 'Van de Beerputte' ('beerput' is Dutch for 'cesspool'). Van de Putte made a fortune buying real estate and reselling it for profit, but he never built or developed anything. For decades, Bever Holding (the real estate fund held by Ronnie and his wife Ria) has left a trail of slums and urban voids throughout the Netherlands and Belgium. Among Van de Putte's most noteworthy achievements are the total deterioration of a former monastery in Zeeland (abandoned for thirty years) and inviting the collapse of an old horse stable in Noordwijk, creating quite a stir in March 2018, after the place burnt for the third time and the owner still refused to clean up the mess. Also his "Void of Palace" (where the Palace Hotel was located) and the Vuurtorenplein are an ongoing subject of conflict between Van de Putte and the municipality of Noordwijk. In Leiden, a little further south, Ronnie played the same game with the 'Void of Van de Putte', right in front of the train station. In 2005, during the kick-off of the nationwide Woonstrijd! Action Tour ('Woonstrijd' means 'Fight for Housing'), the void and the neighbouring office building were squatted and turned into Vrijplaats Multipleks († 2015). Due to clerical errors, the municipality failed to expropriate the building from Van de Putte, which, in 2010, resulted in councilman Van Woensel (VVD: the liberal party) acquiescing to the 'King of Slums' and rewarding him handsomely for twenty years of deceiving the municipality: to the tune of 17,9 million euros!

Autonomous living-working community

Enough about that political party, that typically draws the attention of the media every week with yet another scandal and that slumlord from Wassenaar, who currently spends most of his days like a king in Switzerland. Let's instead talk about the squatters who now spend their days in between the filthy rich in Wassenaar! After all, despite repeated requests and a periodic penalty payment imposed by the municipality, Bever Holding is still shying away from their responsibilities for the historic mansion, which gave grounds to the motivated group of homeless people — that actually knows how to take care of business — to squat the place. With help from friends and family, they directly started improving the appearance of the terrain, which is easily visible from the busy road between The Hague and Leiden. By cutting away the overgrowing bushes and grasses, the old paving appeared; and of course they started dredging the swimming pool. In the meantime, an autonomous living-working community has emerged, with workspaces and a concert venue. Huize Ívické regularly opens its doors for activities such as people's kitchen and concert nights, with an occasional festival to boot.

Ghosts

Fuelled by online stories disseminated by superstitious kids playing with ouija boards, *Ívické* had already gained popularity as an iconic haunted palace, way before it was squatted (which figuratively speaking actually was the case, since the place had served as a 'mailbox' for several ghost firms affiliated with Van de Putte). On a web-forum, the last anti-squatter (property guardian occupier) that lived there years ago claimed that the person 'guarding' *Huize Ívické* before him had sensed a 'presence' and was, shortly thereafter, committed to a mental institution for three months. It was therefore quite a reassurance for the squatters that the banging on the doors during the first night of occupying was coming from two cops instead of an evil spirit. Sure, a terrifying

[continue reading: page 35]

Politieke kletsboek

Vanaf het moment dat de kraakverse villabewoners hun actie in de openbaarheid brachten, volgde de ene positieve reactie op de andere. Maar er waren ook bezorgde stemmen, over hoe de krakers dan precies dachten het tij van verval te kunnen keren. Dat is eigenlijk opmerkelijk, want alleen al door het pand weer te bewonen (de vertrekken te verwarmen en vocht buiten te houden) behoeden de bewoners het landhuis feitelijk voor verder verval. Leegstand brengt immers risico's met zich mee, bewijst een half afgefikte tuinstoel die de krakers in de serre aantreffen, vermoedelijk aangestoken door één of andere idioot die het er niet mee eens is dat het gebouw bestaat. De krakers, die het huis als hun leefruimte in bescherming nemen, hebben daarentegen (in samenspraak met de brandweer) brandveiligheidsmaatregelen genomen. Kortom: over de aanwezigheid van de krakers kan niemand zich echt drukmaken, toch? Ok, behalve de om principiële redenen gekrenkte rechtse zielen dan natuurlijk.

Wethouder Kees Wassenaar (VVD) is er zo eentje, al had hij tegenover het AD niets negatiefs over de krakers op te merken. Dat is natuurlijk in de eerste plaats te wijten aan het falende beleid van het gemeentebestuur waar hij deel van uitmaakt. Op aandringen van monumentenclubs waaronder Heemschut en het Cuypersgenootschap hebben ze keer op keer beloofd om het rijksmonument van een zekere ondergang te redden, maar ze zijn nooit verder gekomen dan het opleggen van een dwangsom — die kort daarna weer werd ingetrokken. [In maart 2019 jaagt hij erfgoedbehartigers opnieuw tegen zich in het harnas, door als wethouder Ruimte, Wonen en Cultureel Erfgoed aan te kondigen €68.250,- op cultureel erfgoed te willen bezuinigen en de verantwoordelijkheid voor Wassenaarse monumenten dus verder op particulieren af te schuiven, *red.*]

In het voornoemde interview met de krant, in augustus 2018, houdt de VVD'er de vastgoedboef Van de Putte onvoorwaardelijk de hand boven het hoofd, maar kiest er dus voor om over het 'krakerstuig' te zwijgen. Het is algemeen bekend dat de VVD iedere gelegenheid aangrijpt om hun liberale 'eigendom is heiligdom' beginsel te ventileren en het criminele label dat ze op de kraakbeweging heeft geplakt te benadrukken, maar als Wassenaar in het interview het verhaal verkoopt dat hij "hoopvol is gestermd" over de plannen van Van de Putte — "maar wat zijn plannen precies zijn met het pand weet ik niet" — moeten de krakers even heel hard lachen. Als Wassenaar zichzelf al niet geloofd, hoe zit dat dan met die rijke stinkers waarvan zo velen onder hen hun vertrouwen in hem hebben gesteld? De krakers hebben in ieder geval wél de daad bij het woord gevoegd, door het hoogst noodzakelijke onderhoud te plegen, van het verhelpen van lekkages tot het vervangen van tientallen kapotte ruitjes.

Meehelpen met klussen of op een andere manier bijdragen? — Misschien heb je ideeën voor het organiseren van een activiteit of wil je een tof (kunst)project op het landgoed uitvoeren? Stuur een mailtje naar ivicke-autonoom@riseup.net.

experience as well, but it turned out that they didn't find out about the squatters and that they were only investigating the area because of a suspicious vehicle that was parked close to the property (a minor mistake by the squatters).

Political Nonsense

From the day the brand new villa residents brought their action into the public eye, positive reactions followed one after another. But there were also voices of concern about how the squatters were precisely planning to turn the tide of decay effectively. Quite remarkable actually, because in fact, just by inhabiting the building (heating the chambers and keeping the moisture out) the inhabitants protect the mansion from further decay. Indeed, vacancy entails risks. This was tellingly demonstrated by a partly burnt lawn chair that the squatters found in the sunroom, presumably lit by some lunatic who disagreed with the building's existence. The squatters on the other hand, protecting the place as their home, have taken fire protection measures in consultation with the fire department. In short, nobody should really worry about the presence of the squatters, right? Ok, except for the in principle mortified rightwing souls of course.

Councilman Kees Wassenaar (VVD) is one of those, but to the AD newspaper he had nothing negative to declare about the squatters. Of course that's primarily attributable to the failing policy of the municipality he's part of. Upon the insistence of heritage preservation committees, amongst which Heemschut and the Cuypergenootschap, time after time they promised to help save Huize Ívické from otherwise certain doom, but never progressed beyond the imposition of a penalty payment, which was withdrawn shortly after. [In March 2019 he again antagonised the heritage preservation committees, by (as a councilman responsible for Space, Housing en Cultural Heritage) announcing that he wants to cut back €68.250,- on cultural heritage and thus shifting the responsibility for historic buildings in Wassenaar further to private individuals, *Ed.*]

In the aforementioned newspaper interview, in August 2018, the VVD councilman unconditionally covers for the real-estate crook Van de Putte, but chooses to remain silent about the 'squatter scum'. It is common knowledge that the VVD seizes every opportunity to vent their liberal 'private property before everything' principle and to emphasise the criminal label that they've placed on the squatter movement, but when Wassenaar comes up with some bogus story in the interview, stating that he's "hopeful" about Van de Putte's plans, "but what his plans with the building precisely are I don't know," the squatters burst into laughter. If Wassenaar doesn't even believe his own words, then how does it exactly work with all those rich asses, many of whom put their trust in the guy? The squatters however, did turn their words into deeds, by implementing the most urgent maintenance activities, from fixing the leaks, to replacing dozens of small broken windows.

Do you want to help fixing the place or get involved in another way? Maybe you want to organise an activity or realise a kick ass (art)project on the terrain? Send an email to ivicke-autonom@riseup.net.

DE SWAMP

UTRECHT

Er was eens een stukje groen dat de afgelopen zes jaar nauwelijks door mensen verstoord werd, ergens tussen snelwegen, brede kanalen, trasporen, een gigantische parkeergarage, een Ikea, het Rijkswaterstaat kantoor en gigantische tanks gevuld met licht ontvlambaar materiaal. Toch woonden hier een kleine, maar ruige groep krakers die besloten om na een lange periode van ontruiming en irritatie aan de vier muren om zich heen, een terrein te kraken. Wat ze hadden gevonden was niet alleen een thuis, maar een geheel nieuwe manier van leven – een uitdaging! Ze poepten in composttoiletten, recycleerden pallets en bouwden huizen die maar net bestendig waren tegen het regenachtige seizoen in dit drassige gebied. Water moest worden gehaald bij de burens, de afwas werd alleen gedaan als het echt nodig was. Elektriciteit kwam van zonnepanelen – net genoeg om telefoons op te laden, een paar lampen te laten branden en de speakers aan te sluiten. Het duurde niet lang tot de bewoners erachter kwamen dat een composthoop onderhouden en regenwater opvangen onze kijk op leven met de natuur enorm kunnen verbreden.

Omdat het terrein zo onaangetaast was gebleven, bestond er een zeer gevarieerd ecosysteem. Bomen en struikgewassen bleven groeien, ratten verdubbelden zich ongewoon snel en spinnenbeten werden net zo normaal als muggenbulten en wespsteken. Vanwege de zware metaal- en olievervuiling in de grond – dankjewel Shell –, durfden de bewoners van het terrein het niet aan om de kruiden en paddenstoelen die er in overvloed groeiden te eten. Ondanks dat werden er wel kilo's bramen geoogst om ieder jaar weer bramenwijn mee te maken. Om veilig eetbare gewassen te kunnen verbouwen werden er dozen gebouwd en gevuld met aarde en compost. Regelmatig werden er feestjes gegeven en activiteiten georganiseerd om waardevolle informatie over bio-dynamiek te delen.

Bands werden uitgenodigd, podia en barretjes werden gebouwd. Er werden generators geregeld voor versterkte bands en natuurlijk was er altijd voor iedereen genoeg te eten.

Alles ging in zekere mate goed: tot de dag dat de krakers bericht kregen van Borghese Real Estate, die meende dat het land van hen is en dat de groep de micro-jungle moest verlaten om het in een parkeerplaats voor bussen te veranderen. De bewoners waren het hier niet mee eens. Het was duidelijk dat ze zouden tegenwerken. Maar hoe? Sommigen onder hen moesten zichzelf opofferen. Het ritueel moest worden voorbereid. Bouwwerken moesten worden afgebroken of uit elkaar worden gehaald, zodat gerecycled bouw materiaal wederom kon worden gerecycled. Deze keer met een ander doel dan het leven gemakkelijker te maken: verzet! Zand werd opgehoopt, samen met metalen pijpen en cement. Op 3 november, twee dagen na het ultimatum dat door de rechtbank was gegeven, kwamen werkers met oranje en gele hesjes samen met grote machines en een man in een pak met een koffertje het terrein op en troffen daar tot hun grote verrassing 7 krakers aan, die zichzelf gelocked hadden aan hun caravan, huis, boomhut en een heftige, 10 meter hoge torenconstructie genaamd monopod. De ontruiming duurde de gehele dag. De krakers verbaasden zich erover dat zo'n zwarte dag er eentje met zoveel zonneschijn kon zijn. In het koesterende zonnetje zagen ze hoe boom na boom ten gronde werd gericht en rattenhol na konijnenhol werd vernietigd.

Het was fascinerend en hartverscheurend tegelijk. Vrienden uit alle uithoeken kwamen kijken en steun bieden. De politie gedroeg zich achterlijk, zoals altijd. Hun speciale team begon mensen van de monopod af te slijpen, ondanks dat er nog twee bovenin zaten, gelocked met armen en nek. Als dwazen trokken ze aan de persoon wiens armen nog aan de onderkant van de caravan waren gelocked. Aan het einde van de dag werden ze allemaal bij het politiestation van Houten binnengebracht, waar ze de komende twee dagen in celletjes doorbrachten. Hun geliefde jungle was ingeruild voor vier muren, wetende dat ze hun oude thuis nooit meer zouden zien bloeien. Het kostte de gravers minder dan een week om alles af te breken wat de natuur er te bieden had. Ze lieten de plek leeg achter, in afwachting van asfalt en beton. Deze wonden zullen niet helen, maar onze strijd gaat door!

De Swamploze Swampratten

[In oktober 2018 kraakte de groep een nieuw landje in Lunetten, *red.*]

[In October 2018 the group squatted a new piece of land in Lunetten, *Ed.*]

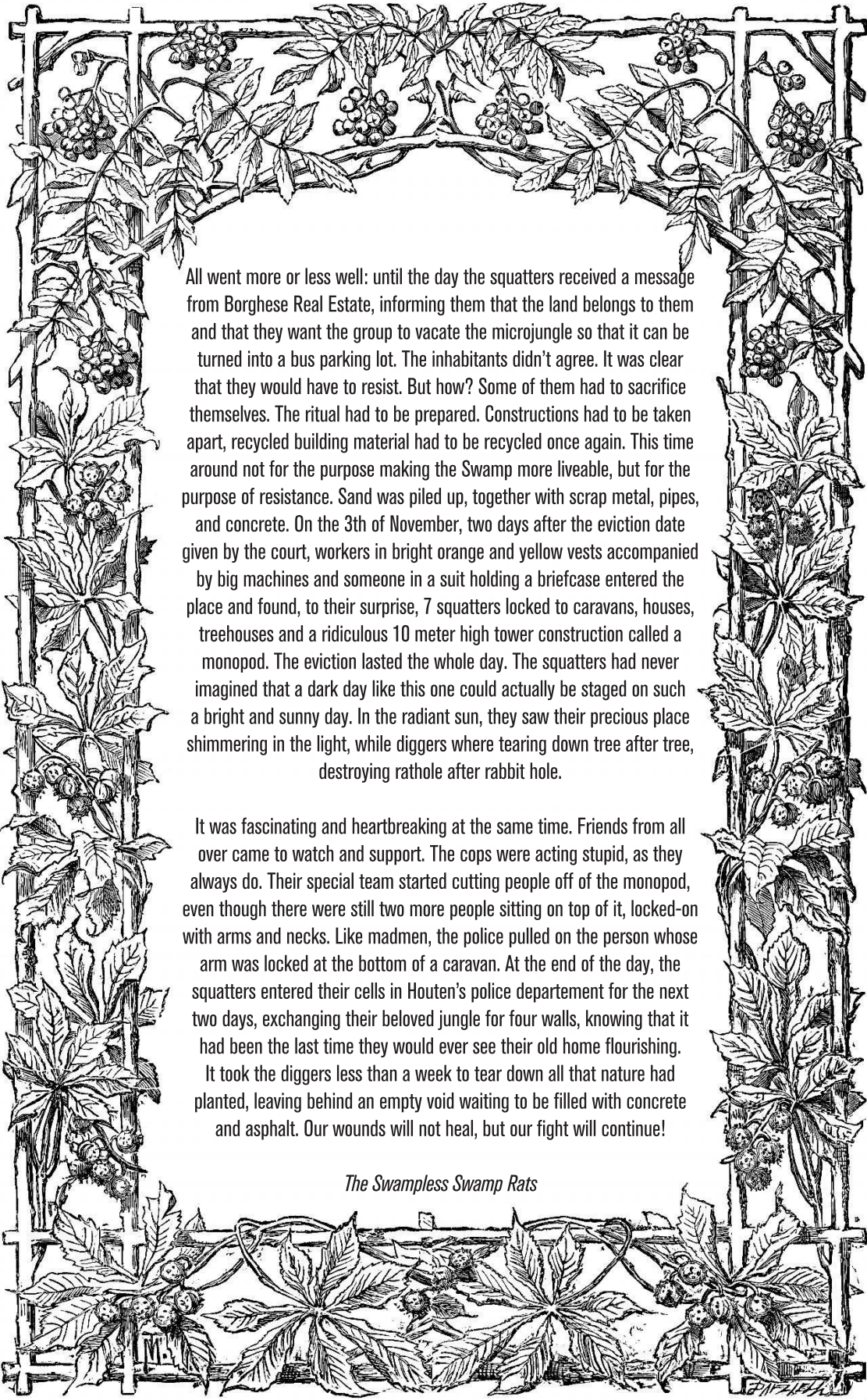

THE SWAMP

UTRECHT

Once upon a time, in between highways, big canals and tramtracks, a huge parking garage, an Ikea, the office of the Director-General for Public Works and Water Management and huge tanks filled with highly flammable liquids, there was a spot of green, mostly untouched by humans for the last 6 years. A small but rough group of squatters decided that, after a long period of evictions, annoyed by the four walls surrounding them, they would try to squat a terrain. What they found was not only a home, but a whole new way of living — a challenge! They started shitting in compost toilets, recycling pallets and building houses just good enough to make it through the rainy seasons in the swampy area. Water was brought in canisters from the neighbours, dishes were to be done only when really necessary. Electricity was provided through solar panels — just enough to charge phones and power a few light bulbs and speakers. It didn't take long until they found out that composting their food waste and harvesting rainwater would open up new doors to living within nature, which due to being left to itself kept flourishing and varying. Trees and bushes kept growing bigger and wider, rats doubled in numbers and spider bites were becoming as usual as mosquito bites and wasp stings. Because of the heavy metals and oil polluting the ground — thank you Shell — it wasn't a mark of good health to eat from the growing variety of mushrooms and herbs. Nevertheless the blackberries were taken at their own risk to produce the yearly batch of blackberry wine. In order to be able to grow healthy uncontaminated crops, they built boxes and filled them with soil and selfmade compost. Parties were thrown and activities were organised occasionally, to share the powerful enlightenment of biodynamics. Stages and bars were built and bands were invited. A generator was arranged for amplified bands and of course there was always enough food for the people.

All went more or less well: until the day the squatters received a message from Borghese Real Estate, informing them that the land belongs to them and that they want the group to vacate the microjungle so that it can be turned into a bus parking lot. The inhabitants didn't agree. It was clear that they would have to resist. But how? Some of them had to sacrifice themselves. The ritual had to be prepared. Constructions had to be taken apart, recycled building material had to be recycled once again. This time around not for the purpose making the Swamp more liveable, but for the purpose of resistance. Sand was piled up, together with scrap metal, pipes, and concrete. On the 3th of November, two days after the eviction date given by the court, workers in bright orange and yellow vests accompanied by big machines and someone in a suit holding a briefcase entered the place and found, to their surprise, 7 squatters locked to caravans, houses, treehouses and a ridiculous 10 meter high tower construction called a monopod. The eviction lasted the whole day. The squatters had never imagined that a dark day like this one could actually be staged on such a bright and sunny day. In the radiant sun, they saw their precious place shimmering in the light, while diggers where tearing down tree after tree, destroying rathole after rabbit hole.

It was fascinating and heartbreaking at the same time. Friends from all over came to watch and support. The cops were acting stupid, as they always do. Their special team started cutting people off of the monopod, even though there were still two more people sitting on top of it, locked-on with arms and necks. Like madmen, the police pulled on the person whose arm was locked at the bottom of a caravan. At the end of the day, the squatters entered their cells in Houten's police departement for the next two days, exchanging their beloved jungle for four walls, knowing that it had been the last time they would ever see their old home flourishing.

It took the diggers less than a week to tear down all that nature had planted, leaving behind an empty void waiting to be filled with concrete and asphalt. Our wounds will not heal, but our fight will continue!

The Swampless Swamp Rats

HI HA

ZEIST

IDEALEN ONTRUIM JE NIET

ILLEGAAL ONTRUIM JE WEL

UTRECHT

HEERKRAAK!

LEEG
SINDS
1988

HERKRAAK VOORMALIGE ZORGINSTELLING [ZEIST]

HI

Als kraakgroep in Utrecht zijn wij de afgelopen jaren al zo vaak verhuisd, dat we het afgelopen jaar maar besloten om ons geluk ook eens buiten de stad te beproeven. We organiseren namelijk graag evenementen, workshops en andere activiteiten, maar door steeds weer te moeten verhuizen komt het er gewoonweg niet van om iets structureels op te bouwen. Daarom zijn we een aantal maanden terug met een andere groep, die al een tijdje rondom Utrecht kraakt, samengekomen en zo ontstond een nieuwe groep gelukszoekers.

HA

In november 2018 kraakten we twee gebouwen aan de Utrechtseweg in Zeist, die voorheen bij een antroposofische zorginstelling hoorde. De panden werden recentelijk verkocht aan Mooi Zeist BV, bestaande uit Koppel Holding BV (de gebroeders Van Maanen) en MFK Holding BV – 2 mega-investeerders die er voorlopig geen concrete plannen mee hebben (of deze in ieder geval niet aan ons bekend willen maken). Wij dachten nog bescheiden te zijn door ‘maar’ twee van de twaalf gebouwen van de voormalige zorginstelling in gebruik te nemen. De kraak verliep soepel. In de ochtend van 6 november belden we de wijkagent op, die toen op cursus was. In zijn plaats kwamen er twee andere agenten langs. Zij respecteerden onze huisvrede en zouden “het grote nieuws aan de baas doorgeven”. Verder wensten ze ons veel succes toe op deze plek en spraken zelfs de wens uit dat wij hier “nog lang zouden kunnen blijven”.

Helaas kwam de wijkagent later die dag toch nog een kijkje nemen. Wij zaten op dat moment met z'n allen in de tuin met burens te kletsen. De wijkagent wilde hoofdzakelijk weten sinds wanneer wij er precies zaten. “Sinds gisteren”, was het eerste antwoord. “Dan zijn jullie hier dus nog geen 24 uur”, concludeerde de agent, die beweerde dat dit voor de Officier van Justitie reden genoeg zou zijn om het als een heterdaad-situatie te beschouwen. Na lang discussiëren verscheen dan ook de Officier van Dienst op het toneel. Het was overduidelijk dat de beslissing al was genomen. Met raad van onze advocaat toonden wij wetsartikelen, waaruit blijkt dat de ‘24-uurs regeling’ niet van toepassing is. Zelfs toen een buurtbewoner tegenover de politie verklaarde dat wij er wel degelijk langer dan 24 uur zaten, peinsden ze er niet over om van gedachten te veranderen.

Volgens de politie had er geen contact tussen hen en de eigenaar plaatsgevonden, maar ze wilden ons hoe dan ook ontruimen, omdat wij er nog niet langer dan 24 uur zouden hebben gezeten. Een aantal krakers pakte hun spullen en verkozen een vrijwillige aftocht, een aantal anderen besloot om niet zomaar te wijken voor deze verlakkerij en bleef binnen. Het was duidelijk dat de politie niemand wilde arresteren. Dit vermoeden bestond omdat ze niet wilden dat hier een rechtszaak over zou komen. Een drietal krakers werd in het gebouw aangehouden, maar daarna meteen weer op

[verder lezen: pagina 46]

RE-SQUATTING ACTION FORMER CARE FACILITY [ZEIST]

As a group of Utrecht based squatters, we have moved so much over the last years, that we've decided to try our luck outside of the city for a change. We like to organise events, workshops and other activities, but as a result of constantly having to move from place to place, it hasn't quite worked out for us to build toward something that lasts for a longer period of time. That's why, together with another group that has been squatting in the area surrounding Utrecht for some time, we got together and formed a new group of fortune seekers.

In November 2018, we squatted two buildings on the Utrechtseweg in Zeist. The buildings once belonged to a former anthroposophist care facility and have recently been sold to Mooi Zeist Ltd., consisting of Koppel Holding Ltd. (the Van Maanen brothers) and MFK Holding Ltd. — two mega-investors that don't have any plans with the buildings (or at least don't want to share them). We thought we were being modest when we 'only' squatted two of the 12 empty buildings on the terrain. The action went smoothly and according to plan. On the morning of November 6th, we called the neighbourhood cop, who was attending a training day at the moment. Two cops dropped by in his place and respected our housing rights and told us they would "tell the big news to the boss". As for the rest they wished us good luck with the place and even hoped for us that we could "stay here for a long time".

Unfortunately, the neighbourhood cop still passed by later that day. We were in the garden at that moment, having a chat with our new neighbours. The neighbourhood cop insisted he wanted to know how long we had been here. "Since yesterday" was the first response. "So, then you haven't been here for the full 24 hours yet" the officer concluded, claiming that for the Officer of Justice, this would be reason enough to consider this a situation of being caught red-handed. After a long discussion, the officer on duty also appeared at the scene. It was clear that they had already made up their minds. On the advice of our lawyer, we showed them law articles stating that the '24-hour policy' is, again, not applicable. Even when a neighbour stated to the police that we had indeed been inside for more than 24 hours, the police did not change their minds.

According to the police, there had been no contact between them and the owner, but they would continue to evict anyway because of the 24 hours assumption. A couple of squatters packed their stuff and chose free passage, while the others decided not to leave for this sham and stayed inside. It was clear that the police didn't want to arrest anyone. We think this is because they didn't want this to turn into a court case. 3 squatters were apprehended in the building but released shortly afterwards outside

[continue reading: page 47]

HI
HA

HI

HI

HA

straat gezet, zonder ze ook maar te identificeren. Een laatste kraker, verstopt in het plafond, weigerde hoe dan ook om mee te werken. Dat liet de politie geen andere keus dan hem naar het politiebureau mee te nemen, waar hij enkele uren later zonder dagvaarding weer naar buiten werd geknikkerd.

Direct na deze platte pet-ontruiming kwam de eigenaar met zogenaamde beveiligers aanzetten, om de panden te controleren en te bewaken. Het werd duidelijk dat de politie dus wel degelijk contact met de eigenaar heeft gehad, wat ons deed vermoeden dat er andere belangen in het spel waren. De volgende dag bleek dat de ingehuurd beveiligers hun werk niet goed hadden gedaan, want toen de politie 's ochtends polshoogte kwam nemen, bleek dat er krakers in één van de twee gebouwen zaten. "Dit is niet de bedoeling, we zullen weer moeten ontruimen", was het oordeel van de politie. Wij beweerden dat het tweede gebouw nooit goed ontruimd is geweest, omdat er alleen mensen in het andere pand waren aangetroffen, en dat hun '24-uurs regeling' nog steeds niet van toepassing is.

De discussies duurden voort tot 15:00 uur. Omdat de politie nog steeds niet wilde geloven dat wij het pand al langer dan 24 uur hadden bezet, werden wij verzocht om het pand uiterlijk om 18:00 uur te hebben verlaten. Opnieuw werd er dus bedreigd met ontruiming voor heterdaad, maar omdat we tot 18:00 uur de tijd hadden kregen om onze spullen uit het pand te halen, hadden we alleen maar meer tijd om ons op een onrechtmatige ontruiming voor te bereiden. We stuurden een oproep uit en rond 18:00 uur verschenen er ongeveer dertig sympathisanten voor het pand. Er werd eten gebracht voor de mensen die achter de barricades bleven en zich (vrij zichtbaar voor de politie) met een lock-on aan een gaspijp hadden vastgeketend. Toen de politie om 18:00 uur was teruggekeerd en de situatie gadesloeg, moesten ze wel twee keer nadenken. Eerder arriveerden al een hondenbegeleider en werden er extra politieagenten opgetrommeld. Om 20:00 uur werd ook de BraTra opgeroepen. Dit was meer verzet dan waar ze op gerekend hadden en dus was het nog maar de vraag of ze deze keer opnieuw dachten met een illegale ontruiming weg te kunnen komen.

Het liep inmiddels tegen 22:00 uur. "We hebben de voors en tegens tegen elkaar afgewogen", redeneerde de hulpofficier: "En de tegens zwaarder laten wegen en dus besloten om vanavond niet tot ontruiming te zullen overgaan. Morgenochtend kunnen jullie de brief verwachten." Daarmee werd er dan toch vanaf gezien om ons onrechtmatig uit onze woning te zetten. Eindelijk werd onze huisvrede erkent en werd besloten om de normale, rechtmatige procedure te volgen. De navolgende weken kwamen er nog regelmatig agenten langs om informatie te verkrijgen en mensen lastig te vallen, maar de brief liet nog lang op zich wachten. De eigenaar heeft inmiddels anti-kraak in de tien resterende panden gestopt en wil niet met ons in contact treden. Wil jij ook kraken en in een bosrijke omgeving wonen? Kom dan gerust eens langs bij ons eetcafé: elke maandag vanaf 19:00 uur, Utrechtseweg 86.

[Enige tijd later viel de verwachte oprotbrief dan toch op de mat en de panden zijn inmiddels weer ontruimd. Maar het verhaal stopt hier niet: je leest er alles over in *JaKra! #2, red.*]

without even so much as an ID-check. One last squatter, who was hiding in the ceiling, refused to cooperate. This left the police with no other choice than to take him to the police station from which he was released a few hours later without a fine or summons.

Directly after this rogue-cop eviction, the owner came with his 'security' to control and protect the buildings. It became clear that the police did have contact with the owner, which led us to believe that there were other interests at work. The next day, it became apparent that the hired 'security' did not do their jobs well, because when the cops came to check, there were still squatters in one of the two buildings. "This was not supposed to happen, we will have to evict again," was the judgement of the cops. We claimed that the second building was never properly evicted because there were only people found in the other building, and that their '24-hour policy' was still not applicable.

The discussion lasted until 15:00h. Because the police still didn't want to believe that we had occupied the house for longer than 24 hours, we were advised to leave the building no later than 18:00h. Again there was a threat of eviction because we were supposedly caught red-handed, but because we now had until 18:00h to gather our stuff, we had even more time to prepare ourselves for an unlawful eviction. We sent out an announcement, and at around 18:00h, about 30 sympathisers had gathered in front of the building. Food was brought to the people who stayed behind the barricades and had (quite visibly to the police) chained themselves with a lock-on to a gas pipe. When the police returned at 18:00h, the situation became clear to them, making them doubt their plan. By then, a police dog expert and more cops had arrived. At 20:00h, the BraTra (a tactical team specialised in removing people from lock-ons) arrived. This was more resistance than they had accounted for, and now the question arose if they thought they would get away with an illegal eviction again.

In the meantime it was getting late, around 22:00h. "We have weighed the pros and cons", the assistant Officer of Justice argued: "And we think the cons weigh heavier, so we've decided not to evict tonight. You'll receive a letter tomorrow". Thus they backed down from trying to unlawfully kick us out of our home. Eventually our right to housing was acknowledged and the lawful procedure was followed. In the coming weeks, we had cops dropping by regularly to dig for information and harass people, but the letter really did take its time. The owner ordered a property guardian company to take care of the remaining ten buildings and doesn't want to communicate with us. Would you like to squat and live in a wooded area too? Don't hesitate to drop by when there's people's kitchen: every Monday from 19:00h, Utrechtseweg 86.

[A little while later the expected 'fuck off letter' was indeed delivered on the squatters' welcome mat and the buildings have been evicted in the meantime. But the story doesn't stop just here: you'll read all about it in *JaKra! #2, Ed.*]

HERKRAAK VAN DE WATERTOREN [UTRECHT]

Door KSU Utrecht

In Utrecht 'vieren' we op 1 oktober graag het 'kraakverbod', dat inmiddels acht jaar geleden in werking is getreden. In 2017 kraakten we de watertoren aan de Amsterdamsestraatweg. Gewoon op klaarlichte dag, drie schijfsloten van de deur geslepen, zoals we eigenlijk nooit meer kraken in Utrecht. Met een grote groep, een banner en flyers, om er een duidelijk protest van te maken. We kozen voor de watertoren omdat deze al meerdere malen was gekraakt (voor het eerst in de jaren '80 en voor het laatst in 2014) en het in het oog springende bouwwerk sindsdien altijd leeg is blijven staan. Daarbij vinden wij het een sprekend symbool voor de stad en voor kraken, want "een dak boven je hoofd is nodig als water". Daar kwam nog eens bij dat de nieuwe eigenaar, die het met veel mooie beloftes voor een schijntje heeft gekocht, al zijn vergunningsaanvragen had ingetrokken. Het was ons duidelijk geworden dat de buurt weer was voorgelogen en de watertoren opnieuw lange tijd leeg zou blijven staan.

Zoals we al een beetje hadden verwacht, heeft de bezetting niet lang mogen duren. Voor de politie stond onomstotelijk vast dat er sprake was van een heterdaad-situatie en vond het zelfs nodig om de hele Amsterdamsestraatweg af te zetten. Enkele uren later arriveerde de BraTra om de deur open te slijpen en iedereen uit de toren te halen. De eigenaar maakte opnieuw mooie beloftes — dat hij nu wél echt zou gaan beginnen en dat hij het pand nog beter zou beveiligen. Hij heeft alleen niet in de gaten gehad dat er nog een raampje open was blijven staan . . .

Een jaar lang fietsten we langs de inmiddels honderd jaar oude watertoren en keken we naar het piepkleine openstaande raampje, dat vanaf zeven meter hoogte naar ons lonkte. We graptten tegen elkaar dat we de toren zouden herkraken. Toch leek het een vrijwel onmogelijke opgave. Het is namelijk niet makkelijk om op de Amsterdamsestraatweg in Utrecht ongezien met een ladder op zeven meter hoogte door een raampje naar binnen te klimmen. Toch waren er een aantal mensen dapper genoeg om het te proberen en zijn op een zondagnacht ongezien naar binnen gekomen.

De volgende dag verzamelden we, net als het jaar ervoor, met een grote groep bij de watertoren en hebben netjes de politie gebeld. Vanuit de toren werd er wederom een grote banner opgehangen en buiten stonden weer veel toeschouwers. Deze keer toonde de politie zich een stuk minder spraakzaam. Na uren gewacht te hebben vroegen we wat de politie nu eigenlijk van plan was. "Dat gaan jullie wel zien", was de enige reactie, en zonder enige vordering of aankondiging van ontruiming kwam de BraTra de straat weer inrijden, om zo snel mogelijk een einde aan de actie te maken.

De rechtszaak is voor onbepaalde uitgesteld, dus we zullen nog zien wat hier de gevolgen van zullen zijn. De toren staat er ondertussen nog steeds leeg bij. Dus... Toevallig al plannen voor 1 oktober 2019?

HI
HI
HA

RE-SQUATTING THE WATER TOWER [UTRECHT]

By KSU Utrecht

In Utrecht, we like to 'celebrate' the ban on squatting on the first of October, which in the meantime already came into effect eight years ago. In 2017, we squatted the water tower in broad daylight, angle grinding 3 disk locks off of the door, like we rarely squat in Utrecht anymore. We turned it into a clear protest, with a banner and flyers. We chose the water tower, mainly because it was squatted a couple of times before (for the first time in the 80's and the last time in 2014) and all this time, this prominent landmark has been left abandoned. It is also a beautiful symbol of the city and for squatting, because "a roof over your head is as necessary as water". That year, we found out that the new owner, who had bought the tower for peanuts after making many promises, had withdrawn all the applications for permits. It had become apparent to us that once again the neighbourhood had been fooled and that the building would stay vacant for another indefinite period of time.

Like we kind of expected, the occupation of the tower didn't last for long. The police declared that there was a clear case of 'in flagrante delicto' and even considered it necessary to completely block off the road. Several hours later, the BraTra unit had arrived to grind open the door and take everyone out of the tower. Once again, the owner made lovely promises — that now he'd actually be starting soon and that this time he'd secure the building better. What he didn't notice was that there was still a little window that had been left open...

The following year, every time when we biked past the water tower, which in the meantime turned 100 years old, we saw the little window at seven meters high beckoning down at us. We joked to each other that we would re-squat the tower. Still, it seemed like a pretty much impossible task, as it is not particularly easy to climb into a seven-meter-high window unseen on the busy Amsterdamsesstraatweg in Utrecht. Some people were still brave enough to try and got in without being noticed on a Sunday night.

The next day we gathered, just like the year before, with a large group of people at the water tower and we called the police, appropriate as we are. A big banner was dropped from the tower and again a lot of spectators gathered outside. This time the police were less talkative. After hours of waiting we asked what they were actually planning to do. "You'll see", was the only reaction, and without a charge or announcement of eviction the BraTra drove up the street again, calling the action to an end.

The lawsuit has been indefinitely postponed, so we'll have to wait and see what the consequences will be. The tower is still abandoned. So... Got any plans for the 1st of October 2019?

DE MOBIELE EENHEID [AMSTERDAM]

De Mobiele Eenheid is ontstaan zoals zoveel andere kraakgroepen zijn ontstaan, met gemeenschappelijke vergaderingen bij één van de Amsterdamse kraakspreekuren. Ideeën, meningen, motivaties en de noodzaak om te kraken begonnen op te borrelen, waardoor zich een vastberaden groep vormde rondom één gezamenlijk doel: het opbouwen van een nieuw sociaal centrum met ruimte om te wonen. We begonnen een actieplan te smeden en zochten naar de plek die enkele weken later de eerste uitvalsbasis van de Mobiele Eenheid zou worden.

Op 14 oktober kraakten we de oude garage op het Gedempte Hamerkanaal 86, in de ontwikkelingsbuurt Amsterdam Noord (ontwikkeling is hier een eufemisme voor “een buurt waar gentrificatie plaatsvindt en een potentieel slachtoffer van speculatie is”). Op de begane grond van de garage was al bijna een jaar lang geen activiteit geweest en de laatste keer dat de eerste verdieping gebruikt werd, was waarschijnlijk toen het pand in 2006 al eens was gekraakt. Op de dag van de actie zagen we dat er nog steeds een actieve gemeenschap van gelijkgestemde, vrije denkers en doeners bestaat, die geloven dat Amsterdam meer vrijplaatsen nodig heeft. Bijna 100 mensen namen deel aan de actie: veel meer dan het tegenwoordig gebruikelijke aantal van 20 á 30 deelnemers bij kraakacties, die nog bijna ieder weekend in Amsterdam plaatsvinden.

Eenmaal binnen wachtte ons een grote bende. Plassen water en motorolie weerkaatsten het schaarse invallende licht. Dezelfde ruimte is nu getransformeerd tot sociaal centrum. Verder twee verdiepingen vol met duivenstront, die pas na enkele dagen van intensief schoonmaken was verdwenen. Eenmaal op de hoogte kwam eigenaar Uri Ben Yakir (een juwelier en eigenaar van meerdere panden) een kijkje nemen. Met een grote mond benaderde hij een agent, rechtte zijn rug en schouders en vroeg hem op zijn beste gangster-toontje om zijn dienstwapen, zodat hij “het probleem” zelf wel even zou “oplossen”. Al vlug kalmeerde de situatie en vertrokken zowel de eigenaar als de agenten. Een poosje later kwam de eigenaar weer terug en dreigde met het achterhaalde gebruik om onze handen af te hakken, voor het nemen wat niet van ons is (die goeie ouwe tijd, ja toch!). De dag erna keerde hij terug om hetzelfde kunstje nog eens te vertonen en twee dagen later opnieuw, maar nu om het water af te sluiten.

Na een week kregen we een brief van Uri Ben Yakir, waarin hij ons “uitnodigde” om het pand te verlaten. Zoals wij wel verwachtten begon hij ook een rechtszaak. Hoewel niet op alle punten in het ongelijk gesteld, hebben wij die rechtszaak niet mogen winnen. De eigenaar won omdat hij plannen kon presenteren voor de bouw van een volstrekt onnodig 20-kamer hotel. We hebben tot 1 februari 2019 de tijd gekregen om het sociaal centrum dat wij hier hebben opgebouwd te verlaten, maar hoeven niet voor de kosten voor de rechtszaak op te draaien. Dat laatste verzacht de pijn misschien nog enigszins, en dat ons de tijd is geboden om onze volgende stappen te plannen.

Na de rechtszaak hebben we een campagne opgestart om aan de buurt, politici en de publieke opinie te laten zien hoe er tegenwoordig in Amsterdam wordt omgegaan met vrijplaatsen, leegstaande panden en het kraken daarvan. We hebben in de gemeenteraad ingesproken en opgeroepen tot actie tegen de eigenaar en zijn stomme plan om nog een hotel uit de grond te stampen. Hoe dit ook zal uitpakken: als we niet kunnen blijven waar wij nu zitten, zal de Mobiele Eenheid op een andere plek neerstrijken, eenvoudigweg omdat we het niet over onze harten kunnen verkrijgen om te stoppen met vechten voor deze stad. In de drie maanden dat we het pand hebben bezet, organiseren we wekelijks filmavonden, jamsessies, concerten, debatten, poëzieavonden, benefieten en wat al niet meer. We hebben een waardevolle plek gecreëerd voor onze gemeenschap, waar een alternatief wordt geboden voor het commerciële uitgaansleven en mensen laagdrempelig evenementen kunnen organiseren; maar ook gewoon langs kunnen komen om te chillen.

We willen meer oog voor de problemen die in Amsterdam spelen en mensen motiveren om de stad terug te pakken! Daarom zijn wij fel gekant tegen een verbod op kraken en zien anti-kraak niet als een oplossing. De excessieve commercialisering, het gentrificatieproces en het almaar toenemende toerisme maken van Amsterdam een steeds duurder, meer individualistische, monotonere stad. Amsterdam is nu een speeltuin voor toeristen en een bordspel van de rijken. Om haar inwoners geven zij geen reet. Wij vinden het geen vanzelfsprekend recht van de rijken om zonder meer te doen en laten met de stad wat ze willen: laat de mensen die de plaatsen gebruiken ze hebben, om te leven of samen te komen! De Mobiele Eenheid staat nu ook op het speelveld en wij zullen doorgaan met kraken tot er is afgerekend met het zogenoemde 'kraakverbod'; totdat anti-kraak behoort tot het verleden en geen enkele vrije, niet-commerciële plek in de stad nog wordt bedreigd.

[Op 1 februari 2019 werd door de krakers gehoor gegeven aan de eis van de rechter om het pand te verlaten. Het is nog niet duidelijk waar de Mobiele Eenheid nu zal neerstrijken, *red.*]

THE MOBILE EENHEID [AMSTERDAM]

The Mobile Eenheid (literally 'mobile unit', Dutch for 'riot cops') started like many other squatter groups, with open collective gatherings at one of Amsterdam's KSU's (local squatting info centres). Ideas, opinions, motivations and needs for squatting began to flow and little by little the determined group was formed around one specific goal: to create a new social centre with space for a living group. We started to make plans and scouted the city to find the place that, a few weeks later, would become the first operating base for the Mobile Eenheid.

On the 14th of October, we squatted the old garage at Gedempte Hamerkanaal 86 in the developing neighbourhood Amsterdam Noord (developing here is a euphemism for "neighbourhood being gentrified and a potential victim of speculation"). The ground floor hasn't been used for almost a year and the first floor presumably hasn't been used anymore since it was last squatted in 2006. On the day of the action, we saw that there's still an active community of like-minded, free thinkers and doers who believe that Amsterdam needs more free spaces. Around 100 people participated in the action: much more than the usual 20 or 30 people joining in on the squatting actions that are being carried out in Amsterdam almost every weekend.

Once inside, we stumbled across an enormous mess. Before we turned it into the public space of the social centre, pools of motor oil and water were reflecting the scarcely penetrating light. Furthermore, there were two stories covered in pigeon shit, which took us several days of intensive cleaning to remove. Just like expected, the owner, a diamond merchant and owner of several properties, immediately paid us a visit. With a big mouth, he approached a cop, straightened his back and shoulders and asked him in his best gangster voice for his service pistol, so he himself could "solve the problem" right here and now. It didn't take long for the situation to cool off and both the cops and the owner left. A little while later, the owner came back and threatened us with the outdated custom of chopping off one's hand for taking what isn't theirs (the good old days, eh!). The next day he returned to make the same threats. Two days later, he came back yet another time, to cut off the water.

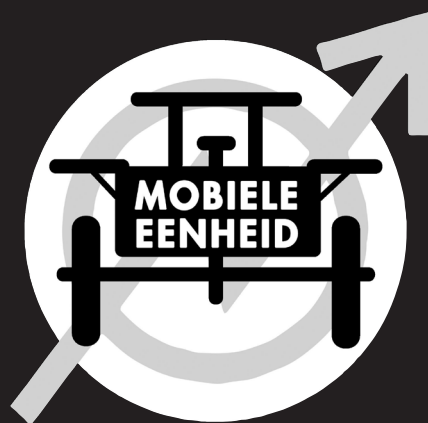
After about a week we received a letter from Uri Ben Yakir, 'inviting' us to leave the place. Just like we expected, he also started a court case against us. Although we didn't lose on all points, we didn't happen to win the case. The owner won by presenting 'plans' for building a totally unnecessary twenty-room hotel. We were given until the 1st of February to leave the social centre we built, but we don't have to bear the costs for the court case. The latter maybe eases the pain a little bit, and of course it's a positive deve

lopment that we've been granted time for planning our next moves. After the court case, we kicked off a campaign to show the neighbourhood, politicians, and the general public what is happening in the city with regard to free spaces and empty buildings, and how squatters are being treated. We have been speaking at the city council and have called for action against the owner and his stupid hotel plans. However the situation will turn out: if we can't stay where we are now, the Mobiele Eenheid will settle down in another place, simply because we don't have the heart to stop fighting for this city. In the nearly three months that we occupy the building, we've organised weekly movie nights, jam sessions, concerts, debates, poetry nights, benefit parties and whatnot. We've created a valuable place for our community, offering an alternative for the commercial nightlife industry and a place with a low threshold for people to organise events; but also just to come and chill.

We want more attention for the problems that Amsterdam is facing today and to motivate people to reclaim the city! That's why we're strongly opposed to a ban on squatting and why we believe that property guardianship can never be part of the solution. The excessive commercialisation, the process of gentrification, and the enormous increase of tourism only make Amsterdam more of an expensive, individualist and monotonous city. Amsterdam has become a playground for tourists and a board game of the rich. They don't give a damn about the inhabitants. We believe that that right of the rich to do whatever they want to the city in whatever way they please should NOT be self-evident: let the people who use the spaces have them, whether it's for living or socialising!

The Mobiele Eenheid has now also positioned itself on the board and we will continue to squat until the so called ban on squatting is no longer in force; until property guardianship belongs to the past and no free, non-commercial place in the city is being threatened.

[On February 1st 2019 the squatters have complied to the demand of the judge to leave the building. It's not yet clear where the Mobiele Eenheid will be continued, *Ed.*]

NOOIT MEER GEKOOIDE KIPPEN

“VRIJ”PLAATSEN EN KRAKEN IN AMSTERDAM

Essay door Thom Faed

“Free Space Now”: de slogan van ADEV in 2018 — een jaarlijkse street rave georganiseerd door krakers en kunstenaars in de stad Amsterdam. De slogan verwijst naar de lobbygroep Vrijplaatsenakkoord. Geïnspireerd door de dreigende ontruiming van de ADM en de retoriek van de nieuwe coalitie binnen de gemeenteraad ter ondersteuning van tegencultuur, behelst het akkoord een tweeledige doelstelling: de legitimering van bestaande vrijplaatsen en het stimuleren van nieuwe vrijplaatsen.

Het initiatief komt voort uit een invloedrijke groep van de Amsterdamse kraakbeweging. Deze losjes gedefinieerde groep, waar onder andere de organisatie van ADEV, het Vrijplaatsenakkoord, delen van de ADM-gemeenschap en talrijke gelegaliseerde kraakpanden deel van uitmaken, gelooft in integreren met de stad, in plaats van pogen zich te verzetten tegen autoritaire machtsstructuren en de sociale degradatie die zij teweeg brengt.

De groep voert campagne voor “de rafelranden”, hopen dat zij een aantal gebouwen kunnen verkrijgen, zodat enkele minderheden (elitegroepen?) van kunstenaars en “vrijdenkers” aan de tredmolen kunnen ontsnappen en “vrij” kunnen zijn. Alleen dan, zo gaat de argumentatie verder, kunnen mensen een bijdrage leveren aan de stad en — volgens één zijde van het politieke spectrum van deze groep — aan het kapitalisme en het creëren van welvaart.

Het is veelzeggend dat de bekrompen, twijfelachtige belangen van de vrijplaatsengroep voor een slogan heeft gekozen — ‘Free Space Now’ — die getuigt van een individualisme en gebrek aan politieke inhoud, dat ze niet zou misstaan in een reclame voor de nieuwste Nike-schoenen. Binnen de Amsterdamse kraakbeweging vertegenwoordigen ze een neiging tot politieke incoherentie en onderwerping (in sommige gevallen met genoegen) aan coöptatie en repressie.

Maar de organisatie van het Vrijplaatsenakkoord/ADEV staat niet alleen in het uiten van dergelijke sentimenten. Ze zijn alledaags (maar niet universeel) binnen de Amsterdamse kraakwereld. Daarom luidt de eerste vraag die zich hier laat stellen: hoe is het gekomen dat de Amsterdamse kraakbeweging voor een groot deel is gereduceerd tot een lobbygroep, die zich inzet voor meer publiek gesubsidieerde, semi-commerciële ruimtes voor kunstenaars en hun aanhang?

Verdeel en Heers

In 1999 introduceerde de gemeente van Amsterdam het broedplaatsenbeleid. Het primaire doel van dit beleid was het creëren van werkplekken voor kunstenaars en culturele ondernemers. Speciaal ontworpen om de creatieve industrie te bevorderen, beschouwde de gemeente het beleid als een manier om de stad 'levendig' te maken – planologische marketingtaal voor 'winstgevend'.

De gemeente heeft er waarschijnlijk niet bewust voor gekozen om de kraakbeweging op te splitsen en te coöpteren (althans, niet alle betrokkenen), maar het kwam ze wel goed uit. Het paste bij hun begrip van de wereld. Het leek logisch. En dat is omdat zij onderdeel uitmaken van de staat, en hun belangen dus de belangen van de staat zijn. En de staat accepteert geen verzet.

Het broedplaatsenbeleid bood de stad een mogelijkheid om de kraakbeweging voor haar eigen doeleinden te exploiteren: in eerste instantie om de groei van creatieve of culturele industrieën te bevorderen, maar ook als instrument voor pacificatie en coöptatie. Er werden een hoop financiële middelen vrijgemaakt en deels besteed om de medewerking van 'goede kraakpanden' en 'goede krakers' te kopen. Diegenen die de "eerste schakel in het creatieve (denk)proces"¹ zouden kunnen worden, dat resulteert in industrie. In feite maakte het beleid kraakpanden die open stonden voor deze visie tot aanbieders van culturele diensten.

Toen het beleid werd geïmplementeerd, was de Amsterdamse kraakbeweging wegens interne strijd en externe repressie al gefragmenteerd en verzwakt geraakt². Het broedplaatsenbeleid heeft de tegenstellingen alleen maar verder uitvergroot. Door krakers die als nuttig voor de stad werden geacht – de 'goede krakers' – mogelijkheden te bieden, werd de rest automatisch als 'slecht' aangemerkt [vn:1].

Ondanks hun verandering in status werd de dreiging voor ontruiming van voormalige kraakpanden, die inmiddels broedplaatsen waren geworden, niet noodzakelijk minder³. Later bleek dat krakers die geloofden dat coöperatie met de stad hen voor ontruiming zou behoeden, voor de gek werden gehouden.

De stad verslond ze met huid en haar en spugde ze vervolgens weer uit. Een academische tekst over het onderwerp vatte de houding van de stad als volgt samen: "Krakers waren geweldige pioniers van broedplaatsen, maar we hebben ze niet langer nodig"³. En dat was in 2004...

In 2010 werd kraken illegaal gemaakt. Sindsdien zijn de langdurige kraakpanden langzaam maar zeker ontruimd. Geen enkele ontruiming werd voorkomen op grond van de culturele waarde van het kraakpand. Zelfs het Slangenpand, misschien wel één

van de meest geïntegreerd in de broedplaats logica, werd niet gespaard (het is niet verwonderlijk dat zij, in tegenstelling tot hun burens, zonder strijd zijn vertrokken en nul solidariteit met de rest van de krakers op straat toonden).

Het geval van onder anderen het ADM

Hetzelfde verhaal speelt zich opnieuw af met de ADM. Tevergeefs hebben zij geprobeerd zich tegen hun ontruiming te verzetten door gebruik te maken van het broedplaatsconcept.

De ADM omschrijft zichzelf als “de grootste culturele vrijhaven in Nederland” en “één van de grootste culturele voordelen van Amsterdam”. Ze zeggen dat ze zich enorm hebben moeten inspannen om “de raad van hun culturele waarde te overtuigen,” en om aan te tonen waarom de ADM precies bij de “prioriteiten van de nieuwe coalitie past.” De beschrijving gaat verder: “ADM is een vruchtbare, levendige ruimte voor lokale en internationale culturele klimaten, en speelt een leidende rol in de Creative Industrie.”⁴ In feite beweert de ADM met de staat verenigbaar en een aanwinst voor de kapitalistische economie te zijn omwille van hun bijdragen aan de Creatieve Industrie. Nauwelijks een radicale positie of een positie die iets van solidariteit suggereert met degenen die door het beleid van de stad en diens kapitalistische uitbuiting worden onderdrukt.

Een van de ADM-banners, opgehangen door de hele stad, luidt: “Verdedig Autonome Ruimtes: Want een stad zonder vrijplaatsen is als een circus zonder clown”. De slogan suggereert dat krakers apen zijn die voor entertainment zorgen en niet een politieke beweging gericht op de kwestie van huisvesting. Bovendien devalueert de slogan het begrip autonomie, door het als iets frivools en marginaals te presenteren, in plaats van een principieel radicale bewering [vn:2].

Als de ADM een radicale positie zou innemen, zouden ze zichzelf als volgt kunnen omschrijven: “De ADM is een bolwerk van de Amsterdamse kraakbeweging. Een voorbeeld voor horizontaal gestructureerde, gemeenschappelijke inspanning. We roepen op tot de decriminalisering van kraken, een einde aan vastgoedspeculatie en pleiten ervoor dat huizen en werkplaatsen het eigendom zijn van, en beheerd worden door de mensen die er wonen en werken. We zijn een voorbeeld van wat onder dergelijke omstandigheden kan worden bereikt. Als zodanig staan wij solidair met degenen die zich tegen de onderdrukking van de staat verzetten en diens legitimiteit afwijzen.”

In plaats daarvan luiden de slogans van de broedplaatsgeneratie: “Er is geen cultuur zonder tegencultuur!” en “Free Space Now”.

Ondanks hun beste pogingen om erbij te horen door op te vallen, heeft de gemeente besloten om de ADM rond kerst te ontruimen. Daarna ligt alles open. Als we dit voorbeeld in ogenschouw nemen, wordt duidelijk dat het probleem niet eens is gelegen in de samenwerking tussen krakers en de stad door gebruik te maken van het broedplaatsfonds, maar dat een groot deel van de beweging zich de taal van

het 'creative city'-concept heeft toegeëigend. Zodoende hebben zij de stad in de kaart gespeeld, door de doelen van de stad voor hun eigen doelen in de plaats te stellen en verdedigen ze zichzelf blijkbaar liever door het aanhalen van de argumenten van de stad dan hun eigen agenda naar voren te brengen.

Ondertussen in de echte wereld...

Terwijl kunstenaars voor een kastje onder de trap vechten, waar ze naartoe kunnen om "vrij" te zijn, wordt de rest van de stad gegentrificeerd — met volle kracht! De sociale huren gaan omhoog, terwijl het aanbod van sociale woningen afneemt (wachtlijsten voor een huis liggen rond de 13 jaar); anti-kraak en tijdelijke huurcontracten zijn de nieuwe norm, net als het bouwen van luxe accommodatie voor de middenklasse en de rijken. Gemeenschappen worden opgebroken om ruimte te maken voor stadsontwikkeling en renovatieprojecten, waardoor mensen worden gedwongen om hun huizen te verlaten en naar goedkopere wijken buiten de stad te verhuizen.

Ondertussen viert sociale woningcorporaties, projectontwikkelaars en speculanten van alle soorten een feest: met champagne, kaviaar en Maserati's [vn:3]! De sociale woningcorporaties van Amsterdam zijn niet langer sociaal (als ze dit ooit al waren!) — ze zijn particulier en draaien om particuliere belangen, terwijl ze nog steeds een voorkeursbehandeling van de staat blijven ontvangen⁵. Onder de auspiciën van de crisis hebben de woningcorporaties en vastgoedspeculanten een fortuin verdiend.

SOMMIGEN NOEMEN DIT VERSCHIJNSEL GENTRIFICATIE. WIJ NOEMEN DIT LIEVER CHANTAGE; DIEFSTAL; AFPERSING.

Het meest vreemde is nog wel dat een groot deel van de kraakbeweging zich volledig bewust is van deze realiteit. Toch blijft de meerderheid om de één of andere reden incapabel om een heldere kritiek op de situatie te formuleren en blijft in de val van het concept van de 'creative city' trappen. Ze lijken blij om broedende kippen te zijn (een neerbuigende term voor krakers die het fonds van het broedplaatsenbeleid gebruikmaken, of dat proberen te doen) opgesloten in kleine kooien, om creativiteitseieren te leggen voor het industrieel-kapitalistische cultuursysteem [vn:4].

Nu dat de eieren zijn uitgebroed en de stad er met de buit vandoor gaat, worden de broedende kippen naar het slachthuis gestuurd, kennelijk niet in staat om te begrijpen waarom.

In het nauw gedreven

Uiteindelijk komt het hierop neer: de kraakbeweging heeft het toegestaan om in het nauw gedreven te worden, een narratief verdedigend dat zij niet zelf heeft geschreven. Zodoende heeft een deel van de beweging haar principes opgegeven — of bewezen dat ze die nooit hadden — en is de doelstellingen van het broedplaatsenbeleid blijven napapegaaien om zichzelf van een stukje "vrije ruimte" te verzekeren.

Nu de prioriteiten van de regering zijn veranderd, maakt deze van elke gelegenheid gebruik om de overgebleven krakers uit het door hen gecreëerde klinisch schone stadsbeeld weg te poetsen.

Verdeeld en beheerst door een combinatie van coöptatie (het 'creative city'-concept & broedplaatsenbeleid) en repressie (ontruimingen & criminalisering), is het niet echt passend om nog langer van een kraakbeweging te spreken. Wat we in Amsterdam zien, is een kraakscene, of een gemeenschap (wat ook vrijwel alle betrokkenen erkennen). De scene reageert op de bedreigingen voor hun bestaan, maar formuleert geen eigen coherente politieke agenda.

Leer van het verleden, plan voor de toekomst

Kraken draait eerst en vooral om huisvesting: niet om ateliers, concerten en zeker niet om het creëren van een 'levendige' creatieve stad. Kraken kan sociale activiteiten bevorderen, maar het zou wenselijk zijn om dit binnen een politiek kader te doen, waarbij de nadruk ligt op sociale emancipatie — zoals enkele kortstondige kraakpanden in Amsterdam de laatste jaren hebben gedaan of geprobeerd hebben te doen — in plaats van aanpassing aan de bestaande (autoritaire) sociale orde.

De plekken die broedplaatsen zijn geworden — tezamen met de plekken die het verhaal van de 'creative city' hebben overgenomen zonder noodzakelijkerwijs de subsidie voor broedplaatsen te ontvangen (een fenomeen dat vrijwillige coöptatie zou kunnen worden genoemd) — hebben zich aan de belangen van de staat onderworpen en radicale politiek mettertijd grotendeels achter zich gelaten, evenals al die mensen die lijden onder de consequenties van het leven in een door winst gedreven, autoritaire stad. Hoewel het misschien te laat is om de laatste 'culturele vrijplaatsen' in Amsterdam te redden, is het nooit te laat om een tegenbeweging op te bouwen.

1980: GEEN WONING, GEEN KRONING | 2018: FREE SPACE NOW [vn:5]

1980: NO HOUSING, NO CORDINATION | 2018: FREE SPACE NOW. [fn:5]

Een nieuwe agenda van verzetten en aanvallen

We lopen achter de feiten aan en incasseren stoten van links en rechts. Het is tijd om te duiken en ertegenin te gaan. Het is tijd om ons eigen verhaal te schrijven, de situatie opnieuw neer te zetten en onze eigen agenda te formuleren.

Onzelf organiseren

Om een nieuwe agenda te creëren, moeten we over onze principes, onze prioriteiten en onze opties in discussie gaan. Een debat werd al aangewakkerd door de mensen van het Free Spaces-initiatief en hun introductie van het Vrijplaatsenakkoord. Hoewel het akkoord niet meer en niet minder is dan een verwaterde versie van het broedplaatsenbeleid en alle negatieve eigenschappen van datzelfde beleid herhaalt, biedt het een mogelijkheid voor discussie. Een discussie die we hard nodig hebben als wij nog willen hopen op toekomstige succesjes voor de sociale strijd in Amsterdam en het kraken in de stad.

Beschouw het als kleine bijdrage tot het gesprek. Laten wij andere mogelijkheden overwegen en niet zomaar blindelings het Vrijplaatsenakkoord steunen. Een optie zou kunnen worden omschreven als *'push back'*-strategie of offensieve strategie, terwijl het Vrijplaatsenakkoord in vergelijking een integratie strategie zou kunnen worden genoemd. Laten we de opties eens bekijken.

Het Vrijplaatsenakkoord

Het Vrijplaatsenakkoord is een poging om de categorieën van de door de staat gesanctioneerde vrije zones te vergroten. Volgens de voorstanders is het doel vrijplaatsen te creëren, die zich "organisch" en zonder regels of invloed van het stadsbestuur kunnen ontwikkelen, terwijl ze tegelijkertijd hun zegen en impliciete bescherming nodig hebben.

Volgens de Vrijplaatsenakkoord-website zijn vrijplaatsen woon- en werkplekken in de vorm van commerciële/semi-commerciële locaties zoals NDSM en OT301. Als zodanig zijn ze in eerste instantie bedoeld voor mensen die zichzelf kunstenaar noemen en worden gecreëerd om kleinschalige creatieve industrieën te stimuleren. De Vrijplaatsenakkoord-groep hoopt hun doelen te bereiken door te lobbyen bij, en te onderhandelen met de stedelijke autoriteiten.

Het akkoord pleit voor indirecte financiële steun voor vrijplaatsen, een dialoog met de stad en bescherming van de zogenaamde rafelranden. Dit betekent het voor een zolang mogelijke duur vullen van leegstaande gebouwen met culturele, sociale of duurzame initiatieven en bestaande vrijplaatsen herkennen (lees: ADM). Hun breedste doelstelling is een einde te maken aan grootschalige leegstand en terug te keren naar het beleid van niet voor leegstand te ontruimen (wat in Amsterdam jarenlang het beleid was met betrekking tot krakers, maar waarvan de afgelopen 5/6 jaren kennelijk in de praktijk afstand is gedaan).

Het is niet duidelijk hoe vrijplaatsen ten goede kunnen komen aan mensen zonder huisvesting, in preciaire woonsituaties of huurders die gebukt gaan onder woekerprijzen.

In feite zou het zelfs de weinige steun die deze mensen nog hebben kunnen ondermijnen, door het legitimeren van de stedelijke autoriteiten die direct verantwoordelijk zijn voor hun situatie. Zelfs de bredere doelstelling om een eind aan grootschalige leegstand te maken, zal weinig betekenen voor mensen in precare situaties, als het antwoord op leegstand ateliers en bourgeois creatieve industrieën is. Immers, niet iedereen wil (of kan) een door de staat gesanctioneerde creatieve kapitalist zijn.

Gebaseerd op een glimpje politieke hoop, aangeboden door de nieuwe 'links-georiënteerde' coalitie binnen de gemeenteraad, richt het Vrijplaatsenakkoord zich op het lobbyen bij politici om hun doelen te bereiken. Tijdens een recent openbaar debat over vrijplaatsen pleitte een vertegenwoordiger van het Vrijplaatsenakkoord ervoor om met politici te onderhandelen, want ja: "iemand moet het uiteindelijk doen". Ook suggereerden ze dat we onze eisen zo moeten formuleren dat ze hen (de politici) zullen aanspreken. Het is onvermijdelijk dat we met politici zullen moeten dealen, maar er is een verschil tussen het tegemoetkomen van hun verlangens en eisen wat wij zelf willen. We kunnen ervoor kiezen om met onze vijanden te werken of te onderhandelen wanneer het daadwerkelijk van strategische waarde is [vn:6].

Het door de coalitie gekozen hoofd (de burgemeester van Amsterdam), Femke Halsema, heeft onlangs bewezen hoe naïef mensen zijn geweest door te verwachten dat zij of de raad cadeautjes zouden uitdelen. Tijdens een interview zij Halsema dat ze waardeert wat de ADM in cultureel opzicht voor de stad heeft gedaan, maar dat de ADM-bewoners geen andere terreinen moeten gaan kraken. Ze worden gevorderd om de haven te verlaten en te verkassen naar de Slibvelden in Amsterdam-Noord: een tijdelijke locatie waar de ADM-bewoners slechts 2 jaar zouden kunnen verblijven. De stad ging zelfs zo ver om de burenen van de ADM voor mogelijke kraakacties in de hun buurt te waarschuwen⁶.

In hetzelfde interview herhaalde Halsema nog eens haarfijn de broedplaatsen-logica: "Vooral in de vrijplaatsen of rafelranden ontstaat een cultuur die in een latere fase winstgevend zal zijn voor de stad". Ze laat duidelijk zien dat haar interesse — als ze die ooit al had — in de "rafelranden" wordt gemotiveerd door dezelfde doelen als degenen voor haar, die het broedplaatsen beleid hebben opgesteld."

Als aanhangers van het broedplaatsenbeleid gekooide kippen zijn, dan pleitten voorstanders van het Vrijplaatsenakkoord ervoor om hun vrije uitloop zusters te worden. Nog altijd onder de duim gehouden door een uitbuitend, autoritair systeem, maar met een tikkeltje meer bewegingsvrijheid.

Gezien de overduidelijke tekortkomingen van het Vrijplaatsenakkoord en het concept van vrijplaatsen in het algemeen, staat het buiten kijf dat we een ander plan nodig hebben.

De offensieve weg

In plaats van die stad, die ons systematisch heeft afgewezen en haar bewoners continue onderdrukt, om een symbolisch gebaar te vragen, zouden we ernaar moeten streven om ons van de staat te distantiëren, om iets van het verloren terrein terug te winnen en in het proces nieuw terrein te veroveren.

Een voor de hand liggend uitgangspunt is de decriminalisering van kraken en daarmee de uitroeiing van anti-kraak als legitieme vorm van huisvesting. Onder dergelijke omstandigheden is het denkbaar dat degenen die op dit moment wonen zonder huisrecht, vrijheden of enige bescherming onder anti-kraakcontracten, hun woningen zouden kunnen kraken. Dit zou mensen de kans bieden om veel vrijer te leven, hen van de last te bevrijden om voor hun preciaire situaties te moeten betalen en hun de mogelijkheid bieden om in grotere gemeenschappen te wonen. Zodoende kunnen de spaarzaam ingevulde vierkante meters die momenteel onder het beheer van anti-kraak bedrijven vallen veel beter worden benut.

In tegenstelling tot het Vrijplaatsenakkoord vragen we niet om iets als wij voor de decriminalisering van kraken pleiten. We eisen dat de staat een stap terug doet. We vragen ze niet om steun te verlenen bij onze inspanningen. We willen hun geld, noch hun politieke steun. We vertellen ze gewoon om op te roeten.

Als we dergelijke benaderingen voor een Vrijplaatsenakkoord/integratie-strategie verwerpen, geven we de mogelijkheid voor een oplossing — of een verbetering op z'n minst — voor sommige van de problemen omtrent huisvesting op in ruil voor een paar creatieve werkplekken. Niet wat je noemt een goede deal, toch?

En we kunnen niet beide wegen volgen. We kunnen niet toegeven aan de stad en benadrukken op welke manieren wij aan hun verwachtingen kunnen voldoen, terwijl we tegelijkertijd van haar eisen om een stap terug te doen. De stad zal niet graag afstand nemen van de enorme winsten die zij heeft geboekt ten opzichte van een beweging die ze altijd als een last en, soms, als bedreiging heeft ervaren. Decriminalisering en een einde aan anti-kraak gaan we niet bereiken door toenadering te zoeken tot politici en beleefd om “vrijplaatsen” te verzoeken. Het kan alleen worden bereikt door druk van onderaf.

De scene in een beweging veranderen

Om enig succes te boeken, moeten we de kraakbeweging als een beweging voor huisvesting gaan beschouwen (en zeker niet als een vrijplaatsenbeweging) — waarbij kraken één van de vele strategieën is, zij het een centrale strategie. Het eisen van de afschaffing van het zogenoemde kraakverbod is absoluut gerechtvaardigd, maar telt niet als sociale of politieke agenda: het zou het beste kunnen worden beschouwd als een manier om ruimte voor actie te creëren. Een strijd die gevochten moet worden in plaats van de oorlog zelf.

Kraken is voor ons geen opzichzelfstaand doel. We kraken voor huisvesting. Huisvesting waar wij onze woonruimtes zelf beheren en waar we niet hoeven te betalen voor het voorrecht van een dak boven ons hoofd. Een huis waar we onze levens kunnen leiden zoals wij dat zelf willen, in plaats van gedwongen te worden om de krankzinnige verwachtingen van de samenleving te accepteren: hard voor iemand anders werken, huurgeld betalen aan mensen die al teveel geld hebben, dingen kopen die je waarschijnlijk niet nodig hebt, consumeren in plaats van verbinden, met pensioen gaan (misschien) en ja, dat was het dan.

De omstandigheden die we door middel van kraken proberen te bereiken, zouden universeel moeten zijn. Elke bewoner van de stad zou (gemeenschappelijke) controle over haar leefruimte moeten hebben en niemand zou moeten worden gedwongen om bij te dragen aan de rijkdom van een huisbaas, kapitalist of woningcorporatie. Ons standpunt is allereerst ethisch, dan pas politiek. In grote lijnen zou onze agenda hier op moeten neerkomen. Georganiseerd verzet, niet conformiteit, is hoe we onze doelen gaan bereiken.

Tot slot

Als we in staat zijn om, door middel van de dialoog, een gedeeld perspectief en een gedeelde visie van onze toekomst te creëren, zullen de onmiddellijke stappen zich vanzelf onthullen. We zullen in staat zijn om wat van onze infrastructuur is overgebleven te gebruiken voor het bereiken van een gedeelde visie. Dit zou een revitalisering en heroriëntatie van het kraakspreekuur (KSU) kunnen betekenen – door de nadruk te leggen op campagne voeren en bewustwordingsactiviteiten, naast de traditionele functies – en misschien de oprichting van nieuwe, informele en vrijwillige organisaties gericht op specifieke aspecten van de taak die voor ons ligt, zoals het uitdagen van anti-kraakbedrijven en eigenaren die ze inhuren; actieve krakers steunen en met andere groepen samenwerken die zich met problemen rond het thema preciaire huisvesting bezighouden. Dat vereist dat we ons met mensen gaan omgeven die op dit moment nog niet met kraken bezig zijn. Mensen met wie we het niet altijd eens gaan zijn, maar met wie we een gemeenschappelijke vijand delen. Dit zijn slechts suggesties, de details moeten we samen gaan uitwerken.

En voor diegenen van jullie, die zo voorspelbaar gaan beweren dat dit plan onwerkbaar, onrealistisch, enzovoorts is, onthoud dit: “Het heden is waar we verdwalen, als we ons verleden zijn vergeten en geen visie voor de toekomst hebben.” Het kapitalisme is niet altijd oppermachtig geweest en steden niet alleen maar broeinesten van autoritarisme. Vrijheid werd door middel van geweld en misleiding van het volk ontnomen. We moeten onszelf ten doel stellen – hoe ver misschien ook verwijderd – om haar terug te winnen.

De angst bestaat dat het misschien al te laat is voor deze discussie om constructief te zijn. Dat de stad Amsterdam al te ver is gegaan op het pad naar politieke en sociale onbeduidendheid. Dat ze leeg van betekenis en substantie is: niet meer dan een speeltuin voor de creatieve middenklassen en rijke toeristen, voorgezeten door een welgestelde autoritaire elite. Amsterdam, het is tijd om uit onze creatieve kooien te breken.

Voetnoten [vn:1-6]:

1. Het is niet ongebruikelijk dat tijdens kraakacties, waarbij mensen van buiten Nederland betrokken zijn, burens klagen dat de mensen "niet eens Nederlands zijn". Voor zover wij weten is dit soort vijandigheid echter nooit gericht tegen rijke expats, ondanks het feit dat zij buitenlandse krakers met tienduizenden overtreffen. Er zijn goede krakers en slechte krakers, goede mensen uit het buitenland en slechte.

2. Voordat jullie allemaal beledigd zijn en ons begint te beschuldigen, dat wij een aanval op een geliefde Amsterdamse kraakinstituut plegen, willen wij erop wijzen dat we louter analyseren hoe de ADM zichzelf heeft gepresenteerd. Wij weten niet of deze positie nauwkeurig alle ADM-bewoners vertegenwoordigt, dat betwijfelen we. En we begrijpen ook dat ze wanhopig zijn over de situatie waarin zij verkeren en dat ze er, heel begrijpelijk, alles aan zullen doen om te voorkomen dat hun thuishaven ze wordt ontnomen. Het is duidelijk dat er geen oppositie bestaat die sterk genoeg is om het huidige narratief te wijzigen. En dat is het enige wat in de context van dit artikel telt. We zeggen ook niet dat de ADM geen leuke plek is om rond te hangen, want dat is het zeker, maar dat kan toch niet zijn waar een beweging om draait?

3. De algemeen directeur van woningcorporatie Vestia, Erik Staal, verdiende naar verluidt bijna een half miljoen per jaar, voordat hij werd gedwongen om af te treden wegens het veroorzaken van een financiële ramp bij het bedrijf in 2012 [5]. Hubert Möllenkamp, ex-directeur van woningcorporatie Rochdale werd gezien achter het stuur van een Maserati. In een poging om het gezicht te redden werd Möllenkamp bij het bedrijf ontslagen. En dan hebben we het natuurlijk nog niet eens gehad over de excessen begaan door private ontwikkelaars en speculanten.

4. Een geweldig voorbeeld van de cognitieve dissonantie die de kraakbeweging en de zogenaamde Amsterdamse radicalen doordringt, verscheen in het septembernummer 2018 van de Amsterdam Alternative – een tijdschrift die door een coalitie van creatieve plekken, grotendeels voormalige kraakpanden of zoals de ADM nog steeds gekraakte terreinen, wordt gemaakt en gefinancierd. Dit artikel is een voorbeeld van de manier waarop kunst voorrang heeft op alle anderen overwegingen in de gedachten van de 'alternatieve' types in Amsterdam. In een vlaag van tegenstrijdigheid begint het artikel met de veroordeling van publieke en private financiering voor kunst, bewegend dat je onder dergelijke omstandigheden "als kunstenaar succes kunt hebben, zolang je maar schoon genoeg blijft voor bedrijfssponsors" of "getalenteerd bent in het springen door de hoepels van toegang tot overheidsfinanciering", alvorens de gemeenteraad op te roepen om openbare middelen voor kunstenaars beschikbaar te stellen, door de oprichting van een "Space Force", die volgens de auteur een "nieuwe, levendige versie van het broedplaatsenbeleid zou kunnen zijn, zoekend naar manieren om plekken te creëren die creatieve kansen voor jonge mensen kunnen bieden, oudere mensen, minderheden, enzovoort."⁷

5. Een poster uit 1980 die huisvesting eist voor de bewoners van Amsterdam: anders gaat er geen kroning plaatsvinden. Aangezien er – wat een verrassing – niet in de broodnodige huisvesting werd voorzien, gingen krakers massaal rellen op de dag van de kroning. Het gebeuren werd door onderdelen van de pers als een "burgeroorlog" beschreven. Daarnaast de ADEV-poster uit 2018: "Free Space Now".

6. Op dit moment vormt de Amsterdamse kraakbeweging (of liever de beweging voor huisvesting) geen bedreiging voor de status quo en wordt derhalve niet serieus genomen. De stad heeft alle troeven in de hand. In Frankrijk tonen de Gele Hesjes wat voor de hand ligt: men moet onderhandelen vanuit een positie van sterkte – niet vanuit onderwerping.

Bronnen [1-7]:

Zie pagina 73

NO MORE CAGED CHICKENS

“FREE” SPACE AND SQUATTING IN AMSTERDAM

Essay by Thom Faed

‘Free Space Now’: the slogan of ADEV in 2018 — an annual street rave organised by squatters and artists in the city of Amsterdam. The slogan refers to a lobbying initiative called the Free Spaces Agreement (Vrijplaatsenakkoord). Inspired by the looming eviction of the ADM and by the rhetoric of the new ruling coalition of the municipality in support of counter-culture, the stated aim of the agreement is twofold: the legitimisation of existing Free Spaces (vrijplaatsen) and the stimulation of new Free Spaces.

The initiative emerges from an influential part of the Amsterdam squatting movement. This loosely defined faction, which includes the ADEV organisation, the Free Spaces Agreement, parts of the ADM community, and many legalised squats, believes in integration with the city, rather than attempting to oppose the authoritarian power structures and the social degradation they are responsible for.

This faction campaigns for “the fringes”, hoping to secure a few buildings where a small minority (elite groups?) of artists and “free thinkers” can escape the rat race and be “free”. Only then, the argument continues, can such people make a contribution to the city and — according to one end of the faction’s political spectrum — to capitalism and wealth creation.

It is telling that the narrow, questionable interests represented by the Free Spaces faction would choose a slogan — ‘Free Space Now’ — that reflects an individualism and lack of political substance that would not be out of place in an ad for the latest pair of Nikes. They represent a tendency within the Amsterdam squatting movement towards political incoherence and submission (in some cases with pleasure) to co-optation and repression.

But the Free Spaces Agreement/ADEV organisation are not alone in expressing such sentiments. They are commonplace (though by no means universal) in the Amsterdam squatting scene. So the first question to arise is this: How did the Amsterdam squatters’ movement become largely reduced to a pressure group lobbying for more publicly subsidised, semi-commercial spaces for artists and their followers?

Divide and Conquer

In 1999, the city of Amsterdam introduced the breeding grounds policy (broedplaatsenbeleid). The primary focus of the policy was to create workspaces for artists and cultural

entrepreneurs. Specifically designed to encourage creative industries, the city viewed the policy as a way of making the city 'vibrant' — urban planner marketing language for 'profitable'.

The city probably didn't make the decision to divide and co-opt the squatting scene consciously (at least not all the people involved) but it made sense to them. It fitted into their understanding of the world. It appeared to be logical. And that's because they are a part of the state, and so their interests are the state's interests, and the state doesn't accept opposition.

The breeding grounds concept offered the city a way to exploit the squatting movement for its own ends: principally, to facilitate the growth of creative, or cultural industries, but also as a tool for pacification and co-optation. A huge pot of money was created and used, partially, to buy the cooperation of 'good squats' and 'good squatters'. Those that could become the "first link in the creative (thinking) process"¹, which ends in industry. In effect, the policy turned receptive squats into providers of cultural services.

When implemented, the Amsterdam squatting movement had already become fragmented and weak, due to internal struggles and external repression². The breeding grounds policy only exacerbated the divides. By providing opportunities to squatters the city deemed useful — the 'good squatters' — they automatically labeled the rest as 'bad' [fn:1].

Despite their change in status, the threat of eviction did not necessarily decrease for those squats that became breeding grounds³. As it turned out, squatters who thought siding with the city would protect them from eviction, were fooled.

The city chewed them up and spat them out. One academic writing on the subject summed up the attitude of the city as follows: "Squatters were great pioneers of breeding places, but we do not need them any longer"³. And that was back in 2004. . .

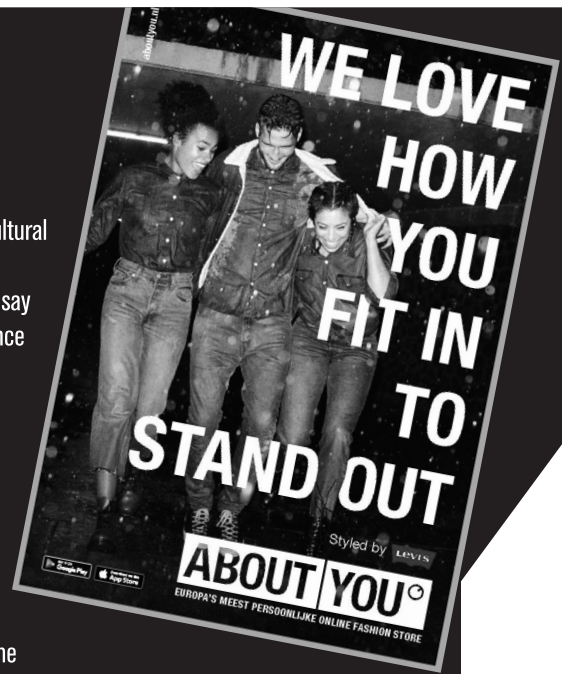
In 2010, squatting was made illegal. Since then, the last long-standing squats have been slowly, but steadily evicted. Not a single eviction was prevented by the cultural value of the squat. Even the Slangenpand, arguably one of the most integrated into the breeding ground logic, was not spared (unsurprisingly, unlike their neighbours, they left with the door open, thus showing zero solidarity with the rest of the squatters on the street).

The Case of the ADM, among others

The same story is playing out once again with the ADM. In vain, they have attempted to defend themselves against eviction by invoking the breeding grounds concept.

The ADM describes itself as, “the largest cultural free-haven in the Netherlands” and, “one of Amsterdam’s biggest cultural assets.” They say they have made a massive effort to, “convince the council of the value of the ADM,” and to demonstrate all the ways the ADM fits “exactly into the brand new coalition priorities.” The description continues, “ADM is a fertile, vibrant space for local and international cultural climates, as well as playing a leading role in the Creative Industry.”⁴

In essence, the ADM is claiming to be compatible with the state and an asset to the capitalist economy through its contributions to the creative industry. Hardly a radical position, or one that suggests much solidarity with those repressed by the city’s policies and capitalist exploitation.

One banner created by the ADM and hung up around the city read: “Defend Autonomous Spaces: Because a city without free spaces is like a circus without a clown”, implying squatters are performing monkeys, existing for people’s entertainment, rather than a political movement focused on housing issues. Equally, the slogan devalues the notion of autonomy, presenting it as something frivolous and marginal rather than a radical assertion of principle [fn:2].

If the ADM were to take a radical stand, it could describe itself as follows: “The ADM is a stronghold of squatting in the city of Amsterdam. An example of horizontally structured community endeavour. We call for the decriminalisation of squatting, an end to property speculation, and for houses and workspaces to be owned and managed by the people who live and work in them. We are an example of what can be achieved under such conditions. As such, we stand in solidarity with those who resist the oppression of the state and who reject its legitimacy.”

Instead, “There is no culture without subculture!!” and “Free Space Now”, are the slogans of the breeding grounds generation. Despite their best efforts to fit in by standing out, the city callously set the date of eviction for Christmas Day. After that, all bets are off. Considering this example, we see the problem isn’t even that squatters team up with the city by making use of the breeding grounds fund, but that a large segment of the movement has adopted the language of the ‘creative city’ concept — which inspired the policy — without considering the broader impact. As such, they have been working towards the city’s goals, rather than their own and rather than pushing their own agenda, they are defending themselves by invoking the city’s arguments.

Meanwhile in the real world...

While artists fight for a small room under the stairs where they can go to “be free”, the rest of the city is being gentrified — full force! Social rents are going up, while the supply of social housing declines (waiting lists for a house are about 13 years); property guardianship and temporary rent contracts have become the new norm, as has building luxury accommodation for the middle classes and the rich. Communities are broken up to make room for developments and renovation projects, and in the process people are forced to abandon their homes and relocate to cheaper areas further out of the city.

And all the while the social housing corporations and property developers and speculators of all kinds, are having a party: with champagne, caviar, and Maserati's! The social housing corporations of Amsterdam are no longer social (if they ever really were!) — they are private and run for private gain, while continuing to receive preferential treatment from the state [fn:3]. Under the auspice of crisis, the housing corporations and property speculators have been making a killing⁵.

SOME PEOPLE CALL THIS PHENOMENON GENTRIFICATION. WE PREFER TO CALL IT EXTORTION; THEFT; RACKETEERING.

The strangest part is that most of the squatting community are fully aware of this reality. Yet somehow, the majority remain incapable of articulating a clear critique of the situation and continue to allow themselves to fall into the creative city trap. They seem happy to remain breeding chickens (a derogative term for squatters who use, or try to use, the breeding ground funds supplied by the government), trapped in little cages, laying creativity eggs for the industrial capitalist culture system [fn:4].

Now that the eggs have hatched, and the city is reaping the rewards, the caged hens are being sent to the slaughterhouse, apparently unable to understand why.

Cornered

The long and the short of it is this: the squatting movement has allowed itself to be backed into a corner, defending a narrative it didn't write. In doing so, parts of the movement abandoned their principles — or proved they never had any — and have been parroting the goals of the breeding grounds policy in an effort to secure a bit of “free space” for themselves. Now that the government's priorities have changed, it is taking every opportunity to remove the remaining squatters from the clinically clean cityscape it has created.

Divided and conquered by the combination of co-optation (creative city concept & breeding grounds policy) and repression (evictions & criminalisation), it is not really accurate to talk of a squatting movement any longer. What we see in Amsterdam is a squatting scene, or community (as pretty much everyone involved acknowledges). The scene reacts to threats to its existence but expresses no coherent political agenda of its own.

Learn from the past, plan for the future

Squatting is first and foremost about housing, not ateliers, or concerts, and certainly not about creating a 'vibrant' creative city. Squatting can facilitate social activities, but it would be preferable to do so within a political framework that emphasises social emancipation — as a few short-lived squats in Amsterdam have done, or tried to do, during the last few years — rather than assimilation into the existing (authoritarian) social order.

Those places that have become breeding grounds — along with the places that have adopted the narrative of the creative city without necessarily receiving the breeding grounds subsidy (a phenomena that could be called voluntary co-optation) — have submitted to the interests of the state and, consequently, largely abandoned radical politics, along with all those people suffering the consequences of living in a profit-driven, authoritarian city. While it may be too late to save the last 'cultural free spaces' of Amsterdam, it's never too late to start building a counter movement.

A New Agenda of Resistance and Attack

We're on the back foot, taking punches left and right. It's time to duck and counter. It's time to write our own narrative, to reframe the situation, and to formulate our own agenda.

Organising Ourselves

In order to create a new agenda, we need to begin a discussion about our principles, our priorities, and our options. A debate has already been initiated by the Free Space advocates with the introduction of their Free Spaces Agreement (Vrijplaatsenakkoord). While the agreement amounts to little more than a watered-down version of the breeding grounds policy and echoes all the negative attributes of that policy, it does provide an opportunity for discussion. A discussion we desperately need to have if there is to be any hope of future success for the social struggle in Amsterdam and for squatting in the city.

Consider this a small contribution to the conversation. Let us consider other possibilities rather than blindly jumping onto the Free Spaces bandwagon. One option could be described as a push back strategy or offensive strategy, while the Free Spaces Agreement, in comparison, could be labeled an integration strategy. Let us examine the options.

The Free Spaces Agreement

The Free Spaces Agreement is an attempt to extend the categories of state-sanctioned creative zones. According to its proponents, the goal is to create Free Spaces that can

develop “organically”, without regulations or influence from the city council, while receiving their blessing and implicit protection at the same time.

According to the Free Spaces Agreement website, Free Spaces are living and work spaces in the mould of commercial/semi-commercial venues such as NDSM and OT301. As such, they are primarily intended for people who consider themselves artists and are designed to encourage small-scale creative industries. The Free Spaces Agreement group hopes to achieve their goals through lobbying and negotiation with city authorities. The agreement calls for indirect financial support for Free Spaces, a dialogue with the city, and protection of the frayed edges of society (‘rafelranden’). This means filling empty buildings with cultural, social or sustainable initiatives for as long as possible and recognising existing Free Spaces (read: ADM). Their broadest goal is an end to large scale vacancies and a return to the policy of no evictions for emptiness (which was Amsterdam’s policy in relation to squatters for many years, but which seems to have been dropped in practice over the last 5/6 years).

It is unclear how Free Spaces will benefit those without housing, in precarious housing situations, or suffering from extortionate rents. In fact, it may even undermine what little support they have left by legitimising the city authorities directly responsible for their situation. Even the broad goal of ending large scale emptiness will do little for those in precarious situations, if the answer to emptiness is ateliers and petite bourgeois creative industries. After all, not everyone wants to be (or can be) a state-sanctioned creative capitalist.

Based as it is on a small glimmer of political hope offered by the city council’s new ‘left-leaning’ coalition, the Free Spaces Agreement has focused on lobbying politicians to achieve its aims. During a recent public debate on Free Spaces, a representative of the Agreement argued in favour of talking to politicians using the old adage “someone’s got to do it”. They also suggested we frame our demands in a way that will appeal to them (the politicians). Inevitably, we will have to deal with politicians, but there is a difference between catering to their desires and us demanding what we want. We can choose to work with our enemies or negotiate when it is strategically useful [fn:6].

Indeed, recently the left coalition’s state appointed leader, (the Mayor of Amsterdam) Femke Halsema, demonstrated just how naive people have been to expect anything will be given freely by her and the city council. In an interview, Halsema said she appreciates what the ADM has done for Amsterdam culturally, but the ADM residents should not squat other empty terrains. They are supposed to go to the Slibvelden in Amsterdam North: a temporary space available to residents of the ADM for just 2 years. The city went as far as to warn neighbours of the ADM of the possibility of squatting actions being carried out by residents of the ADM in their area ⁶.

In the same interview, Halsema went on to repeat the breeding grounds logic: “Especially in the free spaces or fringes, a culture arises, which in a later phase is profitable for

the city”. She clearly demonstrates that her interest in the ‘fringes’ — if she has any at all — is motivated by the same goal as for those who created the breeding grounds policy before her.

If supporters of the breeding grounds policy are caged hens, then the Free Spaces Agreement advocates are campaigning to become their free ranged sisters. Still under the thumb of an exploitative, authoritarian system, but with a little more space to run.

Given the obvious flaws in the Free Spaces Agreement, and the concept of Free Spaces generally, it is clear we need another plan.

The Offensive Path

Instead of asking the city, which has been systematically rejecting us and oppressing its inhabitants, to make a token gesture, we should aim to push the state back, to retrieve some of the ground we have lost and gain new ground in the process.

An obvious starting point is the decriminalisation of squatting, and with it the eradication of anti-squat (anti-kraak) as a legitimate form of housing. Under such conditions, it is conceivable that those currently living without tenant rights, freedoms or protections under anti-squat contracts, could squat their residences. This would offer them the chance to live far more freely, releasing them from the burden of paying for their precarity and provide them with the opportunity of creating bigger living groups, thus better utilising the sparsely occupied square metres currently under the management of anti-squat companies.

Unlike the Free Spaces Agreement, calling on the state to decriminalise squatting is not asking for something. It is demanding the state to back off. We aren’t asking them to support us in our efforts. We don’t want their money or their political backing. We are simply telling them to fuck off.

If we reject such approaches in favour of the Free Spaces/integration strategy, we will abandon the possibility of solving — or at least alleviating — some of the problems regarding housing in return for a few creative workspaces. Hardly a good deal, wouldn’t you agree?

And we cannot follow both paths. We cannot pander to the city, highlighting all the ways we can live up to their expectations of us, while simultaneously demanding they change their expectations and take a step back. The city will not be keen to surrender the tremendous gains it has made against a movement it has always considered a nuisance and, at times, a threat. Decriminalisation and the end of anti-squat will not be achieved by cosying up to politicians and politely requesting “Free Spaces”. It will only be achieved through pressure.

Turning the Scene Into a Movement

To have any chance of success we must start to view the squatting scene as a housing movement (and definitely not as a Free Spaces movement) — where squatting is one strategy among many, albeit a central one. Calling for a repeal of the squatting ban is certainly justifiable, but it does not count as a social or political agenda: rather it should be considered as a way to open up space for action. A battle to be fought rather than the war in itself.

We don't squat for the sake of it. We squat for housing. Housing where we control our living space and where we don't have to pay for the privilege of having a roof over our heads. A house where we can live our lives the way we want to, rather than be forced to accept societies deranged expectations: work hard for someone else, pay rent to someone who has too much, buy things you probably don't need, consume rather than connect, retire (maybe) and then that's it.

**DEFEND AUTONOMOUS SPACES
PROTECT YOUR FUTURE**

WWW.ADM.AMSTERDAM

The conditions we pursue through squatting should be universal. Every inhabitant of the city should have (shared) control over their living space, and no one should have to contribute to the wealth of a landlord, capitalist, or housing corporation to have it. Our position is an ethical one, before it is a political one. This, in short, should be our agenda. Organised resistance, not compliance, is how we get there.

A Final Word

If we are able, through dialogue, to create a shared perspective and a shared vision of our future, the immediate steps will reveal themselves. We will be able to turn what remains of our infrastructure towards the achievement of our shared vision. This could include a revitalisation and reorientation of the KSU's — to emphasise campaigning and consciousness raising activities alongside the traditional functions — and perhaps the creation of new informal and voluntary organisations directed at specific aspects of the task ahead, such as challenging anti-squat companies and owners who hire them, supporting active squatters and working with other groups dealing with precarious housing issues. This will require us to work with people not currently connected to squatting, people we may not always agree with, but with whom we share a common enemy. These are only suggestions, the details must be hammered out together.

And for those of you who so predictably claim this plan to be unworkable, unrealistic and so on, remember this: "The present is where we are lost, if we forgot about our past and don't have a vision for the future." Capitalism has not always reigned supreme and cities have not always been hotbeds of authoritarianism. Liberty was wrested from the people by force and deception, we must set ourselves the goal — however remote it might be — of taking it back.

The fear is that it may already be too late for this discussion to be constructive. That the city of Amsterdam has already gone too far down the path towards political and social obsolescence. That it has become devoid of meaning and substance: no more than a play pen for the creative middle classes and rich tourists, presided over by an affluent authoritarian elite. Amsterdam, it's time to break out of the creative cages.

Footnotes [fn:1-6]:

1. It's not uncommon to hear, at a squatting action involving people from outside of the Netherlands, neighbours complain that the people are "not even Dutch". As far as we are aware, no such hostility is directed at rich expats, despite the fact they outnumber non-dutch squatters by tens of thousands. There are good squatters and bad squatters, good foreigners and bad ones.

2. Before you get all offended and start accusing us of attacking a beloved Amsterdam squatting institution, let us point out that we are merely analysing how the ADM has presented itself. We do not know whether the position presented by the ADM accurately represents all the people living there, we doubt it. And we also understand that they are desperate to prevent their home from being taken from them and are doing, very understandably, everything they can think of to stop this from happening. Clearly there is not a strong enough opposition to the current narrative for it to be altered. And that's all that matters in the context of this article. We are also not saying that the ADM isn't a fun place to hang out, it certainly is, but that's not what a movement is all about really, is it?

3. The chief executive of housing corporation Vestia, Erik Staal, is reported to have been paid nearly half a million per year, before being forced to resign for causing a financial disaster at the company in 2012 [5]. In 2009 Hubert Möllenkamp, ex-director of housing corporation Rochdale, was seen driving a Maserati. In an effort to save face, Möllenkamp was fired from the company. And that is to say nothing of the excesses enjoyed by private property developers and speculators.

4. A stellar example of the cognitive dissonance that pervades the squatting movement and would-be radicals of Amsterdam, appeared in the September 2018 issue of the *Amsterdam Alternative* – a magazine created and funded by a coalition of creative spaces, mostly former squats or, such as the ADM, still squatted. This article exemplifies the way in which art takes precedence over all other considerations in the minds of ‘alternative’ types in Amsterdam. In a flurry of contradiction, the article starts out by condemning the public and private funding of art claiming that under such conditions, “you can succeed as an artist, just as long as you’re clean enough for corporate sponsors” or “talented at jumping through the hoops of accessing public funding”, before going on to call on the city council to make public funds available for the support of artist workspaces through the creation of a “Space Force”, which, the author argues, could be, “a reinvigorated version of the broedplaatsen [breeding grounds] policy, looking for ways to help spaces that make creative opportunities for younger people, older people, minorities and so on.”⁷

5. A poster from 1980 demanding housing for the people of Amsterdam: otherwise there will be no coronation. Since there was – what a surprise – no housing provided, squatters rioted on the day of the coronation. The event was described as “civil war” by segments of the press. Next to it, the ADEV 2018 poster: “Free Space Now”.

6. Right now the Amsterdam squatting movement (or rather the housing movement) are no threat to the status quo and will therefore not be taken seriously. The city holds all the cards. In France, the Gilets Jaunes are demonstrating what is obvious: one must negotiate from a position of strength – not submission.

Sources:

1. Futurologic Symposium and xx birthday ADM (2017): <https://amsterdamalternative.nl/articles/4602>
2. The Co-optation of Squatters in Amsterdam and the Emergence of a Movement Meritocracy: A Critical Reply to Pruijt (2004) Justus Uitermark
3. Squatters in the Creative City: A Rejoinder to Justus Uitermark (2004) Hans Pruijt p.700
4. ADM website: <https://adm.amsterdam/about>
5. Dutch housing sector in crisis over Vestia's €20bn rate swap gamble (2012): <https://www.socialhousing.co.uk/news/dutch-housing-sector-in-crisis-over-vestias-20bn-rate-swap-gamble-21216>
6. Halsema wil geen nieuwe kraakacties ADM-bewoners (2018) AT5: <https://www.at5.nl/artikelen/189087/halsema-wil-geen-nieuwe-kraakacties-adm-bewoners-meldt-u-zich-bij-de-silbvelden-in-noord>
7. Amsterdam Needs A Space Force (2018): <https://amsterdamalternative.nl/articles/5980>

STUDENTENKRAAKACTIE IN SPOORWIJK [DEN HAAG]

Door KSU Den Haag

In het weekend van 8 en 9 december 2018 neemt een divers gezelschap internationale studenten van de Koninklijke Academie voor Beeldende Kunsten (KABK) haar intrek in een drietal leegstaande woningen in de Haagse Spoorwijk. Eigenaar van de huizen is woningcorporatie Haag Wonen, één van de drie grootste woningcorporaties in Den Haag [van wie in 2018, net als in voorgaande jaren, weer meerdere panden werden gekraakt, met een geslaagde kerstkraakactie in het centrum (een voormalige tapasbar) als klap op de vuurpijl, *red.*]. In 2016 kondigde Haag Wonen aan het vooroorlogse buurtje waar de woningen van de studenten deel van uitmaken te willen slopen. In de tussentijd is echter nog geen sloopvergunning aangevraagd en ook zijn er nog geen bouwplannen ingediend. Terwijl de oorspronkelijke bewoners worden gedwongen om te vertrekken, blijven tientallen sociale huurwoningen voor onbepaalde tijd leeg staan — met hier en daar een anti-kraker erin. Tegen de achtergrond van alarmerende woningnood vinden de studenten dat geen huis in de stad onnodig leeg zou mogen staan, maar juist zo lang mogelijk onder redelijke omstandigheden bewoond zou moeten blijven. Naast het voorzien in hun dringende behoefte aan woonruimte, wil het studentengezelschap met hun actie zichtbaarheid geven aan het schrijnende tekort aan betaalbare huisvesting in Den Haag. In de week na de kraak worden alledrie de huisjes naar hartelust ingericht en de kamers onderling verdeeld.

'IN EEN OPLEIDING KUN JE NIET WONEN!'

De gemeente haalt alles uit de kast om universitaire opleidingen naar Den Haag te lokken (o.a. Universiteit Leiden, TU Delft, Erasmus Universiteit) en trekt jaarlijks vele miljoenen uit voor city branding, die het o.a. voor studenten aantrekkelijk moet maken om zich hier te vestigen. Betaalbare woonruimte biedt zij echter niet. Wat studenten hier wacht zijn wachtlijsten voor onbereikbare woningen, woekerhuren voor studentenhokken, *couchsurfing* tot ver buiten de stad en gedwongen verhuizingen door tijdelijke huur en anti-kraak. Het afgelopen jaar alleen al werden meerdere 1e-jaars- en uitwisselingsstudenten bij gebrek aan woonruimte genoodzaakt om hun studie in Den Haag af te breken en terug naar huis te gaan. Het is voor de studenten zo klaar als een klontje dat de woningnood een onhoudbare situatie is, waar nu eindelijk structurele oplossingen voor moeten worden afgedwongen. In hun persbericht stellen ze dat ten eerste paal en perk moet worden gesteld aan de uitverkoop van de stad; ten tweede moet worden toegezien op efficiënt gebruik van de woningvoorraad en hoog worden ingezet op het realiseren van betaalbare woonruimte in leegstaande gebouwen zonder woonbestemming. De studenten benadrukken dat het daarbij van belang is dat de gemeente haar banden met de

anti-kraakbedrijven voorgoed verbreekt, want door de verantwoordelijkheid voor haar leegstaande vastgoed op zogenoemde leegstandsbeheerders af te schuiven, werkt de gemeente alleen maar meer verkapte leegstand in de hand. In veel anti-kraaksituaties wordt namelijk een zo klein mogelijk aantal rechteloze bewoners (in de dubieuze rol van onbetaalde – herstel: BETALENDE bewaker) over een zo groot mogelijke oppervlakte uitgespreid, waardoor grote delen van gebouwen jarenlang leeg blijven staan. Ondertussen worden miljoenen binnengehaald over de ruggen van woningzoekenden en neemt de druk op de woningmarkt alleen maar verder toe. Verwacht wordt dat de woningnood in de Nederlandse steden de komende jaren alleen maar verder toe zal nemen. Dat vraagt om solidaire actie, want wie niet kan wachten zal het recht op wonen moeten opeisen!

Eind december, als voor Haag Wonen duidelijk wordt dat de studenten niet van plan zijn om mee te gaan in hun eis om de panden zomaar te verlaten, kondigt de advocaat van Haag Wonen schriftelijk aan dat de corporatie een kort geding tegen de studenten heeft aangespannen en dat de zaak in februari 2019 zal dienen. De advocaat verwijt de studenten o.a. dat zij het contract tussen de wooncorporatie en het anti-kraakbedrijf die de huizen voor kraak zou moeten behouden in de weg zouden zitten. Aanvankelijk wordt door de studenten met goede moed naar de zaak toegeleefd. Anti-kraak is immers een preventieve maatregel tegen ongewenste bewoning en mag dus niet als een doel op zichzelf worden beschouwd. Ook is het maar de vraag of Haag Wonen überhaupt een voldoende spoedeisend belang voor het ontruimen van de woningen aan zou kunnen dragen (dat is één van de vereisten voor het kort geding). Voordat de rechtszaak dient besluiten de studenten uiteindelijk om niet op het oordeel van de rechter te gaan zitten wachten en ruim voor een eventuele ontruiming twee grotere panden in Den Haag te betrekken [en dat is ze in 2019 ook gelukt, *red.*].

'ALS WONEN EEN RECHT IS, WAAROM BLIJFT HET DAN VOOR ZO VELEN ONBEREIKBAAR?'

STUDENT SQUATTING ACTION IN SPOORWIJK [THE HAGUE]

By KSU Den Haag

In the weekend of the 8th and 9th of December, a diverse group of international students from the Royal Academy of Art (KABK) take up residence in three vacant buildings in the Spoorwijk district in The Hague. The owner of the houses is housing corporation Haag Wonen, one of the three biggest in town. [As in the previous years, more buildings owned by Haag Wonen have been squatted in 2018, with a successful Christmas squatting action in the city centre (former tapas bar) to round off the year, *Ed.*]. In 2016, Haag Wonen announced that they want to demolish the pre-war neighbourhood where the squatted houses are part of. In the meantime however, the corporation didn't request a demolition permit and not a single building plan has been presented yet. While the original inhabitants are forced to move out of the neighbourhood, tens of social homes are left vacant indefinitely – with an anti-squatter (property guardian occupier) here and there. In response to the alarming housing crisis, the students put their thoughts into action when they say that no building in the city should be left vacant, but inhabited under reasonable conditions for as long as possible. Next to meeting their own immediate need of a roof over their head, the student action should provide greater visibility to the crushing shortage of affordable housing in The Hague. During the week following the action all three houses are being cosily decorated and the rooms divided amongst the inhabitants.

'YOU CAN'T LIVE IN AN EDUCATION!'

The municipality is going through every length to lure universities to The Hague, including Leiden University, TU Delft and Erasmus University. Every year millions of euros are dedicated to city branding, which is supposed to make it attractive for students to come and live here. Affordable living space on the other hand is something they don't provide. The only things awaiting students here are waiting lists for homes that they will never get to see, exploitative rent prices for spaces that might just fit a bed, couchsurfing addresses that reach until far outside of the city and forced displacement and evictions due to temporary rent and property guardianship. In 2018 alone, multiple first year students and foreign exchange students were forced to abort their semester in The Hague and return back home due to a lack of affordable living spaces. It is beyond dispute that the housing famine is an intolerable situation and a structural solution must be demanded at last. First of all by stopping the sell-off of the city, secondly by ensuring that the housing stock is being used in the most efficient way and to aim higher so as to transform as much of the city's unused non-residential buildings into affordable apartments. In doing so, it is of utmost importance that the city breaks its ties with the property guardian

industry once and for all, because by entrusting the responsibility over vacant real estate to shady vacancy managers, the city is contributing to the creation of vacancy in a disguised form. After all, most property guardian companies strategically spread the least amount of inhabitants without legal recourse (in the questionable role of an unpaid — correction: PAYING guard) over as wide a surface as possible, causing huge parts of buildings to remain empty for long periods of time. In the meantime they're raking in millions of euros on the backs of people in urgent need of housing, while the pressure in the housing market keeps on rising. It is expected that the housing shortage in Dutch city's will only get worse in the years to come. This calls for action and solidarity, because sometimes the only way to get something you need is by taking it!

By the end of 2018, when it becomes clear to Haag Wonen that the students are not going to accept their demand to just abandon the houses, the lawyer on behalf of Haag Wonen announces that the corporation has ordered interim measures against the students, leading up to a court case in February 2019. The lawyer blames the students for among other things hindering the contract between the housing corporation and the property guardian company who was supposed to prevent the houses from being squatted. Initially, the students start preparing for the case with high spirits. Property guardianship is after all only a preventive measure against undesired inhabitants and is not to be considered an end in itself. In addition, it remains to be seen whether Haag Wonen would be able to sufficiently demonstrate that their request is supported by a matter of urgency (which is one of the requirements for interim proceedings). Eventually, well in advance of the trial, the students decide not to wait for the judge's decision and to squat two bigger buildings [which they successfully did in 2019, *Ed.*].

**IF HOUSING
IS A RIGHT,
THEN WHY IS IT
BEYOND THE
REACH OF
SO MANY?**

ONDERT **JOSEN** IN...

*In deze rubriek nemen we
4 kraakprojecten in
4 verschillende plaatsen
onder de loep.
In deze aflevering...*

DE ONTSPORING [LEIDEN]

BOORLOOS RECYCLE THE EMPTY

HUIZE SPOORLOOS [EMMEN]

**JOE'S GARAGE
[AMSTERDAM]**

**MANDRILL
[MAASTRICHT]**

WINTER IN...

In this chapter we take a closer look at 4 squatter projects in 4 different places. In this episode...

HUIZE SPOORLOOS [EMMEN]

Alweer meer dan 10 jaar geleden werd de voormalige ING-bank in Emmen gekraakt. Het pand zal voortaan bekend staan als Huize Spoorloos: een levendig woon-werkpand met een weggeefwinkel, een eetcafé en een open sessie. Tijdens de open sessie ('6i'), die regelmatig op zaterdagen plaatsvindt, kun je als band of solo muziek komen maken. Iedere woensdag kun je bij Huize Spoorloos terecht voor een heerlijke veganistische maaltijd op donatie (wel even reserveren via +315 916 533 23). Op deze avonden zijn er ook vrijwilligers aanwezig om meegebrachte spullen voor de weggeefwinkel in te nemen en in de winkel te zetten. Daarnaast staan er iedere maand weer andere activiteiten op de agenda, van informatiebijeenkomsten tot karaoke- en bord- en videospelletjesavonden.

Het ontstaan van Huize Spoorloos gaat terug naar 2005, als een groep idealistische jongeren, die voordien al meerdere panden in Emmen heeft gekraakt, haar intrek neemt in een voormalige loods van Van Gend en Loos, gelegen aan het treinspoor. Een naam voor het pand wordt al snel gevonden: 'Spoorloos'. Meteen komen allerlei mensen spullen brengen, tot de krakers er zowat in omkomen en wordt besloten om de spullen op hun beurt maar weer door te geven. Zo ontstaat de weggeefwinkel. De open sessie avond wordt op eenzelfde spontane manier in het leven geroepen. Op een zekere dag komt het einde van de loods in zicht. Omdat Spoorloos een positieve naamsbekendheid in de omgeving verwerft, besluit het collectief om hun naam mee te nemen naar het volgende kraakpand: de oude ING-bank.

Helaas bestaat er ook over de toekomst van de huidige locatie van Huize Spoorloos steeds meer onzekerheid. Het afgelopen jaar liet de eigenaar weten plannen met de grond te hebben, al zijn daarvan nog geen concrete bewijzen. De kraakgroep waagde daarom in oktober 2018 alvast een poging om een leegstand winkelpand te kraken, de voormalige Lidl supermarkt, maar toen zij na enkele dagen van de eigenaar vernamen dat er spoedig een outletwinkel in zou komen, werd besloten om dan maar weer te vertrekken. Er zouden de volgende week al stappen worden ondernomen, dus een eventuele rechtszaak leek bij voorbaat al een doodlopend spoor. Het was daarom een enorme teleurstelling om even daarna te ontdekken dat er anti-kraak voor de krakers in de plaats was gekomen. Ondanks alle plannenmakerij blijft Huize Spoorloos voorlopig gewoon doordraaien op haar vertrouwde plek.

Op de hoogte blijven van het laatste nieuws en activiteiten?
Kijk op <https://huizespoorloos.squat.net/>.

ONDERTUSSEN IN... ONDERTUSSEN IN...

HUIZE SPOORLOOS [EMMEN]

Already more than 10 years ago, the former ING Bank in Emmen was squatted. Since then, the squat has been known as Huize Spoorloos: a lively work/living space with a free shop, vegan café, and an open session. During the open session, which regularly takes place on Saturday, you can come and make music with a band or solo. Every Wednesday, you can come to Huize Spoorloos for a delicious plant-based meal on donation basis (reservation recommended, call tel: +315 916 533 23). On this evening, volunteers are present to place donated items in the free shop. Additionally, there are consistent monthly activities on the agenda; from info-shops and meetings to karaoke and board and video game nights.

The origin of Huize Spoorloos goes back to 2005, when a group of idealistic young people who previously squatted multiple buildings in Emmen move into a former Van Gend & Loos warehouse located next to the train tracks. A name for the squat is quickly found: "Spoorloos" (a Dutch word combining track, "spoor" and without, "loos," which together means without a trace, and a pun on the name and location). Immediately, many people come to bring things, until the squatters start drowning in all the donated items and decide to pay it forward. Thus, the free shop is born. In the same spontaneous manner, the open sessions start up. At a certain point, the end of the warehouse seems to be in sight. Because Spoorloos enjoys a positive reputation and name recognition in the area, the collective decides to take that with them to the next squat: the old ING Bank.

Unfortunately, the future for Huize Spoorloos' current location is increasingly uncertain. Last year, the owner claimed to have plans for the grounds, although there is not yet any concrete proof of this. The squatters collective therefore attempted to squat an empty storefront, but upon receiving notice from the owner that an outlet store would be moving in shortly, the decision was made to leave. A court case appeared to be a dead-end, as apparently steps would already be taken the following week for the outlet store. It was therefore a huge disappointment to find out that property guardians would take the place of the squatters. Despite the rumours of plans, for the time being, Huize Spoorloos remains in her trusted place.

Check here for the latest news and program: <https://huzespoorloos.squat.net/>.

MEANWHILE IN...

MEANWHILE IN...

JOE'S GARAGE [AMSTERDAM]

Joe's Garage is nog één van de weinige gekraakte sociaal-politieke centra in Amsterdam, samen met Bajesdorp, nabij het Amstelstation, het ADM in het Westelijk Havengebied [ontruimd op 7 januari 2019, red.] en de Mobiele Eenheid in Amsterdam Noord [verlaten op 1 februari 2019, red.]. Al ruim 13 jaar is Joe's Garage actief in de Transvaalbuurt, in Amsterdam Oost. In februari 2001 werden de bovenetages van Pretoriusstraat 28 gekraakt. In de zomer van 2005 werd ook de begane grond, een voormalige tabakszaak, gekraakt en omgevormd tot sociaal centrum — Joe's Garage was geboren! In die tijd waren er trouwens meerdere panden in de straat (en aan het tussenliggende Steve Bikoplein) gekraakt. In september 2005 werd Pretoriusstraat 43 gekraakt, aan de overkant van Joe's. Drie jaar later, in oktober 2008, werd Pretoriusstraat 28 ontruimd. Op precies dezelfde dag heropende Joe's Garage op de begane grond van Pretoriusstraat 43. De juridische situatie rondom Pretoriusstraat 43 is nog altijd hetzelfde zoals beschreven in het Witboek Kraken uit 2005 (te lezen en downloaden via <http://www.witboekkraken.nl/witboek.pdf>).

Sinds 2005 biedt Joe's Garage 6 dagen per week ruimte aan meerdere vrijwilligersinitiatieven, waaronder een weggeefwinkel, Volkseten Vegazulu (voku), een buurtbios en een kraakspreekuur (KSU Oost). Daarnaast maken verschillende groepen gebruik van de ruimte voor bijvoorbeeld vergadering of infoavonden. Om Joe's Garage letterlijk en figuurlijk open te kunnen houden is iedereen van harte welkom om mee te helpen — met het organiseren van een activiteit bijvoorbeeld, maar ook met koken of afwassen. Een belangrijk uitgangspunt voor het (voort)bestaan van vrije ruimtes zoals Joe's is dat iedereen die er binnenstapt zichzelf ook als deelnemer beschouwd; dat we allemaal verantwoordelijkheid nemen en bijdragen aan het creëren van een inclusieve, zelfwerkzame omgeving.

PS: Kraken gaat natuurlijk gewoon door! Hieronder een overzicht van recente kraakacties in Amsterdam Oost:

Spinozastraat 17 (begane grond en 1e verdieping) was gekraakt tussen februari 2017 en juli 2018. De eigenaar is Gilbert Cornelis Nobel: speculant en berucht door het uitbaten van raamprostitutie. Anti-kraak nam geleidelijk aan delen van het pand over, waarna ontruiming volgde. Op dit moment is het pand weer leeg en wordt omringd door hekken.

Pretoriusstraat 89 (begane grond) was gekraakt tussen februari 2016 en april 2018. De eigenaar is de familie Van Zijl, die veel vastgoed in de stad bezit. De zoon, die de zaak

ONDERTUSSEN IN... ONDERTUSSEN IN...

van zijn vader overneemt, doet alsof hij de begane grond opknapt, maar de verdieping blijft ondertussen volledig gestript leegstaan.

Bessemerstraat 23 is een voormalige autogarage, die voor het eerst werd gekraakt in 2013, maar na een paar maanden werd ontruimd voor leegstand. Op 19 november 2017 werd het pand herkraakt en op 15 januari 2018 weer verlaten. Het pand heeft jaren leeg gestaan en is ondertussen al meerdere malen als speculatieobject doorverkocht. Op dit moment wordt het pand gesloopt.

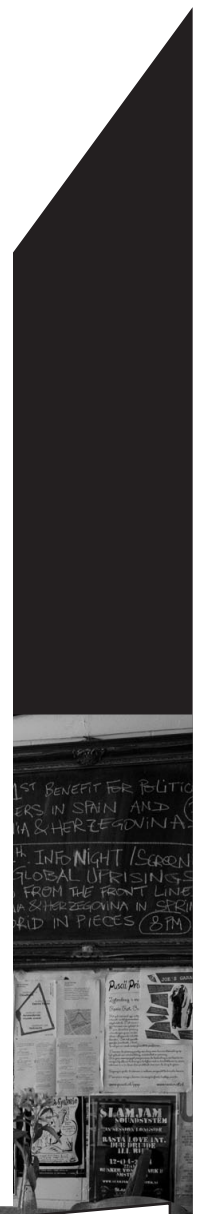
Amsteldijk 60 werd gekraakt op 18 november 2018. De eigenaar is Varia, die het hele huis heeft laten strippen. De krakers zijn na enkele dagen weer vertrokken, want er zaten zelfs geen vloeren meer in. Vanaf begin december hangen er VPS-posters (anti-kraak) achter het raam.

Eerste Oosterparkstraat 63 (begane grond) is een voormalig café in een zwaar genterificerende straat en werd gekraakt op 25 november 2018. In het pand zal uiteindelijk een supermarktfiliaal van Albert Heijn moeten komen. Het pand is nog altijd gekraakt en elke donderdag is er baravond/muziek van 20:00 uur tot laat.

James Wattstraat 58, de voormalige Christus Koningkerk, werd van januari 2017 tot mei 2018 gekraakt door het vluchtelingencollectief We Are Here, die panden kraakt om de onmenselijke situatie waarin zij als afgewezen maar onuitzetbare vluchtelingen in Nederland leven aan de kaak te stellen.

Rudolf Dieselstraat 9 werd gekraakt in december 2016. De eigenaar van het appartement, dat eerder was uitgebrand, is wooncorporatie Ymere. De krakers renoveerden de ruimte en tekenden een tijdelijk huurcontract tot december 2017. Daarna stond het appartement weer leeg.

In de **Rudolf Dieselstraat** kraakte het vluchtelingencollectief We Are Here (en een paar anderen) in april 2018 een winkelpand en 22 woningen van Ymere. De rechter oordeelde dat ze zouden kunnen blijven tot juni 2018. Om te provoceren werd één van de anti-kraakwoningen in de straat op 24 maart een aantal uren lang bezet door leden van de fascistische, volksnationalistische actiegroep Identitair Verzet. N.a.v. een aanval door anti-fascisten, werden de fascistengedwongen om te vertrekken. [Begin 2019 werd het blok gesloopt, *red.*]

ONDERTUSSEN IN... ONDERTUSSEN IN...

JOE'S GARAGE [AMSTERDAM]

Joe's Garage is one of the few remaining squatted social centres in Amsterdam, together with Bajesdorp near Amstel station, the ADM in the West-Harbour area [evicted in January 2019, Ed.] and the Mobiele Eenheid in Amsterdam-North [left on February 1st 2019, Ed.]. Joe's Garage is active in the Transvaal district in Amsterdam for over 13 years already. In Februari 2001 the upper floors of Pretoriusstraat 28 were squatted. In summer 2005 also the ground floor, a former tobacco shop, was squatted and transformed into a social centre — Joe's Garage was born! As a matter of fact, several buildings in the street (as for the intermediate Steve Bikoplein) during that period. In September 2015 Pretoriusstraat 43 was squatted, just across the street from Joe's. Three years later Pretoriusstraat 28 was evicted. Joe's Garage reopened the very same day on the ground floor of Pretoriusstraat 43. The legal situation of the squat is still the same as described in the Witboek Kraken ('White Book Squatting') from 2005 (for reading or download via <http://www.witboekkraken.nl/witboek.pdf>).

Since 2005, six days a week Joe's Garage offers space to various volunteer initiatives, like a freeshop, Volkseten Vegazulu (people's kitchen), a neighbourhood cinema and a squatting info hour (KSU Oost). Besides the space is being used by different groups, for meetings and info nights for example. Anyone who would like to help out at Joe's is more than welcome — by organising an activity for example, but also cooking or doing dishes. An important principle for the existence and continuation of free spaces like Joe's is that everyone in Joe's is taking their responsibilities and contributes to the creation of an inclusive, self-organised environment.

PS: Of course people will always continue squatting houses!

Below you find an overview of recent squatting actions in Amsterdam East:

Spinozastraat 17 (ground and first floor) was squatted between Februari 2017 and July 2018. The owner is Gilbert Cornelis Nobel, known for speculant practises and exploiting sex workers. Anti-squat slowly took over the building and eviction soon followed. Now the building is empty and surrounded by fences.

Pretoriusstraat 89 (ground floor) was squatted between Februari 2016 and april 2018. The owner was the family Van Zijl who owns a lot of property in the city. The son takes over the business from his father and pretends to redecorate the ground floor but in the meantime it is empty and completely stripped.

MEANWHILE IN...

MEANWHILE IN...

Bessemerstraat 23, a former garage, was re-squatted on 19 November 2017. On 15 January 2018 the building was abandoned. It was first squatted in 2013 and evicted after a few months for vacancy. The building has been empty for years and was sold and re-sold for speculative purposes. The building is now being demolished.

Amsteldijk 60 was squatted on 18 November 2018. The owner Varia completely stripped the house up until it was even left without a floor. After a few days the squatters decided to leave the place. From early December there are posters from VPS (property guardianship) in the windows.

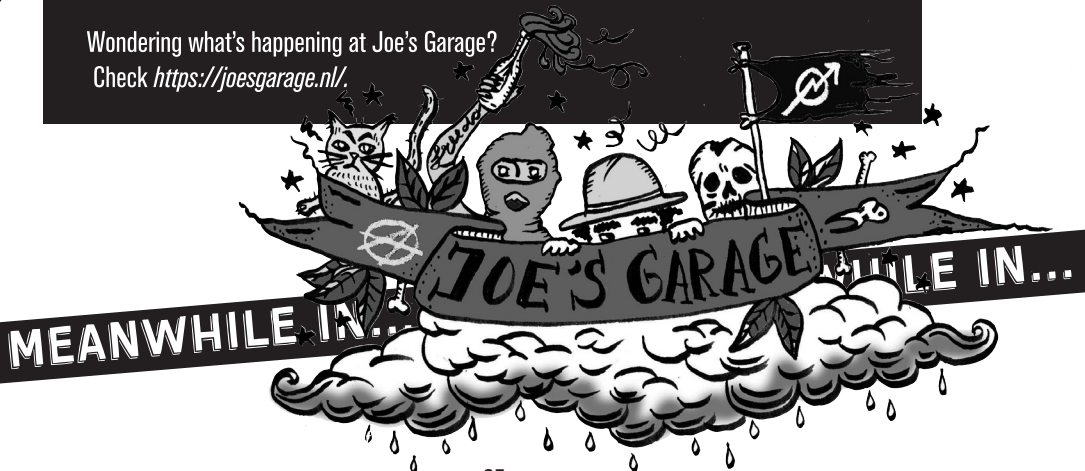
Eerste Oorsterparkstraat 63 (ground floor) is a former café in a street heavily subjected to gentrification. It was squatted on 25 November 2018. The building is eventually supposed to become an Albert Heijn supermarket. The building is still squatted and hosts bar nights/music every Thursday from 20:00h till late.

James Wattsstraat 78, the former 'Christus Koning' church, was squatted from January 2017 to May 2018, by refugee squatter collective We Are Here, squatting buildings to make visible and address the inhumane situation in which denied but in-deportable refugees in Holland are living.

Rudolf Dieselstraat 9 was squatted in December 2016. The apartment, that was previously burned out, was owned by housing corporation Ymere. The squatters renovated the space and got a temporary rental contract till December 2017, after which it stood empty again.

Early April 2018, We Are Here moved to the **Rudolf Dieselstraat** (among some others) where they squatted a storefront and 22 houses from housing corporation Ymere. According to the judge, they could stay until June 2018. As a means of provocation, on the 24th of March a group of Generation Identity fascists occupied one of the houses in the street that was inhabited under a property guardianship contract (anti-kraak), pretending having squatted the place. As a result of an attack by antifascists, the fascists were forced to leave. [Early 2019 the block has been demolished, *Ed.*]

Wondering what's happening at Joe's Garage?
Check <https://joesgarage.nl/>.

DE MANDRIL CULTUREEL EN POLITIEK CENTRUM [MAASTRICHT]

Cultureel en Politiek Centrum de Mandril (MCPC) is een door vrijwilligers gerunde, collectief vormgegeven ruimte voor creatieve expressie, samenwerking en politiek engagement in Maastricht, gebaseerd op waarden als inclusiviteit, diversiteit, delen en wederzijdse steun. Iedereen die bij de Mandril binnenstapt wordt als vrijwilliger beschouwd en uitgenodigd om bij te dragen aan het transformeren en opnieuw uitvinden van de ruimte. Beslissingen worden gezamenlijk en op basis van consensus genomen. Zo wordt een omgeving gecreëerd waarin iedereen zich gemachtigd voelt om evenementen te organiseren of te faciliteren en waar de mogelijkheid van falen en imperfecties wordt omarmd.

De Mandril is in 2009 begonnen in het kraakpand Boschstraat 5. Door plannen met het pand was het collectief in 2014 genoodzaakt om te verhuizen. De voornaamste reden waarom de Mandril er toen voor koos om het pand zonder verzet te verlaten was het vooruitzicht dat zich direct na hun vertrek een theatergroep in het gebouw zou vestigen. Bezuinigingen en het opdrogen van subsidiegelden voor kunst en cultuur zorgden er echter voor dat deze plannen zich niet konden ontvouwen, zodat het gebouw opnieuw leeg kwam te staan (in 2017, toen het inmiddels alweer 3 jaar leegstond, werd het pand uit protest herkraakt – zij het maar van korte duur).

Het Mandril-collectief was vastberaden om haar project elders voort te zetten, als een niet-commercieel eilandje in een steeds meer exclusieve, consumeristische en gentrificerende omgeving. En dat lukte, door zich in 2014 bij kunstenaarsinitiatief Kunstfront te voegen, die niet lang daarvoor het kantoorgebouw van de voormalige Radium rubberfabriek (Cabergerweg 45) hadden gekraakt en zojuist een vijfjarige gebruikersovereenkomst hadden gesloten met eigenaar Belvédère Wijkontwikkelingsmaatschappij BV – een samenwerkingsverband tussen de gemeente Maastricht, ING Real Estate en BPF Bouwinvest.

Voordat de Mandril er eindelijk weer haar uiteenlopende activiteiten en evenementen kon organiseren, diende de plek grondig te worden aanpakt. Met gebundelde krachten werd van een verlaten, beschimmelde plek vol met rommel een bloeiende vrijplaats gemaakt. Ramen werden gerepareerd, elektriciteit werd aangesloten, waterleidingen verlegd, kamers uitgemest, sanitaire ruimtes betegeld, muren geveerd. Uitgaande van een gedeelde visie, bouwend aan een instelling van oog hebben voor het milieu, werd hierbij vooral gebruik gemaakt van gerecyclede en geupcyclede materialen.

ONDERTUSSEN IN... ONDERTUSSEN IN...

WEES WELKOM!

Zoals voor zoveel andere vrijplaatsen geldt, loopt ook het voortbestaan van de Mandril gevaar. De vijfjarige overeenkomst voor onze huidige ruimte eindigt in november 2019. Voortbouwend op horizontale samenwerking en initiatieven vecht de Mandril nu voor haar voortbestaan. Iedereen is meer dan welkom om bij de Mandril langs te komen. Om met ons te musiceren, schilderen, over politieke thema's te discussiëren, tuinieren, dansen en het leven samen te vieren. Alles over onze evenementen en meer info vind je op onze website: www.mandrill.eu.

En vergeet alsjeblieft niet de petitie te tekenen (<https://chn.ge/2PpVr4E>), pleitend voor het voortbestaan van het project op haar huidige locatie, Cabergerweg 45!

ONDERTUSSEN IN... ONDERTUSSEN IN...

THE MANDRIL CULTURAL EN POLITICAL CENTRE [MAASTRICHT]

The Mandril Cultural and Political Centre (MCPC) is a volunteer-run, community-based space for creative expression, collaboration and political engagement in Maastricht, built on values of inclusion, diversity, sharing, and mutual support. Everyone entering the Mandril is considered a volunteer and invited to contribute to transform and reinvent the space. Decisions are taken collectively on the basis of consensus. Thus an environment is created in which everyone feels empowered to organise and facilitate events and where the possibility of failure and imperfection is being embraced.

The Mandril started back in 2009, in the squat Boschstraat 5. Due to plans for the building, the collective was forced to move away in 2014. The foremost reason for the Mandril to leave the building without resistance, was the prospect of a theatre group to move into the space directly after they had moved out. However, cuts and disappearance of subsidies for art and culture hindered these plans to unfold, leaving the building empty again (in 2007, being empty for another 3 years already, the building was resquatted out of protest – be it only for a little while).

The Mandril collective was determined to continue their project someplace else, as a non-commercial island in an increasingly exclusive, consumerist and gentrifying environment. And they succeeded, by accompanying the art collective Kunstfront in 2014, in the then recently squatted office of the former Radium rubber factory (Cabergerweg 45), for which they had just concluded a five year agreement with owner Belvédère Ltd. – a partnership between the municipality of Maastricht, ING Real Estate and BPF Bouwinvest.

Before the Mandril was finally ready to host her various activities and events, the place required quite a makeover. With joined forces a neglected, mouldy place full of stuff, was transformed into a blossoming social space. Windows were replaced, electricity was connected, water pipes laid, rooms cleared out, sanitary facilities tiled, walls painted. Based on a shared vision of inspiring a culture of environmental awareness, mostly recycled and upcycled materials were used.

MEANWHILE IN...

MEANWHILE IN...

WELCOME TO YOU!

As for many other free spaces, the Mandril's existence is at risk. The 5 year contract for our current space, established after our forced relocation in 2014, is ending in November 2019. Drawing on bottom-up structures and initiatives, the Mandril is now fighting for survival. Everyone is more than welcome to come visit the Mandril. To join us to play music, paint, discuss politics, garden, dance and celebrate life together. All about our events and more info can be found on our website: www.mandrill.eu.

And please don't forget to sign our petition (<https://chn.ge/2PpVr4E>) pleading for the continuation of the project at its current location, Cabergerweg 45!

MEANWHILE IN...

MEANWHILE IN...

DE ONTSPORING [LEIDEN]

En dan zijn we nu toch echt aangekomen bij het eindstation van deze reizende rubriek: de Ontsporing. Het gebouw werd in 2015 gekraakt door een groep Leidse krakers met de droom om een nieuw sociaal centrum te beginnen. Ontmoetingsplekken met een wekelijk eetcafé werden immers schaarser in Leiden. De Couch, een gekraakte voormalige discotheek in de Lange Scheistraat, was inmiddels gesloopt om plaats te maken voor een prestigieuze poptempel en ook het doodvonnis van Vrijplaats Multiplex en de eveneens in het kantoorpand gevestigde concertkelder SUB071 tegenover het centraal station was op dat moment al geveld. Daarbij was de groep zelf ook genoodzaakt om voor hun behuizing in actie te komen, want de mondelinge gebruiksovereenkomst met de eigenaar van het woonhuis dat ze een jaar eerder hadden gekraakt, liep ten einde.

De krakers hielden al enkele jaren een oogje op het grote bedrijfspand Bielsenstraat 1a-1b — een voormalige computergroothandel die via een internetveiling in het bezit is gekomen van de steenrijke Hilversumse slager en vastgoedhandelaar Sjan van Ettehoven. Het pand werd inmiddels door klimplanten opgegeten en nog altijd waren er geen plannen bekend. Er werd daarom besloten om het pand te kraken. Buurtbewoners reageerden overwegend begripvol op de actie en kwamen meteen allerlei spullen brengen, van meubilair tot bedspiralen. De lege winkel werd omgetoverd tot Doorgeefwinkel Noord; de magazijnruimtes en kluisen werden als werkplaatsen ingericht, waar onder andere oude bakfietsen werden opgelapt; op de showroom op de eerste verdieping kwam het eetcafé en in de vertrekken daarachter werden kamers gebouwd voor de woongroep.

In een speciaal aan de buurt gericht informatieboekje deden de krakers hun plannen voor het splinternieuwe woon-werkpand uit de doeken. De pandnaam 'Ontsporing' verwijst niet alleen naar de straatnaam, maar draagt ook een kritiek in zich op de volledig ontspoorde vastgoedmarkt. Leiden Noord, de buurt waar het pand staat, is van oudsher een typisch Leidse volksbuurt, waar steeds meer projectontwikkelaars en rijke forensen de laatste jaren hun zinnen op hebben gezet. Door de veryupping en de rigoureuze herontwikkeling van het winkelcentrum herkennen de oorspronkelijke wijkbewoners hun buurtje amper nog terug.

Ondanks dat het pand waarschijnlijk over niet al te lange tijd zal worden gesloopt, vervult de Ontsporing nog altijd een belangrijke sociale functie voor velen in Leiden. Iedere woensdag en zaterdag kun je er binnenlopen voor een bakkie en een rondje door de Doorgeefwinkel, waar je gebruikte c.q. bruikbare spullen kunt brengen en/of meenemen; elke woensdagavond draait een wisselende groep van vrijwilligers het

ONDERTUSSEN IN... ONDERTUSSEN IN...

veganistische eetcafé (regelmatig gecombineerd met akoestische optredens) en op maandagavonden worden er in de bioscoopzaal documentaires gedraaid, meestal rondom een politiek thema. Tenslotte kan er in overleg met de bewoners gebruik worden gemaakt van de werkplaatsruimten.

[Omdat de toekomst van de Ontsporing nog altijd onzeker is, heeft de groep begin 2019 een bedrijfspand in Zoeterwoude gekraakt: The Radar. De activiteiten van de Ontsporing zullen hier waarschijnlijk naar verloop van tijd worden voortgezet, *red.*]

ONDERTUSSEN IN... ONDERTUSSEN IN...

THE ONTSPORING [LEIDEN]

And now we have really arrived at the final destination of our travel guide: de Ontsporing (EN: the Derailment). The building was squatted in 2015 by a group of Leiden squatters with the dream of creating a new social centre. Social spaces with a weekly dinner café were becoming increasingly sparse in Leiden. The Couch, a squatted former club in the Lange Scheistraat, had been demolished to make room for a prestigious pop temple, and the death sentence for the Multipleks with its world-renowned basement venue SUB071 across from central station had already been handed down. Besides that, the group was also forced to take action for their own housing needs, as the verbal agreement that they had with the owner of the house that they squatted a year earlier had come to an end.

For several years already, the squatters had their eyes on the large commercial building Bielsenstraat 1a-1b — a former computer wholesaler which via an internet auction came into the possession of Sjan van Etekoven, a wealthy butcher and real estate trader from Hilversum. In the mean time, the building was being eaten up by creeping ivy, while plans for the property were still unknown. Therefore, the decision was made to squat the building. Neighbours reacted overwhelmingly positive to the action and came with lots of stuff, like beds and other furniture. The empty shop was transformed into Doorgeefwinkel Noord (Free Shop North); the stockrooms and vaults were turned into workshop spaces, where old cargo bikes among other things were refurbished; the showroom on the first floor became the location of the dinner café and rooms were built for the living group in the halls behind.

In an information booklet specially made for the neighbourhood, the squatters revealed their plans for the brand new work/living space. The name 'Ontsporing' or 'Derailment' does not only refer to the street name, but is also a criticism of the real estate market which has gone completely 'off track'. North Leiden, the neighbourhood where the building is located has historically been a working class neighbourhood, which has lately been drawing the attention of an increasing number of developers and wealthy commuters. As a result of the gentrification and rigorous redevelopment of the shopping centre, the original residents hardly recognise their own neighbourhood anymore.

Despite the fact that the building will probably be demolished within a short timeframe, de Ontsporing still fills an important social function for many in Leiden. Every Wednesday and Saturday, you can walk in for a cup of coffee and have a look around the free shop, where you can bring or take usable second hand goods. Every Wednesday night, an alternating group of volunteers runs the vegan dinner cafe (regularly combined with acoustic

MEANWHILE IN...

MEANWHILE IN...

music performances). On Monday nights, documentaries are played in the cinema room, usually with a political theme. And last but not least, one can make use of the workshop spaces upon consultation with the residents.

[Because the future of de Ontsporing is uncertain, the group squatted a commercial building in Zouterwoude at the beginning of 2019: The Radar. Over time, the activities of de Ontsporing will likely be continued there, *Ed.*]

MEANWHILE IN...

MEANWHILE IN...

OOK IN 2018 IS ER
WEER VAN ALLES
RONDOM KRAKEN
GEPUBLICEERD
EN VERSCHENEN.
IN DEZE RUBRIEK
BELICHTEN WE
EEN AANTAL
RECENTE KRAAK-
GERELATEERDE
PUBLICATIES,
DOCU'S
EN ANDERE
PROJECTEN.

VERS VAN DE PERS

HOT OFF THE PRESS

ALSO IN 2018
A LOT HAS
APPEARED AND
BEEN PUBLISHED
AROUND SQUATTING.
IN THIS SECTION
WE HIGHLIGHT
A FEW RECENT
SQUATTING-RELATED
PUBLICATIONS,
VIDEOS AND OTHER
PROJECTS.

Het Arrestantenboek

Een rijkelijk geïllustreerd gids voor activisten, gerealiseerd door de landelijke Arrestantengroep en onderzoeksbureau Buro Jansen & Janssen. Het boek geeft informatie over je rechten als activist, hoe je een actie voorbereid en hoe je zorgt voor een goed draaiende arrestantengroep tijdens je actie. Verkrijgbaar bij de betere boekhandel*, te bestellen via Buro Jansen & Janssen of te downloaden via <https://burojansen.nl/pdf/arrestantenhandleiding.pdf>.
Taal: Nederlands

Fighting For Spaces, Fighting For Our Lives: Squatting Movements Today

Overal ter wereld gebruiken mensen kraken als een tactiek en deze DIY productie bundelt enkele van deze verhalen. Deze 364 pagina's tellende verzameling van verslagen en essays gaat over verschillende onderwerpen, maar allemaal draaiend om kraken en woonstrijd. Het boek is samengesteld door het Squatting Everywhere Kollektive (SqEK) en bevat verschillende originele artikelen door activisten van over heel de wereld: van Australië tot Catalonië en van Amsterdam tot Berlijn. Verkrijgbaar bij de betere boekhandel* of te downloaden via <https://sqek.squat.net/fighting-for-spaces-fighting-for-our-lives-squatting-movements-today/>.
Taal: Engels

Squatting the Grey City

Rotterdam heeft een rijke en diverse kraakgeschiedenis. Naast talloze woongroepen bracht de beweging ook veel uitgaansplekken en sociale projecten voort. Als je weet waar je moet zoeken, zit de stad vol met verhalen. Dit boek geeft je één versie van dit kleurrijke verleden, vanuit het perspectief van een kraak-onderzoeker. Lees alles van de Aktiecomitee Pro Gastarbeiders (AKPG) tot Zines, met veel fotomateriaal afgewisseld met activistische analyses. Je zult gegarandeerd iets nieuws leren over deze 'grijze stad' en haar vernieuwde maar immer actieve kraakbeweging. Verkrijgbaar bij de betere boekhandel* of te downloaden via <https://archive.org/details/squatting-grey-city>.
Taal: Nederlands

Het Arrestantenboek (The Arresteebook)

A richly illustrated guide for activists, realised by the countrywide Arrestantengroep and research office Buro Jansen & Janssen. The book provides information about your rights as an activist, how to prepare an action and how to ensure a well-functioning 'arresto group' during your action. Available at the better bookshop*, Buro Jansen & Janssen or for download via <https://burojansen.nl/pdf/arrestantenhandleiding.pdf>.
Language: Dutch

Fighting For Spaces, Fighting For Our Lives: Squatting Movements Today

All over the globe people are using squatting as a tactic and this DIY production gathers some of these stories together. This 364 page collection of several papers and essays deal with various topics, though they all revolve around squatting and housing struggles. The book is compiled by the Squatting Everywhere Kollektive (SqEK) and contains several original texts from activists from all over the world; from Australia to Czech and Amsterdam to Barcelona. Available at your favourite bookshops* or to download via: <https://sqek.squat.net/fighting-for-spaces-fighting-for-our-lives-squatting-movements-today/>.
Language: English

Squatting the Grey City

Rotterdam has a rich and diverse history of squatting. Next to squatting countless houses for people, the movement gave birth to many venues and social projects. If you know where to look, the city is full of stories. This book will give you one version of this colourful past, from one squat researcher's perspective. Read about everything from the Aktiecomitee Pro Gastarbeiders (Pro Migrant Workers Action Committee) to Zines, with loads of pictures and activist analysis in between. You're certainly going to learn something new about this 'grey city' and its fragmented but ever active squatters movement. Available at your favourite bookshops* or to download via: <https://archive.org/details/squatting-grey-city>.
Language: English

Punk and Anarchist Squats in Poland

Kraakpanden zijn van aanzienlijk belang voor de punkscene in Polen en deze ruimtes vormen een belangrijk aspect van de relatie tussen anarchisme en punk. De overlap tussen kraken, punk en anarchisme is niet zonder spanningen. Dit artikel, opgetekend vanuit etnografisch onderzoek (uitgevoerd tussen 2013 en 2014) onderzoekt de moeilijkheden rondom 'punk kraakpanden' en 'anarchistische kraakpanden' in Polen. Verkrijgbaar bij de betere boekhandel.
Taal: Engels

www.krakeninleiden.nl

Een digitaal archief waar de geschiedenis van kraken in Leiden zich aan de hand van honderden krantenartikelen laat vinden, met een groeiend beeldarchief en een hele fraaie interactieve stadskaat, die een overzicht geeft van een aanzienlijk deel de honderden panden die door de jaren heen in Leiden gekraakt zijn geweest. Ook is er een app te downloaden waarmee je via je smartphone (als je die hebt) voormalige Leidse kraakpanden kunt opsporen en er de bestaande artikelen bij kunt lezen. Voorlopig beslaat het project alleen nog de periode 1970-2010, maar het is de bedoeling dat uiteindelijk ook de navolgende kraakperiode in kaart zal worden gebracht. Hopelijk zullen de beheerders van de website het de komende decennia nog erg druk krijgen met updaten!
Taal: Nederlands

Een praktische gids voor hoe je een huis kraakt ten tijde van woningnood

Voor dit Vice-artikel interviewde verslaggeefster Lisa Lotens een Amsterdamse kraker. Een komische maar handige gids (hoewel vrij Amsterdams georiënteerd) die op een eenvoudige manier uitlegt hoe je een huis kunt kraken. Leerzame kost voor nieuwsgierige mensen, die op een leuke manier een inkijkje biedt in een scene die voor velen achter gebroken deuren schuilgaat. Online te lezen of als geluidsdocument af te spelen.
Taal: Nederlands

Punk and Anarchist Squats in Poland

Squats are of notable importance in the punk scene in Poland and these spaces are a key aspect of the relationship between anarchism and punk. However, the overlap of squatting, punk and anarchism is not without its tensions. This article, drawn from ethnographic research carried out between 2013 and 2014 explores the issues around 'punk squats' and 'anarchist squats' in Poland. Available at your favourite bookshops.
Language: English

www.krakeninleiden.nl

A digital archive where the history of squatting in Leiden can be found on the basis of hundreds of newspaper articles, with an expanding picture library and a mighty fine interactive city map, offering an overview of a substantial part of the hundreds of buildings that have been squatted in Leiden over the years. Also you can download an app for your smartphone (if you have one) to track down former squats and read the existing articles about them on the spot. For now the project only comprises the period 1970-2010, but the plan is to eventually map out the following squatting period as well. Hopefully the administrators of the website will be saddled with a lot of new content for the website in the decades to come!
Language: English

A practical guide on how to squat a house in times of housing shortage

For this Vice article, reporter Lisa Lotens interviewed an Amsterdam squatter. A comical but applicable guide (though pretty much Amsterdam oriented) that explains in a simplistic way how you could squat a house. Instructive reading matter for curious people, offering a nice insight into a scene that for most people plays out behind broken doors. For read or listening online.
Language: Dutch

Squat the Rich

Een korte online docu over het Londense kraakcollectief ANAL: 'the Autonomous Nation of Anarchist Libertarians', die het kapitalistische systeem maar wat graag te grazen neemt. In een korte 3 jaar kraakte de groep rond de 30 of 40 panden uit het peperdure segment van de vastgoedmarkt. Als de kraak lukt verwelkomen ze daklozen in hun woning en delen hun welverdiende paleizen. Zeker het kijken waard!

Speelduur: 5 min

Taal: Engels

Trouble #14: Fighting Where We Stand

In deze aflevering van de online docu-serie Trouble neemt het anarchistische media-collectief subMedia ons mee langs drie lopende strijden van landverdediging: het Unist'ot'en-kamp, gelegen in het nooit gewonnen gegeven Wet'suwet'en-gebied in het zogenaamde 'Brits-Columbia'; de autonome ruimte beweging in Ljubljana (Slovenië) en de land- en bosbezetting bekend als La ZAD, in Notre-Dame-des-Landes, Frankrijk.

Speelduur: 29:52 min

Spreektaal: Engels

An Autonomous Life

Documentaire over de ADM: de grootste en oudste vrijplaats in Nederland. Thuishaven van meer dan honderd mensen die een mentaliteit delen van experimenteren en het creëren van een alternatief voor de dominante waarden van het moderne leven. Als de hoogste rechter van Nederland uiteindelijk besluit dat de ADM voor 25 december door haar bewoners moet zijn verlaten, breekt een stevig debat los over ruimte en eigendom, die de ontruiming in de context plaatst van een groter proces dat zich nu in Amsterdam afspeelt, waarbij publiek eigendom wordt verkocht aan particuliere investeerders en (culturele) vrijplaatsen het onderspit delven.

Speelduur: 60 min

Taal: Nederlands & Engels, Engels ondertiteld

Squat the Rich

A short online docu about the London based squatting collective ANAL: 'the Autonomous Nation of Anarchist Libertarians', loving to take a piss out the capitalist system. In a short 3 years the group has squatted around 30 or 40 high-end luxurious buildings. Once squatted they open up their homes to the homeless and share their new earned palaces. Definitely worth the watch!

Running time: 5 min

Language: English

Trouble #14: Fighting Where We Stand

In this episode of the online docu-series Trouble, anarchist media collective subMedia showcases three ongoing land defence struggles: the Unist'ot'en Camp, located on the unceded Wet'suwet'en territories of so-called "British Columbia"; the autonomous spaces movement in Ljubljana (Slovenia) and the eco-defence occupation known as La ZAD, in Notre-Dame-des-Landes, France.

Running time: 29:52 min

Language: English

An Autonomous Life

Documentary about the ADM: the biggest and oldest free space in the Netherlands. Home to over a hundred people, sharing a mindset of experimenting and creating an alternative to the dominant values of modern life. When the highest court of the Netherlands orders the inhabitants of the ADM to leave by the 25th of December 2018, a fierce debate starts on space and ownership, which has come to represent a larger process happening in Amsterdam, in which public property is sold to private investors, demanding (cultural) free spaces to be closed down.

Running time: 60 minutes.

Language: Dutch & English w/ English subs

De Verloren Vrijstaat

Vijfdelige documentaire-reeks over de ADM, geproduceerd door de Amsterdamse nieuwszender AT5. Vanuit verschillende persoonlijke perspectieven wordt het verhaal verteld van een autonome gemeenschap die zich met hand en tand verzet tegen de voorgenomen ontruiming. De docu voert ons van hoogtepunten zoals het laatste Robodock festival in 2012 naar de ontruiming in januari 2019, toen in één dag kapot werd getrapt wat de krakers in twee decennia hadden opgebouwd. Vanaf 23 december 2018 wekelijks uitgezonden op televisie en nu via het internet te bekijken. Taal: Nederlands

Radio Voorwaarts

Een korte fictiefilm over de bitterzoete schoonheid van tijdelijkheid, geschreven en geregisseerd door Mateo Vega. Ontstaan vanuit frustraties over Amsterdam, maar tegelijkertijd een ode aan de stad. Het verhaal speelt zich af op de vooravond van de ontruiming van een alternatieve gemeenschap en piratenzender. Iedereen kent wel een plek met speciale waarde die niet langer bestaat. Als zo'n plek verdwijnt ben je melancholisch en verdrietig, maar ook euforisch en dankbaar dat je het mee hebt mogen maken. Speelduur: 20 min
Taal: Nederlands

De Verloren Vrijstaat (The Lost Free State)

A five-part documentary series about the ADM community, produced by AT5 (Amsterdam tv station). From different personal perspectives we follow told the story of an autonomous community, fighting the planned eviction with tooth and nail. The docu takes us from highlights such as the last Robodock festival in 2012 to the eviction in 2019, when the state gave the order to crush in one day what has been build up in two decades time. Broadcasted on tv from December 23th 2018, with a new episode every week and now available on the internet. Language: Dutch

Radio Voorwaarts

A short fiction film about the bittersweet beauty of impermanence, written and directed by Mateo Vega. Born out of frustrations about Amsterdam, but a tribute to the city at the same time. The story is situated on the eve of the eviction of an alternative community, home to a pirate radio station. Everybody knows a place with special value that no longer exists. When a places like that disappear you are melancholic and sad, but also euphoric and grateful that you have had the chance to be part of it. Running time: 20 min
Language: Dutch

Heeft u een momentje?
Kraak een monumentje!

TE KRAAK

Krakelaardij Haaglanden

In Nederland staan honderden rijksmonumenten weg te rotten. Krakelaardij Haaglanden* heeft in deze categorie voor u in de aanbieding:

NU
WEGENS LANDURIGE LEEGSTAND
GRATIS BEWOONBAAR!

Plein 1813 nrs. 4-5

- 2016: Verkoop door Rijksvastgoedbedrijf aan Staat van Israël voor verhuizing Israëliëse ambassade.
- 2018: Streep door verhuizing n.a.v. diplomatieke rel.

WINNAAR 'Van Krot Naar Hot'-verkiezing 2018
#Stadsherstel Den Haag e.o.

100% ACTIE-KORTING!

Groot Hertoginnelaan 30
vml. Kroatische ambassade

In 2014 kort gekraakt geweest, maar sindsdien weer leeg.

100% ONTRUIMINGSGARANTIE!

Eisenhouwerlaan 132
a.k.a. villa "De Kempenaar"

Naast ambassade Ver. Arabische Emiraten en op spuugafstand van Fort Interpol.

GEKRAAKT!

Rust en Vreugdlaan 2
a.k.a. Huize Ívické

- Pensioen van een ouwe vastgoedboef
- Incl. zwembad en privé-bospark: ideaal voor golf en netwerkborrels!

GEKRAAKT!

Violenweg 2
vml. Congolese ambassade

In de douche op 'schaamhoogte' een portrettegeltje van president Kabila. Een tevergeefse poging om zo het bloed van zijn handen te laten plassen wellicht?

PER DIRECT HERKRAAKBAAR!

PAK UW KANS!

Surinamestraat 20

- a.k.a. Louis Couperushuis
- Eigendom van Egypte
- In 2018 gekraakt en ontruimd voor leegstand

*Krakelaardij Haaglanden is een spook-BV gecertificeerde vennootschap zonder firma. Gelieve per flessenpost contact op te nemen: onbewoonbaar verklaard edoch onverklaarbaar bewoond spookeiland Gratishuyzen, Kaap Je Goede Hoop, Brievenboei 1312.

KRAAK DE

S	O	P	O	P	G	P	N	T	O
L	P	L	P	S	E	T	E	O	B
E	I	I	R	L	S	R	K	O	N
P	K	N	O	K	P	L	O	E	G
P	S	T	T	I	O	R	T	D	A
U	O	A	B	T	T	T	S	R	I
N	R	G	R	U	E	S	R	O	N
K	T	C	I	Z	R	E	E	I	O
E	J	T	E	I	F	E	N	E	B
K	A	B	F	L	I	K	N	T	F

~~AG~~
 BAK
 BENEFIJTJE
 BEZETTEN
 BOETES
 BON
 BOOR
 BUREN

CEL
 FEEST
 GESPOT
 KNOKPLOEG
 KNUPPEL
 KRAT
 KIT
 LIK

NOR
 NN'ERS
 OPROTBRIEF
 PELOTON
 POPO
 PRET
 STOKEN
 SKIP

WOORD MET DE OVERGEBLEVEN 12 LETTERS:

WOORDZOEKER

H	S	E	T	E	Z	R	E	V	K
R	V	T	L	I	C	H	T	R	I
J	V	E	I	G	E	N	A	A	R
U	S	U	R	E	T	A	W	K	K
S	T	E	I	F	K	A	B	L	K
T	U	G	A	S	B	E	R	O	A
I	N	A	E	A	T	O	M	C	A
T	E	T	A	G	E	J	M	K	R
I	J	K	T	E	O	V	E	O	K
E	S	P	E	C	U	L	A	N	T

BAKFIETS
EIGENAAR
ETAGE
GAS
JUSTITIE
KOEVOET

KRAAKKRIK
LICHT
KRAAKSETJE
LOCK-ON
NUTS
STIEKEM

SPECULANT
VERZET
VERFBOM
VUISTJE
WATER

WOORD MET DE OVERGEBLEVEN 8 LETTERS:

_____

TWITTERKRAKEN

Jouw Twitterkraak-fotos in
Jakra! #2? Stuur je meest
originele, grappige of effectieve
bewijs van huisvrede naar
jakra@riseup.net!

TWITTER SQUATTING

'*Twit•ter•kra•ken*'

1. Relatief jong fenomeen waarbij krakers huiselijke foto's op een Twitter-tijdlijn zetten, om zo aan te kunnen tonen dat zij een huisvrede ter plaatse hebben gevestigd, nog voordat hun actie uitkomt. Zodoende kunnen krakers de politie direct waterdichte bewijzen tonen, ter vervanging van het voorheen gebruikelijke maar inmiddels achterhaalde ritueel van het binnenlaten en rondleiden van een agent (leegstandconstatering). Vermoedelijk voor het eerst toegepast door de Zaanse Kraakbeweging in augustus 2015.

'Twit•ter squat•ting'

1. A relatively new feature in the squatter toolbox, where squatters upload homely pictures to a Twitter timeline to substantiate their claims to have started living in the property in question before announcing their action. By doing so, squatters can provide the police with waterproof evidence on the spot, replacing the previously conventional but outdated ritual of letting an officer enter to take note of vacancy. This tactic was presumably first used by the Zaandam Squatter Movement in August 2015.

INFO, HELP EN ONDERZOEK AND RESEARCH HELP AND RESEARCH

Not everyone engaging with squatting and the fight for housing (or wishes to become, but doesn't know where to start) knows that squatters have always built autonomous infrastructure, to communicate both internally as well as to the public. From the achievements of squatters in the past, squatters today still reap the fruits. To refresh your memory or to help you on the right track, we've listed the following (incomplete) overview of housing struggle related initiatives.

INFO, HELP EN ONDERZOEK INFO, HELP EN ONDERZOEK

Lang niet iedereen die zich met kraken en woonstrijd bezighoudt (of dat graag zou willen, maar niet goed weet waar te beginnen) weet dat er binnen de kraakbeweging altijd is gebouwd aan autonome infrastructuur, om intern en naar het publiek toe te kunnen communiceren. Van de inspanningen van vorige kraakgeneraties plukken de krakers van vandaag nog altijd de vrucht. Om je geheugen op te frissen of om je op weg te helpen hebben we daarom de volgende (onvolledige) lijst van woonstrijd-gerelateerde initiatieven opgesteld.

<https://nl.squat.net/>

Squat!net levert sinds 1997 websites, emailadressen en mailinglijsten voor krakers en kraakprojecten, vanuit de gedachte dat krakers geen mega-commercieële internetdiensten zouden moeten gebruiken. Goed om te weten als jouw krakerscollectief een plek zoekt voor het hosten van jullie website! Ook voor het laatste nieuws, video's en leesvoer omtrent kraken kun je op deze website terecht.

<https://nl.squat.net/>

Since 1997 Squat!net provides websites, email addresses and mailing lists for squatters and squatter projects, sprouting from the vision that squatters shouldn't use super commercial web services. Good to know if your squatter collective is looking for a place to host your website! Also for the last news, video's and reading matter concerning squatting you might want to check this website out.

www.krakenpost.nl

Op de krakenmailinglijst wisselen krakers (doorgaans Nederlandstalige) informatie uit, in de wetenschap dat iedereen kan meelesen. Meld je aan door een mailtje te sturen naar kraken-post-subscribe@dvxs.nl en je blijft gemakkelijk op de hoogte van allerlei (flut)artikelen die in de regionale en landelijke pers gepubliceerd worden. Daarnaast zou de lijst ook van pas kunnen komen als je bijvoorbeeld een open dag organiseert of mensen wil mobiliseren voor een klus- of opruimdag bij je net gekraakte plek.

www.krakenpost.nl

On the squatting mailinglist squatters exchange (generally Dutch) information, knowing that everybody can read along. Apply by sending an email to kraken-post-subscribe@dvxs.nl and you easily stay updated with all kinds of (bullshit) articles appearing in the local and national press. Besides, you might also want to use the list for things like announcing an open day or if you want to mobilise people to come and help out fixing or cleaning out your newly squatted place.

<https://radar.squat.net>

Organiseer je een (wekelijkse) activiteit in je pandje of sociale centrum? Via Radar kun je gemakkelijk met je mede-krakers/activisten/sympathisanten delen wat er allemaal te doen is. Het is een hulpmiddel om samen te bouwen, te organiseren, socialiseren en leren. Radar is een niet-commerciële agenda die werkt op basis van een 'open sharing' en 'no tracking' principe, wat onder meer inhoud dat gebruik wordt gemaakt van open source software en geen informatie naar andere websites lekt (dus alsjeblieft niet linken naar websites zoals Facebook).

Taal: Meerdere

<https://radar.squat.net>

Are you organising a (weekly) activity in your squat or social centre? Radar helps you to easily update your fellow squatters/activists/sympathisers about what's happening. It's a tool to build together, to organise, socialise and educate. Radar is a non-commercial agenda that functions on an 'open sharing' and 'no tracking' basis, meaning amongst other things that it uses open source software and doesn't leak information to other websites (so please don't link to websites like Facebook).

Language: Multiple

www.indymedia.nl

IndyMedia NL is een onafhankelijk door media-activisten opgericht orgaan voor vrije communicatie, geïnspireerd op het wereldwijde Indymedia-netwerk (<http://www.indymedia.org>). Wil je meer zichtbaarheid aan je acties geven; een demonstratie of evenement aankondigen of een oproep plaatsen? Via Indymedia kun je gemakkelijk zelf nieuws publiceren of iets op de agenda zetten en breng je dit automatisch bij een breed activistisch publiek onder de aandacht.

www.indymedia.nl

IndyMedia NL is an independent platform for free communication, founded by media activists, inspired by the worldwide Indymedia network (<http://www.indymedia.org>). Would you want to increase awareness and publicity for your actions; announce a demonstration or event or place a call? Via Indymedia you can easily publish news yourself or add something to the agenda and automatically inform a broad activist audience.

<https://kraakhandleiding.nl/>

De meest recente Nederlandstalige kraakhandleiding die op dit moment bestaat is de Kraakhandleiding 2015/2016 uit Amsterdam. De handleiding neemt je stap-voor-stap mee door het proces van kraken en het behouden van gekraakte ruimte – van het uitzoekwerk en binnenkomen tot barricaderen en nutsvoorzieningen. In de betere boekhandels verkrijgbaar, maar dus ook via deze fraai vormgegeven website te raadplegen en in z'n geheel te downloaden.

Taal: Nederlands

<https://kraakhandleiding.nl/>

The most recent squatting manual around is the Kraakhandleiding 2015/2016 from Amsterdam. The manual takes you by the hand through the proces of squatting and defending squatted spaces – from the research fase and entering to barricading and utility services. Available in the better bookshops, but also available for reading or downloading on this neat looking website.

Language: Dutch

Het SPekulatie Onderzoeks Kollektief (SPOK)

Al sinds eind jaren '70 een luis in de pels van de lokale vastgoedmafia van Amsterdam en omstreken. De slogan "Huizen zijn om in te wonen, niet om mee te speculeren" is helaas nog net zo van deze tijd als toen. Het SPOK houdt zich bezig met de huisvestingsproblematiek in algemeen en de huizenhandel en het napluizen van huiseigenaren in het bijzonder. In de loop der jaren heeft het SPOK een gigantisch archief opgebouwd over huiseigenaren, makelaars, notarissen, banken, projektontwikkelaars, etc.

Ben je zojuist begonnen met onderzoek te doen voor een eventueel door jou te kraken pand? Een bezoekje aan het SPOK zou je kunnen helpen een inschatting te maken van de eigenaar en kan soms nuttige informatie opleveren voor acties, rechtszaken en publiciteit. Immers, hoe meer je weet, hoe sterker je staat — en bedenk je dat veel mislukte kraakacties het resultaat zijn van slecht uitzoekwerk. Ook kan het SPOK de door jouw verzamelde informatie gebruiken om weer anderen te kunnen helpen. Zelf op onderzoek uit? Deze handleiding helpt je een eind op weg:

https://speculanten.nl/uploads/files/VAN_WIE_HUUR_KOOP_OF_KRAAK_IK.pdf

SPOK speekuur / info hour

Spuistraat 5

's Woensdags / Wednesdays: 20:00-21:00

<https://speculanten.nl/>

spok@squat.net

The Speculation Research Collective (SPOK)

Since the late 70's, a thorn in the side of the local real estate mafia in Amsterdam and the surrounding area. The slogan, "Houses are for living in, not for speculation" is unfortunately just as relevant today as it was back then. The SPOK focuses on general housing issues, the housing market and research on property owners in particular. Over the years, the SPOK has compiled a gigantic archive with information about owners, realtors, notaries, banks, project developers, etc. Have you just started doing research about a building you'd like to squat? A visit to the SPOK could provide you with useful information for actions, lawsuits, and publicity. As always, the more you know, the stronger you are — and realise that many failed squatting actions are the result of poor research. SPOK can also use the information you have collected to help others. Looking to do some research? This guide (in Dutch only) will help you on your way: *https://speculanten.nl/uploads/files/VAN_WIE_HUUR_KOOP_OF_KRAAK_IK.pdf*

AFSCHEID KSU DEN HAAG AAN HET SPUI, DECEMBER 2018

FAREWELL KSU THE HAGUE AT SPUI 277, DECEMBER 2018

Het kraakspreekuur (KSU)

Vanuit kraakspreekuren wordt o.a. onderzoek verricht naar leegstand en speculatie, maar ze willen er in de eerste plaats natuurlijk vooral zijn als steun- en infopunt voor mensen die een betaalbare woning nodig hebben maar deze via de reguliere weg niet kunnen bemachtigen of bijvoorbeeld willen kraken als een vorm van protest tegen speculanten die van de woningnood profiteren. Omdat eigenaren en de staat vaak moeilijk doen, is de gedachte bij veel KSU's dat krakers het recht op wonen daarom het beste in georganiseerd verband kunnen opeisen: liefst met een grote groep bezetters. Daarbij vergt iedere kraakactie veel voorbereiding en zou je, juist ook nadat je op een pandje bent gekropen, een betrouwbare steungroep nodig kunnen hebben. Om al dit soort zaken te organiseren kun je terecht bij het dichtstbijzijnde KSU.

The Squatting Info Centre (KSU)

Squatting info centres are committed to researching subjects related to vacancy and speculation, but above all they want to be there as a point of support and info for people who cannot obtain affordable housing through traditional means or who want to squat as a form of protest against speculators profiting from the housing shortage. Because property owners and the state can often be a pain in the ass, the general thought at many KSU's is that squatters should claim their right to housing in an organised manner: preferably by occupying with a large group. Besides, every squatting action requires a lot of preparation and you might, especially when you've just squatted a place, want to arrange a reliable support group. To organise all these details, you can turn to the nearest KSU.

KSU Oost (Amsterdam East)

Pretoriusstraat 43, Amsterdam
Dinsdags / Tuesdays: 20:00-21:00
ksuoost@squat.net

KSU Den Haag (The Hague)

Helmersstraat 124, Den Haag
Woensdags / Wednesdays: 19:00-21:00
ksu-den Haag@riseup.net

SKSU (Student Squatting Info Centre)

Spuistraat 216, Amsterdam
Donderdags / Thursdays: 19:00-20:30
studenten@squat.net

KSU Utrecht

Ravellaan 7, Utrecht
Vrijdags / Fridays: 18:00 - eetcafé / voku
ksuutrecht@riseup.net

KSU Zaanstreek

Op afspraak / By appointment
zaansekraakbeweging@riseup.net

KSU Groningen

Op afspraak / By appointment
ksu-groningen@riseup.net

KSU Haarlem

Op afspraak / By appointment
ksu@kraakgroephaarlem.nl

KSU Eindhoven

Op afspraak / By appointment
kraakspreekuur_eindhoven@riseup.net